

ΙΛΙΣΟΣ

ΕΡΕΥΝΑ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΤΕΧΝΗ

Φίλησον τὸ ἀνθρώπινον γένος,
ἀκολούθησον θεῷ.

Μάρκος Αὐρήλιος

ΕΤΟΣ 31ον

ΤΕΥΧΟΣ 170

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ — ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1986

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΠΩΛΟΥΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ «ΙΛΙΣΟΥ» Χαρ. Τρικούπη 26
α' όροφος, Κωδ. 106 79 Τηλέφ. 3620-702

H.P. Blavatsky	Τò κλειδί τῆς Θεοσοφίας	500
»	Ἡ φωνή τῆς σιγῆς — Τò πρῶτα βήματα στὸν Ἀποκρυφισμὸ	200
Besant - Leadbeater	Ἡ Ἀτραπὸς τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ	350
N. Sri Ram	Προσέγγιαις πρὸς τὴν Πραγματικότητα	100
»	Αἱ βαθύτεραι ὀψεις τῆς Ζωῆς	100
Irving S. Cooper	Ἡ Μετενσάρκωσις	200
An. Besant	Ὁ Ἐσωτερικὸς Χριστιανισμὸς	500
Vivekananda	Κάρμα — Γιάγκα	150
Βενετοῦ - Ἰλαρίωνος	Φῶς στὴν Ἀτραπὸ	150
Krishnamurti	Βλέπε στὴν γ' σελίδα τοῦ ἐξωφύλλου	
Ἀντ. Ἀδριανοπούλου	Ἀρχαῖοι Ἕλληνες φιλόσοφοι	500
»	Οἱ Νόμοι τῆς Ζωῆς	200
Ἰω. Βασιλῆ	Τὸ Σημειωματάριο ἑνὸς Μύστου	400
»	Τὰ φυσικὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου	150
K. Μελισσαροπούλου	Ἀποκρυφισμὸς καὶ Μυστικισμὸς	ἄδ. 150, δεμ. 250
»	Μελετήματα	ἄδ. 400, δεμ. 600
»	Εἰσαγωγὴ στὴ Θεασοφία	ἄδ. 500
»	ΜΗΤΙΣ (Τὸ βιβλίον τῆς σοφίας)	δεμ. 600
»	Τὰ βήματα τῆς Φιλοσοφίας Α'	δεμ. 400
»	Τὰ βήματα τῆς Φιλοσοφίας Β'	200
»	Ἐκλογαὶ ἀπὸ τὸν Κριшнаμοῦρτι	300
»	Ὁ Κριшнаμοῦρτι γιὰ τὸν Διαλογισμὸ	150
»	Ὁ Ἰησοῦς	200
»	Ὁ Κομήτης (Θέατρο ἰδεῶν)	100
»	« Ἀγνώστῳ Θεῷ »	50
»	Πέντε Τεκτονικαὶ Ὀμιλίες εἰς Α'	100
»	Μεγάλες πράξεις στὴν ἱστορία τῶν Ἑλλήνων	350
»	Ἀρχαιοελληνικά	400
Χρίστου Α. Ριζοπούλου	Οἱ τίτλοι τῶν Ἑλλην. Τεκτ. Στ. τῆς Κύπρου μὲ εἰσαγωγὴ περὶ Ἐλευθεροτεκτονισμοῦ	200
Περιοδικὸν «ΙΛΙΣΟΣ»	Τόμοι χαρτόδετοι 1965,71,73,74,76 ἑκαστος	200
»	» 1972,75,77,78,79	» 300
»	» 1980,81,82,83,84	» 400
»	» 1985	» 500
«ΙΛΙΣΟΣ» Ἐπιλογὴ 1956-58, 1959-61, 1962-65 ἑκάστη	δεμένη	400
«ΙΛΙΣΟΣ» Ἐπιλογὴ 1966-1970 χαρτόδετος	400, δεμένη	500

Ἀποστέλλετε τὸ ἀντίτιμον διὰ νὰ τὰ λάβετε ταχυδρομικῶς.

Αἱ ἀποστολαὶ ἐπὶ ἀντικαταβολῇ ἐπιβαρύνονται μὲ δραχμάς 200

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ «ΙΛΙΣΟΥ» Δρχ. 100

ΣΥΝΔΡΟΜΗ «ΙΛΙΣΟΥ» Δρχ. 600. Ἐξωτερ. \$ 10, Ἀεροπ. \$ 15

» ΦΙΛΙΚΗ προαιρετικὴ Δρχ. 1.000

Ι Λ Ι Σ Ο Σ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΣΚΕΨΕΩΣ

1986

ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ
ΕΤΟΣ

ΕΝ ΤΟ ΠΑΝ • ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΑΝ-
ΘΡΩΠΟΤΗΤΟΣ ΑΝΕΥ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΣ ΦΥΛΗΣ ΠΙ-
ΣΤΕΩΣ ΤΑΞΕΩΣ ΓΕΝΟΥΣ ΧΡΩΜΑΤΟΣ • ΟΥΔΕ-
ΜΙΑ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΑΝΩΤΕΡΑ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ •
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΣΚΕΨΕΩΣ ΑΝΤΙ ΦΑΝΑΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΒΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΣΚΕΨΕΩΣ

Χαρ. Τρικούπη 26 Κωδ. Ταχ. 106 79, Ἀθήναι

Τηλ. 36.20.702

Διευθυντής ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Συντακτική Ἐπιτροπή: Λέν. Αναστασιάδου, Καλ. Παναγιώτου, Παν. Παπασλιώτης, Κατ. Χατζηδημητρίου

Διαχειριστική Ἐπιτροπή: Πολ. Αντζακας, Ἀσπα Κωστοβασίλη, Παν. Παπασλιώτης

Ἔτος 31ον • Ἰανουάριος - Φεβρουάριος 1986 • Τεύχος 170

ΣΑΡΑΝΤΟΣ ΠΑΥΛΕΑΣ

Ὁ νόμος τῶν ἀναλογιῶν

Καί πήγαιναν καί πήγαιναν ὅλο καί πήγαιναν στήν ἔρημο
ἀπεσταλμένοι πρέσβεις ἀπό τοῦς Φαρισαίους
καί ρωτοῦσαν τόν Ἰωάννη τόν Πρόδρομο
άν ἦταν ὁ ἀναμενόμενος Χριστός
κι αὐτός τοῦς ἀποκρινόταν ὄχι·
μήπως ἦταν ὁ Ἥλιος λοιπόν
κι αὐτός πάλι ὄχι τοῦς ἔλεγεν·
καί πάλι τόν ρωτοῦσαν ποιός εἶναι
κι αὐτός τοῦς ἀποκρινόταν πραγματικά
πώς ἦταν μία φωνή πού βούιζε μέσα στήν ἔρημο.
Κι ἂν ἐρχόταν πάλι ὁ Θεός στή γῆ
καί τόν ρωτοῦσαν ποιός εἶναι μέ ἀνησυχία
μήπως πληγοῦν τὰ συμφέροντά τους οἱ κάθε εἶδους Φαρισαῖοι
θά τοῦς ἀπαντοῦσε πάντοτε ὁ Θεός
πώς ἦταν μία κραυγή χαμένη
βυθισμένη στήν πιό ἀδυσώπητη κι ἀδαπάνητη ἔρημο.

Ἀπό τό τελευταῖο βιβλίο του «Ἀναφορά στόν Ἡρακλή γιά τόν καθαρμό τῆς οἰκουμένης».

ΛΟΥΛΑ Δ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

ΎΟδοιπορικὸ στό νέο χρόνο

Ἀφῆστε με νά περπατήσω μόνη.
αὐτὴ τὴν πρώτη μέρα
κι ὅλες τὶς μέρες πάλι.
μόνη, χωρὶς τὸν ἱλιγγο
πίσω μου, τὼν κομπιούτερς,
χωρὶς ἐκεῖνο
τὸ παγωμένο βλέμμα τὼν ἀνθρώπων,
ποὺ διαβάζουν ὅλο ἀριθμούς
μέσα μου καὶ μὲ ξεσκεπάζουν
πιότερο ἁμαρτωλή.

Ἀφῆστε με,
νά περπατήσω μόνη.
Δὲ γυρεύω ἀρχαγγέλους πιά
οὔτε ἄστρα, οὔτε μάγους,
οὔτε φωτισμένα δέντρα,
σὲ κάμαρες πολυσύχναστες
μὲ δῶρα σὲ πακέτα κι ὀμιλίες
τρυφερές, ἐρωτικά τραγούδια.

Ἀφῆστε με,
νά περπατήσω μόνη.
Μὴν ψέλνετε τραγούδια ἐσθινά,
στὴν πρώτη ἐτοῦτη μέρα.
Δὲν ἀκούτε τοὺς πυροβολισμούς:
Ὅλη τὴ νύχτα κυνηγοῦσαν
τὴν Ἀνθρωπότητα καὶ τὴν Εἰρήνη.
οἱ πολεμοκάπηλες μέρες.

Πέστε μου μόνο ποῦ νά κρυφτῶ,
ποῦ νά κρατήσω
ἄλλο ἓνα ψεύτικο χαμόγελο,
γιά σῶς, γιά μένα, κι ἀσφαλῶς
γιά τὸν καινούργιο χρόνο.

ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

A. ΜΠΕΖΑΝΤ

Ἀπόδοση Π. Παπασλιώτη

(Ὁμιλία στὴ Θεοσοφικὴ Στοά «ΗΛΙΟΣ»)

«Ὁ νόμος τῆς θυσίας»

Συχνά ἔχει εἰπωθεῖ, καὶ εἶναι ἀλήθεια, ὅτι ἡ θυσία εἶναι ἀποτυπωμένη στὸ σύμπαν πού ζοῦμε. Καὶ γιατί νά μὴν εἶναι ἔτσι, ἀφοῦ τὸ σύμπαν ἔχει τὴν ἀρχὴν τοῦ σὲ μιὰ πράξη θυσίας, στὸν περιορισμό, δηλαδή, τοῦ Λόγου, γιὰ νά ἐκδηλωθεῖ ὁ κόσμος; Ὅλες οἱ θρησκείες ἔχουν πάνω σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο τὴν ἴδια διδασκαλία, ὅτι ἡ ἐκδήλωση ἄρχισε μὲ μιὰ πράξη Θεῖας Θυσίας. Αὐτὸ μπορούμε νά τὸ διαπιστώσουμε ἀπὸ τὴ μελέτῃ τῶν Γραφῶν.

Ἡ φύση αὐτῆς τῆς θυσίας βρίσκεται νομίζουμε, σ' αὐτὴ τὴν ἀποδοχὴ ἀπὸ τὸ Ἀὔλο τῶν περιορισμῶν τῆς ὕλης, στὸν περιορισμὸ τοῦ Ἀπόλυτου μέσα σὲ ὅρους, στὸ χάλκευμα ὀσμῶν στὸ Ἐλεῦθερο.

Ἡ πρώτη σκέψη μας, καθὼς παρατηροῦμε τὴν ἐξέλιξη ἑνὸς σύμπαντος, εἶναι ὅτι αὐτὴ ἡ ἐκδήλωση τῆς ζωῆς εἶναι δυνατὴ μόνο μὲ τοὺς περιορισμοὺς τῆς, πού καθορίζουν τίς συνθήκες τῆς ἐξέλιξής του. Καὶ ὅπως ἡ ζωὴ ἐκδηλώνεται παίρνοντας μορφές, ἔτσι, καταλύνοντας αὐτὲς τίς μορφές καὶ παίρνοντας νέες, ἐξελίσσεται. Βλέπουμε τὴ ζωὴ νά ἐκδηλώνεται μέσα στὴν ὕλη προσελκυνδυνάς τὴν γύρω της καὶ περιορίζοντάς τὴν σὲ μορφές. Καθὼς ἡ μορφή ἀναλίσκεται ἀσκώντας τίς ζωϊκὲς λειτουργίες, ἡ ζωὴ συνεχῶς ἀπορροφᾷ καινούργιὰ ὕλη γιὰ τὴν ἀντικατάσταση τῆς παλιᾶς. Βλέπουμε ὅτι ἡ μορφή διαρκῶς καταστρέφεται καὶ διαρκῶς ἀνανεώνεται καὶ ὅτι ἡ ζωὴ μπορεῖ νά ἐκδηλωθεῖ μόνο ἀντικαθιστώντας τὴν ὕλη στὴν καταστρεφόμενη μορφή, διατηρώντας ἔτσι τὸν φορέα τῆς ἐκδήλωσης. Καὶ μόνο κάνοντας αὐτὸ διαρκῶς, μπορεῖ νά ἐξελιχθεῖ.

Ἔτσι, φθάνει νά ἐμφανεῖται μέσα στὴν ἴδια τὴν φύση τοῦ ἀναπτυσσόμενου ὄντος ἡ ἴδια ὅτι, παίρνοντας, κρατώντας ἡ ζωὴ διατηρεῖται καὶ ἀναπτύσσεται. Αὐτὸ φαίνεται ὅτι εἶναι, αὐτὸ πού μαθαίνει ἡ ζωὴ μὲ τὴν ἐπαφὴ της μὲ τὴν ὕλη καὶ δὲν ἀντιλαμβάνεται, στὰ πρῶτα τῆς στάδια, ὅτι ἡ λήψη, ἡ οἰκιοποίησις, τὸ κράτημα δὲν εἶναι ἡ παραγματικὴ κατὰστασις τῆς ζωῆς, ἀλλὰ ὁ ὅρος τῆς διατήρησις τῆς μορφῆς μέσα στὴν ὁποία ἡ ζωὴ ἐκδηλώνεται. Ἡ μορφή δὲν μπορεῖ νά συνεχίσει νά ὑπάρχει παρὰ μόνο προσλαμβάνοντας καινούργια ὕλη. Καθὼς ἡ ζωὴ αὐξάνεται καὶ ἀναπτύσσεται, αὐτὴ ἡ συνεχὴς

οίκειοποίησή είναι τὸ χαρακτηριστικὸ τοῦ ἐξελισσόμενου JIVA. Παντοῦ μαθαίνει ὅτι στὸ μονοπάτι τῆς Prakriti, τὸ μονοπάτι τοῦ πηγαιμοῦ, πρέπει νὰ παίρνει, νὰ κρατᾷ, νὰ οἰκειοποιεῖται. Παντοῦ μαθαίνει νὰ προσπαθεῖ νὰ ἀπορροφᾷ μέσα του, καὶ μὲ τὴν ἔνωση ἄλλων μορφῶν μὲ τὴ δική του νὰ διατηρεῖ τὴ συνέχεια τῆς ὑπαρξῆς του μέσα στὴ μορφή.

Ὅταν οἱ μεγάλοι Λιδάσκαλοι ἄρχισαν νὰ δίνουν μαθήματα στὸ ἐξελισσόμενο JIVATMA, ὅταν εἶχε φθάσει στὸ ἀναγκαῖο σημεῖο τῆς ὀλικότητος, τότε τοῦ δόθηκαν διδασκαλίες ἀντίθετες μὲ ὅλες τὶς προηγούμενες ἐμπειρίες του. Ὁ Λιδάσκαλος ἄρχισε νὰ τοῦ λέγει: «Ἡ ζωὴ διατηρεῖται ὄχι μόνο μὲ τὸ πάρσιμο, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴ θυσία αὐτοῦ ποῦ ἤδη ἔχεις οἰκειοποιηθεῖ. Εἶναι σφάλμα νὰ πιστεύεις ὅτι μπορεῖς νὰ ζεῖς καὶ νὰ ἀναπτύσσῃς μόνο μὲ τὴν οἰκειοποίησιν ἄλλων μορφῶν μέσα στὴ δική σου, μόνο μὲ τὴν ἀπορρόφησιν τῆς ζωῆς γύρω σου, γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ συνεχίσει ἡ δική σου τὴν ὑπαρξὴ της. Ὁλος ὁ κόσμος εἶναι δομένος μὲ τὸ νόμο τῆς ἀλληλεξάρτησης. Ὅλα τὰ ζῶντα πράγματα ὑπάρχουν μὲ τὴ βοήθεια τῆς ἀμοιβαίας συναλλαγῆς, μὲ τὴν ἀναγνώριση τοῦ γεγονότος τῆς ἀμοιβαίας ἀλληλεξάρτησης. Δὲν μπορεῖ νὰ ζεῖς μόνος σὲ ἓνα κόσμο μορφῶν. Δὲν μπορεῖς νὰ διατηρεῖς τὴ δική σου μορφή μὲ τὴν οἰκειοποίησιν ἄλλων, χωρὶς νὰ δημιουργεῖς ἓνα χρέος ποῦ πρέπει νὰ πληρωθεῖ μὲ τὴ θυσία ἑνὸς μέρους τοῦ οἰκειοποιημένου ἀντικειμένου, γιὰ τὴ διατήρησιν ἄλλων ζῶντων. Ὅλες οἱ ζωές εἶναι δεμένες μεταξύ τους μὲ μιὰ χρυσή ἀλυσίδα κι αὐτὴ ἡ ἀλυσίδα εἶναι ὁ νόμος τῆς θυσίας καὶ ὄχι ὁ νόμος τῆς ἀρπαγῆς».

Τὸ σύμπαν ἐκπορευτὴκε μὲ μιὰ πράξιν ὑπέρτατης θυσίας καὶ μπορεῖ νὰ διατηρηθεῖ μόνο μὲ τὴν συνεχή ἀνανέωση τῆς θυσίας.

Ἀκοῦστε τί δίδαξε ὁ SRI KRISNA: «Αὐτὸς ὁ κόσμος δὲν εἶναι γι' αὐτόν ποῦ δὲν θυσιάζεται, καὶ πολὺ λιγότερο ὁ ἄλλος (κόσμος)».

Ὁ ἄνθρωπος, λοιπόν, δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει στὸν κόσμο τῶν μορφῶν, παρὰ μόνο ἐκτελώνοντας πράξεις θυσίας. Ὁ περιστρεφόμενος τροχὸς τῆς ζωῆς δὲν μπορεῖ νὰ προχωρήσει, ἐκτὸς ἂν καθένας βοηθᾷ στὴν περιστροφή του μὲ τὶς πράξεις θυσίας. Ἡ ζωὴ συντηρεῖται μὲ τὴ θυσία καὶ στὴ θυσία βασίζεται ὅλη ἡ ἐξέλιξις.

Γιὰ νὰ διδαχθεῖ αὐτὸ τὸ καινούργιο μάθημα μὲ τὸ σωστὸ τρόπο, βλέπουμε τοὺς Λιδασκάλους νὰ ἐπιμένουν σὲ πράξεις θυσίας καὶ νὰ δείχνουν ὅτι μὲ αὐτὲς τὶς πράξεις περιστρέφεται αὐτὸς ὁ τροχὸς τῆς ζωῆς, ποῦ φέρνει ὅλα τὰ ἀγαθὰ πράγματα. Ἔτσι, βλέπουμε καθιερωμένες στὸ Ἰνδουϊστικὸ Τυπικὸ τὶς γνωστές πέντε θυσίες, ἀπαραίτητες γιὰ τὴ συντήρησιν ὅλων τῶν δημιουργημάτων τοῦ κόσμου.

Λιδασκόμεστε ὅτι οἱ σχέσεις μας μὲ τὸν ἄορατο κόσμο, τὸν κό-

σμο των DEVAS, μπορεί να διατηρηθούν μόνο με τη θυσία στους DEVAS με τους οποίους αναγνωρίζουμε αυτή την αλληλοεξάρτηση. Εμείς δίδουμε σ' αυτούς, αυτοί δίδουν σέ μας και έτσι τρέφοντας ο ένας τον άλλον, όρεζουμε το υψηλότερο καλό.

Έπειτα μαθαίνουμε τη θυσία προς τους RISHIS, τη θυσία στους σοφούς, στους Ασκήτους. Είναι η θυσία της μελέτης, με την εκτέλεση της οποίας πληρώνεται ένα από τα χρέη μας και εκπληρώνεται μια υποχρέωση. Γιατί με τη μελέτη, μαθαίνουμε γιά να διδάξουμε και έτσι συντηρούμε τη διαδοχή της γνώσης από γενιά σέ γενιά.

Έπειτα, μαθαίνουμε ότι πρέπει επίσης να εκπληρώσουμε το χρέος μας στους Μεγαλύτερους Αδελφούς, τη θυσία στο παρελθόν, τη θυσία στους Προγόνους, στους PITRIS, αναγνωρίζοντας έτσι, ότι όπως εμείς λαβαίμε από το παρελθόν, πρέπει να πληρώσουμε το χρέος μας δίνοντας στο μέλλον.

Μετά μαθαίνουμε γιά το χρέος μας απέναντι στην Ανθρωπότητα. Αιδασκόμαστε ότι πρέπει να τρέφουμε τουλάχιστον έναν άνθρωπο την ημέρα. Ξέρουμε ότι η θυσία αυτής της πράξης δε βρίσκεται απλά στη διατροφή ενός φτωχού ανθρώπου. Σ' αυτόν τον άνθρωπο που τρέφεται, τρέφεται επίσης και ο Κύριος της θυσίας. Και όταν Αυτός τρέφεται, όλη η Ανθρωπότητα τρέφεται μέσα σ' Αυτόν. Τρέφοντας έναν πεινασμένο ζητιάνο, τρέφεται Αυτός, που αισθάνεται τον Έαυτό του μέσα σέ όλους, σέ κάθε ανθρώπινη ζωή και έτσι, τρέφοντας Αυτόν στη μορφή του φτωχού ανθρώπου, τρέφουμε την ίδια την Ανθρωπότητα.

Τέλος, μαθαίνουμε τη θυσία απέναντι στά ζώα. Τρέφοντας ένα ή δύο ζώα που έχουμε αναλάβει, τρέφουμε τον Κύριο των ζώων και μ' αυτή τη θυσία συντηρείται ο κόσμος των ζώων.

Αυτά είναι τα παλαιά μαθήματα που έχουν δοθεί στην ανθρωπότητα γιά να της διδάξουν τη μορφή και την ουσία της θυσίας. Και μαθαίνουμε ότι το πνεύμα του Νόμου των πέντε θυσιών είναι πολύ πιο σπουδαίο από το γράμμα του Νόμου. Μαθαίνουμε γιά έπε κείνουμε σ' αυτό το πνεύμα της θυσίας την αναγνώριση του Νόμου της υποχρέωσης, το νόμο του καθήκοντος. Όταν ο Νόμος της θυσίας συνδεθεί και έννοθεί έτσι με το νόμο του καθήκοντος, τότε το έπόμενο σκαλοπάτι τοποθετείται μπροστά στο αναπτυσσόμενο JIVA.

Έχετε μάθει να έκτελεíte μερικές πράξεις, ως πράξεις υποχρέωσης. Πρέπει τώρα να μάθετε ότι ο κόσμος είναι δεμένος με την πράξη της θυσίας. Πρέπει να μάθετε ότι η αναξήτηση του καρπού των πράξεων μās δένει με τον κόσμο των πράξεων και αν θέλουμε να έλευθεροθούμε από τέτοια δεσμά, πρέπει να μάθουμε να θυσιάζουμε πάντοτε αυτόν τον καρπό. Λαβαίνουμε, στην BAGAVAD GITA,

«Μέ τέτοιο σκοπό ἐλεύθερο ἀπό τήν προσκόλληση. Ὡ γιέ τῆς KUN-TI, ἐκτέλεσε τήν πράξη σου».

Αὐτό εἶναι τὸ ἐπόμενο βῆμα. Δέν σημαίνει ὅτι ὀρισμένες ἰδιαιτερες πράξεις πρέπει νά διαχωριστοῦν μέσα ἀπό τή δραστηριότητα τοῦ ἀνθρώπου σάν θυσίες, ἀλλά ὅτι ὅλες οἱ πράξεις πρέπει νά ἰδωθοῦν μέ τὸ φῶς τῆς θυσίας, μέ τήν ἀπάρνηση τοῦ καρποῦ τῆς πράξης. Ὅταν θυσιάζουμε τὸν καρπὸ τῆς πράξης ἀρχίζουμε νά χαλαρώνουμε τὰ δεσμά τῆς πράξης πού μᾶς δένουν μέ τὸν κόσμο.

Ὁ κόσμος εἶναι δεμένος μέ τὸ κάρμα, μέ τήν πράξη, ἐκτός ἀπό τήν πράξη πού εἶναι θυσία. Αὐτό εἶναι τὸ μάθημα πού ἀρχίζει νά ψηθιρίζεται στ' αὐτιά μας, καθὼς πλησιάζουμε τὸ τέλος τοῦ PRAKRITTI MARGA, καθὼς πλησιάζει ὁ χρόνος τῆς ἐπιστροφῆς, τῆς εἰσόδου στό Μονοπάτι τῆς Ἐπιστροφῆς, τοῦ NIRRTI MARGA. Ὅταν ἓνας ἄνθρωπος ἀρχίζει νά ἀπαρνιέται τὸν καρπὸ τῆς πράξης, ὅταν ἔχει μάθει νά ἐκτελεῖ ὅλες του τίς πράξεις σάν καθήκοντα, χωρὶς νά ζητᾷ ἀμοιβή, τότε φθάνει στό κρίσιμο σημεῖο στήν ἱστορία τῆς ἐξέλιξης τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς. Τότε, καθὼς θυσιάζει τὸν καρπὸ τῆς πράξης, ἀκούει μιὰ ἀκόμα ὑψηλότερη νότα, ἓνα ἀκόμα ὑψηλότερο μάθημα, πού θά τὸν ὀδηγήσει μέσα στό Μονοπάτι τῆς Ἐπιστροφῆς. «Ἀνώτερη ἀπὸ τή θυσία τοῦ πλούτου, εἶναι ἡ θυσία τῆς σοφίας» λέγει ὁ Κρίσνα. «Ὅλες οἱ πράξεις στήν ὁλότητά τους περιέχονται στή σοφία. Μάθε το αὐτὸ μέ τήν πειθαρχία, τήν ἀναζητήση καὶ τή λατρεία. Οἱ σοφοί, οἱ ὁραματιστές τῆς οὐσίας, θά σοῦ διδάξουν τή σοφία. Καί ἔχοντας μάθει αὐτήν, δέν θά ξαναπέσεις στή σύγχυση, γιατί μ' αὐτήν θά βλέπεις ὅλα τὰ ὄντα, χωρὶς ἐξαίρεση, μέσα στό Ἐαυτό, ὅλα μέσα σέ Μένω».

Τὸ κρίσιμο σημεῖο λοιπὸν ἔρχεται τώρα στήν ἱστορία τοῦ ἐξελισσόμενου JIVA. Προσπαθεῖ νά θυσιάσει τὸν καρπὸ τῆς πράξης, νά ξεφύγει ἀπὸ κάθε προσκόλληση. Καί ποιὸ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα;

Ἡ προσκόλληση στὸν καρπὸ παύει, ἡ ἀπάθεια τὸν κυριεύει, βρῖσκει τὸν ἑαυτὸ του νά κρέμεται στό κενό. Κάθε κίνητρο γιὰ πράξη ἔχει ἐξαφανιστεῖ. Ἐχει χάσει τὸ ἐρέθισμα τοῦ PRAKRITTI MARGA καὶ δέν ἔχει βρεῖ ἀκόμα τὸ ἐρέθισμα τοῦ NIRRTI MARGA. Αἰσθάνεται ἀπογοήτευση γιὰ κάθε πράγμα, γιὰ κάθε σκοπὸ. Φαίνεται νά ἔχει κουρασθεῖ ἀπὸ τὸ Νόμο τοῦ Καθήκοντος. Δέν ἔχει δεῖ ἀκόμη τὴν καρδιά τοῦ Νόμου τῆς Θυσίας. Σ' αὐτὴ τὴ στιγμή τῆς παύσης, τῆς αἰώρησης μέσα στό κενό, φαίνεται νά ἔχει χάσει τὴν ἐπαφή του μέ τὸν κόσμο τῶν μορφῶν καὶ τῶν ἀντικειμένων ἀλλά δέν ἔχει βρεῖ ἀκόμα τὴν ἐπαφή μέ τὸν κόσμο τῆς ζωῆς, μέ τὴν ἄλλη πλευρά.

Μοιάζει μέ τὸν ἄνθρωπο πού περνάει ἀπὸ γκρεμὸ σέ γκρεμὸ μέ-

σα από μία στενή γέφυρα, που ξαφνικά τη βλέπει να χάνεται κάτω από τα πόδια του· δεν μπορεί να κάνει ούτε εμπρός, ούτε πίσω, κρέμεται στο κενό από την άβυσσο. Έχει χάσει την επαφή με τα πάντα.

Ας το πάρουμε έτσι: Ένα παιδί, ανεβαίνοντας ένα γκρεμό με σκάλα, ακούει τη φωνή του πατέρα του που το καλεί από πάνω. Θέλει να φτάσει στον πατέρα του, αλλά κρατιέται από τη σκάλα και με τα δυο του χέρια, καθώς βλέπει το χάσμα από κάτω. Αλλά η φωνή του λείει:

«Αφήσε τα χέρια σου από τη σκάλα και σήκωσε τα πάνω από το κεφάλι σου». Το παιδί όμως φοβάται: Αν αφήσει τη σκάλα, δεν θα γκρεμιστεί κάτω. Δεν μπορεί να δει πάνω από το κεφάλι του. Δεν βλέπει κάτι που μπορεί να χαντζωθεί. Τότε έρχεται η ανώτερη δράση της πίστης. Αφήνει τη σκάλα και απλώνει τα άδεια χέρια του μέσα στον άδειο αέρα από πάνω του, και ιδού! Τα χέρια του πατέρα του και η δύναμή του το τραβάει κοντά του.

Μη φοβηθείς τρέμοντας ψυχή, όταν έλθει αυτή η στιγμή της απόλυτης απομόνωσης. Μη φοβηθείς να χάσεις την επαφή σου με το παροδικό, προτού βρεις την επαφή σου με το Αιώνιο. Άκουσε από τους που έχουν αισθανθεί την ίδια απομόνωση, αλλά πέρασαν στην άλλη πλευρά, που ανακάλυψαν ότι το φαινομενικό κενό είναι μία αληθινή πληρότητα· άκουσέ τους να κηρύσσουν το Νόμο της Ζωής, που πρέπει τώρα να εισέλθεις: «Αυτός που αγαπάει τη ζωή του, θα τη χάσει, αλλά αυτός που χάνει τη ζωή του θα τη βρει μέσα στην Αιώνια Ζωή».

Αυτό είναι το κριτήριο της Έσωτερης Ζωής. Δεν μπορείς να αγγίξεις το ανώτερο, αν δεν πάψεις να κρατιέσαι από το κατώτερο. Δεν μπορείς να αισθανθείς το ανώτερο, αν δεν αισθανθείς νεκρό το κατώτερο, όταν το αγγίζεις. Γέτοιος είναι ο νόμος της ανώτερης Ζωής: το ανώτερο εξασφαλίζεται με την παραίτηση από το κατώτερο. Και απαρνούμενοι τη ζωή που γνωρίζουμε, μας κερδίζει η Αιώνια Ζωή.

Κανείς δεν μπορεί να ξέρει τον τρόπο αυτού του απόλυτου κενοῦ, αν δεν το έχει αισθανθεί, όπου ο κόσμος της μορφής έχει εξαφανιστεί, αλλά η ζωή του Πνεύματος ακόμα δεν είναι αισθητή. Δεν υπάρχει όμως άλλος δρόμος, ανάμεσα στη ζωή μέσα στη μορφή και τη ζωή μέσα στο Πνεύμα. Υπάρχει αυτό το χάσμα που πρέπει να διασχιστεί. Και τη στιγμή της απόλυτης απομόνωσης, όταν ο άνθρωπος περιορίζεται στον εαυτό του και δεν υπάρχει τίποτα γύρω του παρά το σιωπηλό κενό, τότε από αυτή την ανουπαρξία του όντος, το Αιώνιο Όν εμφανίζεται. Και αυτός που τόλμησε να πηδήξει από το στήριγμα του εφήμερου, βρίσκεται πάνω στον ασφαλή βράχο του Αιωνίου.

Τέτοια είναι ή έμπειρία όλων εκείνων, πού στό παρελθόν έφτασαν στήν πνευματική ζωή. Καί αυτή τήν έμπειρία μās άφησαν γιά νά μās ένθαρρύνουν, όταν φτάσει ή ώρα νά περάσουμε κι έμείς τό χάσμα.

Έχουμε άκούσει ότι, όταν ό μαθητής πλησιάζει τόν Διδάσκαλο πρέπει νά έχει θυσιαστήριο ύγρό στό χέριο του. Τι είναι αυτό τό ύγρό;

Αντιπροσωπεύει κάθε τί πού ανήκει στή ζωή τής μορφής, κάθε τί πού ανήκει στόν προσωπικό κατώτερο έαυτό. Όλα πρέπει νά ριχτούν στή φωτιά τής θυσίας, τίποτα νά μήν κρατηθεί. Πρέπει νά κάψει τήν κατώτερη φύση του καί τά ίδια του τά χέρια πρέπει ν' ανάψουν τή φωτιά.

Πρέπει νά θυσιάσει τόν έαυτό του. Κανένας άλλος δέν μπορεί νά τό κάνει γι' αυτόν. Αδείτε, λοιπόν τή ζωή, παραδώστε την έντελώς· μήν κρατήσετε τίποτα. Φωνάξτε στόν Κύριο ότι ή θυσία είναι επί τοῦ βοήμου καί μήν όπισθοχωρεΐτε μπροστά στή φωτιά πού κατατρώει τά πάντα.

Στό κενό τής απομόνωσης, έχετε πίστη στό Νόμο πού δέν μπορεί νά αποτύχει. Άν ό Νόμος τής Θυσίας είναι άρκετά δυνατός γιά νά άντέχει τό βάρος τοῦ σύμπαντος, μπορεί νά σπάσει κάτω άπό τό βάρος ενός άτομου.

Είναι άρκετά δυνατός γιά νά τόν εμπιστευτούμε. Είναι τό ισχυρότερο πράγμα πού υπάρχει. Ό Νόμος τής Θυσίας είναι, ότι ή ζωή τοῦ Πνεύματος συνίσταται στήν προσφορά, όχι στήν άπολαβή, στό άπλωμα καί τό δόσιμο της, όχι στήν οικειοποίηση, στήν προσφορά όλων όσων κατέχει κάποιος, σίγουρος γιά τήν πληρότητα τής Θείας Ζωής πού θά εισέλθει.

Καί, κοιτάχτε πόσο φυσικό είναι αυτό. Ή Ζωή είναι ανεξάντλητη, συνεχώς δονούμενη μέ τήν άπεριόριστη πληρότητα τοῦ Έαυτοῦ. Ή μορφή είναι περιορισμένη, ή ζωή όχι. Έτσι ή μορφή ξεΐ παίρνοντας, ή ζωή αναπτύσσεται δίνοντας. Όσο άδειάζουμε τούς έαυτούς μας άπ' ό,τι έχουμε, υπάρχει χώρος γιά νά εισέλθει ή θεία πληρότητα καί νά μās γεμίσει όσο ποτέ πρίν. Γι αυτό λοιπόν, τό σημάδι τής NIRRTI MARGA είναι ή άπάρνηση. Ή άπάρνηση είναι τό μυστικό τής Ζωής, όπως ή οικειοποίηση είναι τό μυστικό τής Μορφής.

Αυτός ό Νόμος τής Θυσίας είναι πού πρέπει νά μάθουμε. Νά δίνουμε πάντοτε καί πρόθυμα· μόνον έτσι ζούμε πραγματικά.

Όταν πρωτοπαΐνουμε στή NIRRTI MARGA, όπου ή άπάρνηση γίνεται όδηγός μας, ή φωνή της μπορεί νά φαίνεται κρύα καί άστηρή, ή όψη της σχεδόν άπειλητική. Εμπιστευθείτε την όμως, όποια κι άν είναι ή έξωτερική της εμφάνιση καί προσπαθείστε νά κα-

τανοήσετε, γιατί η θυσία εκ πρώτης όψεως μᾶς δίνει τὴν ἰδέα τοῦ πόνου.

Ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς μορφῆς, ἡ ὄψη τῆς θυσίας εἶναι ἡ διάλυση τῶν μορφῶν, ἡ ἀπόρριψη τῶν ἀντικειμένων καὶ ἡ μορφή, ποῦ αἰσθάνεται τὴ ζωὴ νὰ ἀποσύρεται ἀπ' αὐτήν, κραυγάζει μέσα στὴν ἀγωνία τῆς καὶ τὸν τρόπο τῆς πρὸς αὐτὴ τὴ ζωὴ ποῦ τὴ συντηρεῖ στὴν ὑπαρξὶ τῆς.

Ἔτσι, σκεφτόμαστε τὴ θυσία σὰν πράξη πόνου, σὰν πράξη ποῦ συννοεῖται ἀπὸ ἀγωνία καὶ τρόπο κι αὐτὸ συμβαίνει, ὅσο ταυτίζουμε τοὺς ἑαυτοὺς μας μὲ τὴ μορφή.

Ὅταν ὁμως, ἀρχίζουμε νὰ ζοῦμε τὴ ζωὴ τοῦ Πνεύματος, τὴ ζωὴ ποῦ ἀναγνωρίζει τὸ Ἕνα μέσα στὴν πολυπλοκότητα τῶν μορφῶν, τότε ἀρχίζει νὰ φέγγει ἡ ὑπέρτατη πνευματικὴ ἀλήθεια, ὅτι ἡ θυσία δὲν εἶναι πόνος, ἀλλὰ χαρὰ, δὲν εἶναι λύπη ἀλλὰ εὐχαρίστηση, ὅτι αὐτὸ ποῦ στὴ σάρκα εἶναι ὀδυνηρό, στὸ Πνεῦμα εἶναι εὐχάριστο, στὸ Πνεῦμα ποῦ εἶναι ἡ πραγματικὴ μας ζωὴ. Τότε βλέπουμε, ὅτι ἡ ὄψη τῆς θυσίας ποῦ μᾶς φαινόταν ὀδυνηρὴ ἦταν πλάνη. Ὅτι μεγαλύτερη ἀπὸ κάθε ἡδονὴ ποῦ ὁ κόσμος μπορεῖ νὰ ὀώσει, πιὸ χαρωπὴ ἀπὸ κάθε χαρὰ ποῦ φέρνει ὁ πλοῦτος ἢ ἡ θέση, μεγαλύτερη εὐτυχία ἀπ' ὅση ὁ κόσμος μπορεῖ νὰ προσφέρει, εἶναι ἡ εὐδαιμονία τοῦ ἐλεύθερου Πνεύματος, ποῦ, ἀπλώνοντας τὸν ἑαυτό του πρὸς τὰ ἔξω, βρίσκει τὴν ἐνοσίη του μὲ τὸ Ἕαυτὸ καὶ γνωρίζει ὅτι ζεῖ μέσα σὲ πολλές μορφές, ρέοντας μέσα ἀπὸ πολλὰ κανάλια, ἀντὶ νὰ ἀκολουθεῖ τὸν περιορισμὸ μιᾶς μοναδικῆς μορφῆς.

Ἐδὼ βρίσκεται ἡ χαρὰ τῶν Σωτήρων τῆς Ἀνθρωπότητος, Ἐκείνων ποῦ ἔχουν φθάσει στὴ γνώση τῆς ἐνότητος καὶ ἐγιναν οἱ Ὁδηγοί, οἱ Ἀρωγοὶ καὶ Ἀπελευθερωτὲς τῆς φυλῆς. Βῆμα βῆμα, ἀργὰ καὶ σταδιακά, ἀνέβηκαν ὅλο καὶ πιὸ πάνω, διέσχισαν τὸ κανάλι τῆς Ἀνυπαρξίας γιὰ τὸ ὁποῖο μιλήσαμε καὶ βρῆκαν στήριγμα στὴν ἄλλη πλευρά. Ἐνοιώσαν τὴν αἰσθήση τῆς πραγματικότητος τῆς ζωῆς καὶ σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση τῆς ἀνυπαρξίας ποῦ γιὰ μιὰ στιγμή φάνηκε ὅτι ἔχισαν τοὺς ἑαυτοὺς τους, βρέθηκαν ἔξωφρα πάνω ἀπὸ τὸν κόσμο τῶν μορφῶν.

Ὅλες οἱ μορφές ὅπως φαίνονται ἀπ' αὐτὸ τὸ ὑψηλότερο ἐπίπεδο, εἶναι οἱ φορεῖς μιᾶς Ζωῆς καὶ ἐνὸς Ἕαυτοῦ. Ἀνακάλυψαν μὲ μιὰ αἰσθήση ἀνέκφραστης χαρᾶς, ὅτι ὁ ζῶν Ἕαυτὸς μπορεῖ νὰ ἐγχυθεῖ μέσα σὲ ὅλες τὶς ἀπειράριθμες μορφές, χωρὶς καμμιὰ διάκριση, ὅλες κανάλια τοῦ ἐνὸς Πνεύματος.

Γι' αὐτὸ ὁ Σωτήρας τοῦ κόσμου μπορεῖ νὰ βοηθήσει τὴ φυλὴ καὶ νὰ ἐνδυναμώσει τοὺς ἀσθενέστερους ἀδελφοὺς Του. Ἐχοντας ἀνέλθει σὲ ἐκεῖνο τὸ ὑψηλότερο ἐπίπεδο, ὅπου ὅλοι οἱ ἑαυτοὶ γνωρίζουν

ται σάν ένας, οί διαφορετικές μορφές είναι όλες δικές του. Αναγνωρίζει τόν έαυτό του μέσα σέ κάθε μία. Μπορεί νά είναι χαρούμενος μέ τόν χαρούμενο καί νά νοιώθει λύπη μέ τόν λυπημένο. Είναι αδύνατος μέ τόν αδύνατο, ισχυρός μέ τόν ισχυρό· όλοι είναι μέρη τοῦ έαυτοῦ Του.

Ίδιοι είναι γι' Αὐτόν ὁ δίκαιος καί ὁ ἄδικος. Δέν αἰσθάνεται ἔλξη γιά τόν ἕνα καί ἀπόθηση γιά τόν ἄλλον. Μπορεί νά δει ὅτι σέ κάθε στάδιο ὁ Ένας Έαυτός ζει μέ τή Ζωή πού είναι αὐτός ὁ ἴδιος. Βλέπει τόν έαυτό του μέσα στήν πέτρα, τό φυτό, τό ζῶο τό ἄγριο, ὅπως καί μέσα στόν Άγιο καί τό Σοφό καί βλέπει μία Ζωή παντοῦ. Πού, λοιπόν, ἔχει θέση ὁ φόβος καί ἡ φυγή; Δέν υπάρχει τίποτε ἄλλο ἐκτός ἀπό τόν Ένα Έαυτό καί τίποτε ἔξω ἀπό αὐτόν, γιά νά μᾶς φοβίσει ἢ νά μᾶς προκαλέσει.

Αὐτή είναι ἡ ἀληθινή Εἰρήνη καί αὐτό μόνο είναι Σοφία. Πνευματική ζωή είναι νά γνωρίσουμε τό Έαυτό καί αὐτή ἡ ζωή είναι χαρά καί εἰρήνη. Έτσι ὁ Νόμος τῆς Θυσίας, πού είναι ὁ Νόμος τῆς Ζωῆς, είναι ἐπίσης, ὁ Νόμος τῆς Χαράς.

Καί τώρα, γιά μιᾶ στιγμή, ἄς φέρουμε αὐτή τήν ὑψηλόφρονη ιδέα στό ἐπίπεδο τῆς καθημερινῆς μας ζωῆς καί νά δοῦμε, πῶς ὁ Νόμος τῆς Θυσίας λειτουργώντας μέσα στούς έαυτούς μας, θά ἐκδηλωθεῖ στόν ἐξωτερικό κόσμο τῶν ἀνθρώπων.

Μάθαμε νά ἀντιλαμβάνομαστε, ἔστω καί γιά μιᾶ μόνο στιγμή τήν ἐνότητα τοῦ Έαυτοῦ. Μάθαμε ἕνα γράμμα, μιᾶ λέξη ἀπό τό βιβλίο τῆς Σοφίας. Ποιά, λοιπόν, θά είναι ἡ συμπεριφορά μας ἀπέναντι στούς συνανθρώπους μας; Βλέπουμε ἕναν ἄνθρωπο στήν ἄγνοια, στήν κατάπτωση καί στήν ἀχρεϊότητα. Κανένας ιδιαίτερος δεσμός συγγένειας ἢ κύρμα δέν μᾶς δίνει μαζί του, κανενός εἶδους ὑποχρέωση δέν μᾶς συνδέει. Ἀλλά μέ τό Νόμο τῆς Θυσίας, ἔχοντας συλλάβει τήν ἐνότητα τοῦ Έαυτοῦ, ὅταν βλέπουμε αὐτό τό παραπεταμένο μέλος τῆς ἀνθρώπινης οἰκογένειας, βλέπουμε τό Έαυτό μέσα σ' αὐτό, ἡ μορφή ἐξαφανίζεται καί ξέρουμε ὅτι ἐμεῖς εἴμαστε αὐτός καί ὅτι αὐτός είναι ἐμεῖς. Έτσι ἡ συμπάθεια παίρνει τή θέση τῆς ἀπόθησης. Ἡ ἀγάπη τή θέση τοῦ μίσους καί ἡ τρυφερότητα τῆς ἀδιαφορίας.

Αὐτός πού θυσιάζει τόν έαυτό του συναντᾷ ἕναν ἄνθρωπο ἀνίδεο, ἐνῶ αὐτός είναι σοφός; Αἰσθάνεται περιφρόνηση σάν ἄνθρωπος τῆς γνώσης γιά τόν ἄνθρωπο τῆς ἄγνοιας καί στέκεται ὑπεράνω του ὡς ἀνώτερος καί διαφορετικός; Όχι, δέν αἰσθάνεται τή σοφία του σάν δική του, ἀλλά σάν κοινή περιουσία πού ἀνήκει σέ ὅλους καί μοιράζεται τή σοφία πού υπάρχει στή μία ξεχωριστή μορφή μέ τήν ἄγνοια τῆς ἄλλης μορφῆς; καί το κάνει αὐτό χωρίς νά αἰσθάνεται τή διαφορά, ἐξ αἰτίας τῆς ἐνότητας τοῦ Έαυτοῦ.

Τό ίδιο συμβαίνει καί με κάθε ἄλλη διαφορά τοῦ κόσμου τῶν μορφῶν. Αὐτὸς ποὺ ξεῖ με τὸ Νόμο τῆς Θυσίας ἀντιλαμβάνεται τὴν ἐνότητα τοῦ ἑαυτοῦ, καὶ ἀναγνωρίζει μόνο τὴ διαφορά τοῦ φορέα καὶ ὄχι τῆς ζωῆς ποὺ ἐνοικεῖ σ' αὐτόν. Γι' αὐτὸ συλλέγει γνώση καὶ σοφία μέσα στον δικό του ξεχωριστό φορέα γιὰ χάρι τῆς μοιραστικῆς με τοὺς ἄλλους καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους· χάνει τὴν αἰσθησιὴ τελείως τῆς ξεχωριστῆς ζωῆς καὶ γίνεται τμήμα τῆς Ζωῆς τοῦ Κόσμου.

Καθὼς ἀντιλαμβάνεται αὐτὸ καὶ γνωρίζει ὅτι ἡ μοναδικὴ ἀξία τοῦ σώματος εἶναι νὰ εἶναι ἓνα κανάλι τοῦ ἀνώτερου, νὰ εἶναι ἓνα ἔργα λαοῦ αὐτῆς τῆς ζωῆς, σιγὰ σιγὰ ἀνυψώνεται πάνω ἀπὸ κάθε σκέψη, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ σκέψη τῆς ἐνότητος καὶ αἰσθάνεται τὸν ἑαυτὸ τοῦ τμήμα αὐτοῦ τοῦ μεγάλου καὶ ὑποφέροντος κόσμου. Τότε αἰσθάνεται ὅτι οἱ λύσεις τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι καὶ δικές του λύσεις, οἱ ἁμαρτίες τῆς, δικές του ἁμαρτίες. Ἔτσι, μέσα ἀπ' ὅλες τὶς διαφορὲς βλέπει τὸν ἐνυπάρχοντα ἑαυτὸ.

Μόνο ἔτσι μπορούμε νὰ ζήσουμε μέσα στὸ Αἰώνιο, «Ὅσοι βλέπουν διαφορὲς, περνοῦν ἀπὸ θάνατο σὲ θάνατο, γιατί ζοῦνε μέσα στή μορφή ποὺ καταπέφτει κάθε στιγμή καὶ εἶναι γι' αὐτὸ θάνατος, καὶ ὄχι μέσα στὸ Πνεῦμα ποὺ εἶναι ζωὴ».

Ὁ! ἂν μπορούσα γιὰ μιὰ στιγμή μόνο νὰ σὰς ἐδαχνα, με κάποια ἐπιδοξιοτήτα τῆς γλώσσας ἢ τοῦ πάθους τῆς συγκίνησής, μιὰν ἀκτί νὰ τῆς ὥχρης λάμψης ποὺ με τὴ χάρι τῶν Λιδασκάλων ἔχω ἰδεῖ τῆς λάμψης τῆς δόξης καὶ τῆς ὁμορφίᾳς τῆς Ζωῆς ποὺ δὲν γνωρίζει διαφορά καὶ χωρισμό, τότε ἡ γοητεία αὐτῆς τῆς δόξης τόσο πολὺ θὰ κέρδιζε τὴν καρδιά σας, ποὺ ὅλη ἡ ὁμορφιά αὐτοῦ τοῦ κόσμου θὰ φαινόταν ὑσχήμια, ὅλο τὸ χρυσάφι τῆς γῆς σκουριά, ὅλοι οἱ θησαυροὶ τοῦ κόσμου σκόνη, μπροστὰ στὴν ἀνείπωτη χαρὰ τῆς ζωῆς ποὺ ἀναγνωρίζει τὸν ἑαυτὸ τῆς πάν Μία.

Εἶναι δύσκολο νὰ συγκρατήσουμε αὐτὴ τὴν αἰσθησι, ἀνάμεσα στὶς χωρισμένες ζωὲς τῶν ἀνθρώπων, τὴν ἀπάτη τῶν αἰσθήσεων καὶ τὶς μειοδαισθήσεις τοῦ νοῦ. Ἐχοντας ὅμως δεῖ, ἔστω καὶ γιὰ μιὰ μόνο στιγμή, ἄλλῳι ὁ κόσμος ὁλόκληρος καὶ ἔχοντας ἀντικρυστα τὴν Μεγαλωσύνη τοῦ ἑαυτοῦ, καμμιά ζωὴ ἐκτὸς ἀπ' αὐτὴν δὲν φαίνεται ἀξία νὰ τὴ ζεῖ κανεὶς.

Πῶς θὰ τὴν κάνουμε πραγματικὴ, πῶς θὰ τὴν κάνουμε δική μας, αὐτὴ τὴ θαυμάσια ἀναγνώριση τῆς μιᾶς Ζωῆς καὶ τοῦ ἐνός ἑαυτοῦ, πέρα ἀπ' ὅλες τὶς ζωὲς καὶ ὅλους τοὺς ἑαυτούς; Μόνο με καθημερινὲς πράξεις ἀπαρνήσεως στὰ μικρὰ πράγματα τῆς ζωῆς· μόνο μαθαίνοντας σὲ κάθε σκέψη, λόγῳ ἢ πράξει νὰ ζοῦμε καὶ νὰ ἀγαπᾶμε τὴν ἑνότητα· καὶ ὄχι μόνο νὰ τὸ λέμε, ἀλλὰ νὰ τὸ κάνουμε σὲ κάθε εὐκαιρία, βάζοντας τοὺς ἑαυτούς μας ὕστερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους, κατα-

νοώντας πάντοτε τις ανάγκες των άλλων και μαθαίνοντας να είμαστε αδιάφοροι στις απαιτήσεις του κατώτερου εαυτού μας. Δεν γνωρίζω άλλο δρόμο εκτός απ' αυτήν την ταπεινή, υπομονετική και επίμονη προσπάθεια, μέρα με τη μέρα, χρόνο με το χρόνο, μέχρι την τελική κατάκτηση της κορυφής.

Μιλάμε γιά τη Μεγάλη Απάρνηση. Μιλάμε γι' Αυτούς μπροστά στους Όποιους υποκλινόμαστε, ότι την πραγματοποιήσαν. Μη φαντάζεστε ότι αυτό έγινε, όταν, μπροστά στο σκαλοπάτι της NIRVANA άκουσαν την άγωνία του κόσμου και γύρισαν πίσω να βοηθήσουν. Δεν ήταν τότε ακριβώς που έγινε η πραγματική, η μεγάλη απάρνηση. Συντελείτο ξανά και ξανά σέ πολλές ζωές πίσω τους. Πραγματούσαν την Απάρνηση με τη συνεχή άσκηση της θυσίας στην καθημερινή τους ζωή. Μέχρι που ο νόμος της Θυσίας έγινε αυτός ο Νόμος της ύπαρξής τους, ώστε δεν μπορούσαν να κάνουν τίποτε άλλο, όταν είχαν το δικαίωμα της έκλογής.

Έσείς και εγώ, αδελφοί μου, σήμερα, αν τό θελήσουμε, μπορούμε ν' αρχίσουμε τό δρόμο της Μεγάλης Απάρνησης· και αν δεν τό κάνουμε στην καθημερινή μας ζωή, στίς συναναστροφές μας με τούς συνανθρώπους μας δεν θά είμαστε ίκανοί νά τό κάνουμε όταν έλθει ή μεγάλη στιγμή.

Με τη συνήθεια της καθημερινής θυσίας, τη συνήθεια νά δίνουμε αντί νά παίρνουμε, θά μάθουμε μόνο νά κατορθώσουμε αυτό που ο κόσμος αποκαλεί Μεγάλη Απάρνηση. Φανταζόμαστε μεγάλες πράξεις ήρωϊσμού, νομίζουμε ότι ή ζωή του μαθητή συνίσταται σέ τρομερές δοκιμασίες γιά τίς οποίες προετοιμάζεται και ύστερα με μιά υπέρτατη προσπάθεια κερδίζει τό στεφάνι της νίκης. Αλλά δεν είναι έτσι. Η ζωή του μαθητή είναι μιά μακριά σειρά από μικρές απαρνήσεις, από καθημερινές θυσίες.

Ένας συνεχής θάνατος στό χρόνο γιά νά μπορέσει νά ζήσει αιώνια τό άνωτερο. Δεν είναι μιά μοναδική και θαυμαστή πράξη αυτό που χαρακτηρίζει την άληθινή μαθητεία, άλλοιως ό ήρωας ή ό μάρτυρας θά ήταν άνωτεροι από τόν μαθητή. Ό μαθητής ζει τή ζωή του παντού, ανάμεσα στους ανθρώπους, στό σπίτι, στην πόλη, στό δρόμο. Η άληθινή ζωή της θυσίας είναι αυτή που ξεχνά τελείως τόνεαυτό της, όπου ή απάρνηση γίνεται τόσο συνηθισμένη που δεν άπειλείται προσπάθεια.

Αν ζούμε αυτή τή ζωή της θυσίας και της απάρνησης, αν καθημερινά δίνουμε τούς εαυτούς μας στους άλλους, θά βρεθούμε μιά μέρα στην κορυφή του βουνού και θά ανακαλύψουμε ότι έχουμε πραγματώσει τη Μεγάλη απάρνηση χωρίς καν νά σκεφθούμε ότι θά μπορούσαμε νά είχαμε κάνει άλλοιως.

ΚΩΣΤΗΣ Ν. ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Πληροφοριακό Σημείωμα γιά τόν ΚΡΙΣΝΑΜΟΥΡΤΙ

Ο φιλόσοφος και ποιητής Τζίντου Κρισναμούρτι (Τζίντου είναι το οικογενειακό του όνομα) γεννήθηκε στις 11 Μαΐου 1896 στο Μαντανάπαλ, πλησίον στην πόλη Μαντράς των Ινδιών από οικογένεια της τάξεως των Βραχμάνων. Ήταν το όγδοο παιδί της γι' αυτό και πήρε το όνομα Κρισναμούρτι διότι Ινδική συνήθεια είναι το όγδοο παιδί της οικογένειας νά παίρνει το όνομα Κρισναμούρτι, προς τιμήν του Θεού Κρισνά.

Σε ηλικία 12 ετών τον συνήγαγε η πρόεδρος της Θεοσοφικής Εταιρίας **Dr Annv Besant** η οποία με την ένορκη διαπίστωση που είχε διέγνωσε την πνευματική δυναμικότητα του μικρού Κρισναμούρτι και ανέλαβε την επιμέλεια της ανατροφής και μορφώσεώς του. Ο Κρισναμούρτι σπούδαζε ξαφανε κρέας και σπυρίτιζε. Έδοκίμασε καπνό ή ούνοπνευματώδη. Είναι λιποδιαπτος και διάνχει πάντοτε μιά απλή και άμεμπτη ζωή πραγματικού φιλοσόφου.

Το 1909 ο Κρισναμούρτι έγραψε ένα μικρό βιβλίο, μεγάλης αξίας, που είχε παγκόσμια απήχηση και σημείωσε πολλές εκδόσεις (δύο στα ελληνικά και μιά τρίτη το 1966). Είναι το περίφημο βιβλιαράκι «Στίς πόδια του Διδασκάλου», στο οποίο εκθέτει συνοπτικά την ήθικη πλευρά των Θεοσοφικών διδασκαλιών που του έδωσε ο πνευματικός Διδασκαλός του, σχετικά με τις αρετές που απαιτούνται για τή Μυηση. Αργότερα έγραψε την «Άτραπό», ένα θαυμάσιο ποιητικό έργο.

Ο Κρισναμούρτι έλαβε τη μόρφωση του Εύρωπαϊκού πολιτισμού στην

Αγγλία και υπηρετείται εθελοντικά σε μια υγειονομική υπηρεσία στο δυτικό μέτωπο κατά τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο (1914-1918).

Το 1925 ο αγαπημένος του αδελφός Νιτανανάντα με τον οποίο μεγάλωσαν μαζί πέθανε στην Αμερική, ύστερα από μακρά ασθένεια κατά την οποία ο Κρισναμούρτι βρισκόταν στο πλευρό του. Αυτό του προξένησε μια μεγάλη θλίψη, αλλά συγχρόνως, του προκάλεσε μια άφύπνιση συνειδήσεως.

Η **Dr Annv Besant** είχε ιδρύσει στις 11 Ιανουαρίου 1911 το «Τάγμα του Αστέρος εν τή ανατολή», με τον σκοπό νά παρασκευάσει τά πνεύματα για τη διδασκαλία και το έργο του Κρισναμούρτι, για τόν οποίον η **Besant** και πολλά Μέλη της Θεοσοφικής Εταιρίας έπιστευσαν ότι θά ήταν ο μελλοντικός «Παγκόσμιος Έκπαιδευτής».

Το 1927 η **Besant** διεκήρυξε ότι ο Αστήρ ανέτειλε, δηλαδή ότι ο Κρισναμούρτι έπραγματοποίησε την απολυτρωσή του και άρχισε το έργο του σαν ενσάρκωση του Παγκοσμίου Έκπαιδευτού.

Μετά δύο χρόνια, στις 3 Αυγούστου 1929, ο Κρισναμούρτι, θεωρών όλες ανεξαιρέτως τις πνευματικές οργανώσεις σαν εμπόδιο για την κατανόηση της Αληθείας και επιθυμών νά διαλύση κάθε παρεξήγηση σχετικά με το άτομό του, τόν ονόμαζαν Μεσσία, νέο Χριστό, κ.λ.π. διέλυσε το «Τάγμα του Αστέρος», του οποίου ήταν αρχηγός, καθώς και τούς δεσμούς του

μέ τη Θεοσοφική Έταιρία (*) καί εξακολούθησε νά ἐκθέτῃ τίς ἀπόψεις του, χωρίς καμμιᾷ αὐθεντία, ἀπευθυνόμενος πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους χωρὶς καμμιᾷ διάκριση. Συγχρόνως παραιτήθηκε ἀπὸ κάθε προσωπική παρουσία.

Ἔτσι ὁ Κρισναμουρτι, χωρίς μαθητάς, χωρίς παρουσία, χωρίς δεσμούς μέ καμμιᾷ Ὄργάνωση ἢ Ἑταιρία, ἀπλὸς, λιτός, ἀνθρώπινος, πραγματικός καλλιτέχνης τῆς ζωῆς, ταξιδεύει σέ ὅλο τὸν κόσμον, πηγαίνοντας ὅπου τὸν καλοῦν ὅσοι ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴ διδασκαλία του, κί ἐκθέτει – εἴτε στίς πόλεις, σέ δημόσιες αἰθουσες, εἴτε σέ κατασκηνώσεις στό ὑπαιθρο, κάτω ἀπὸ τὰ δένδρα – τίς ἀπόψεις του γιὰ τὴ ζωὴ καί τὴν ἀλήθεια, πού τὴν ὀνομάζει ἐπίσης πραγματικότητα, πληρότητα, ἀπελευθέρωση, θεό, σοφία ἢ εὐδαιμονία.

Στὴν Ἑλλάδα ἔχει ἔλθει 4 φορές:

1) Τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1930, ὅταν ἔδωσε διάλεξη στό θέατρο «Ὀλύμπια», μέ θέμα «Ὁ ἀνθρώπος καί τὸ Ἐγώ».

2) Τὸν Ἰούνιο τοῦ 1933, ὅταν ὀργανώθηκε μιὰ πενθήμερη συγκέντρωση τῶν φίλων του, 1-5 Ἰουνίου, στό Κισσινί τῆς Κηφισιάς, ὅπου ὁ Κρισναμουρτι ἔκαμε πέντε ὁμιλίες κάτω ἀπὸ τὰ πεῦκα, καί ἔδωσε ἐπίσης μιὰ διάλεξη, στίς 7 Ἰουνίου, στό κινηματοθέατρο «Πάλλας».

3) Τὸν Μάρτιο τοῦ 1954, ὅταν ἔμεινε ὑπὸ αὐστηρὸ ἰνκόρνιτο στὴν Ἑκάλη καί εἶχε ἐπὶ δύο ἐβδομάδες συνομιλίες μέ τοὺς ἐνδιαφερομένους γιὰ τὴν φιλοσοφία του σέ τακτικές συναντήσεις τῆς ὁμάδος.

4) Τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1956, ὅταν ἔμεινε στὴν Ἀθήνα καί ἔδωσε τρεῖς διαλέξεις στὸν «Παρνασσό», 24-26-30

Σεπτεμβρίου καί μιὰ συνέντευξη στὸν Τύπο.

Τὰ βιβλία τοῦ Κρισναμουρτι, μέ τίς μελέτες του ἢ τίς ὁμιλίες του στίς διάφορες χώρες τοῦ κόσμου, ἀπὸ τότε πού παραιτήθηκε ἀπὸ κάθε παρουσία, ἐκδίδονται μ' ἐπιμέλεια τοῦ Ὄργανισμοῦ «**Krishnamurti Writings, Inc.**», ὁ ὁποῖος τοῦ παρέχει τὰ μέσα μιᾶς στοιχειώδους συντηρήσεως καί τῆς κινήσεώς του.

Στὰ ἑλληνικά ἔχουν ἐκδοθῇ, ἐκτός ἀπὸ τὰ παλαιότερα ἔργα του «Στὰ πόδια τοῦ Διδασκάλου» καί «Ἡ Ἄτρα-πός», τὰ βιβλία «Τὸ Βασίλειον τῆς Εὐδαιμονίας», «Ἡ πηγὴ τῆς Σοφίας», «Ἡ διάλυσις τοῦ Τάγματος τοῦ Ἀστέρος», «Ὁ ἀνθρώπος καί τὸ Ἐγώ». Ἐπίσης ἔχει ἐκδοθῇ τὸ περιοδικὸ «Δελτίον Ἀστέρος» ἀπὸ Ἰουλίου 1930 μέχρι καί 1933, καθὼς καί «Ὀμιλίες εἰς Ὅχαι- 1934 καί 10 ὁμιλίες τοῦ 1944. (Ὅλα ἐξηγτημένα). Ἀπὸ τὰ τελευταῖα ἔργα καί λεγόμενά του ἔχουν μεταφρασθῇ στὰ Ἑλληνικά καί ἐκδοθῇ: Ἐκπαίδευσις καί σημασία ζωῆς, Ἐλευθερία - ἡ ἀρχὴ καί τὸ τέλος, Στοιχομοί πάνω στὴ ζωὴ (Α', Β', Γ' σειρά), Ὀμιλίες στὴν Εὐρώπη. Στὴ σιγὴ τοῦ Νοῦ, Ἡ ἀναγκαιότητα τῆς ἀλλαγῆς. Τὸ πέταγμα τοῦ ἀετοῦ. Τὰ πρῶτα βήματα τῆς μάθησης.

Ὅσο γιὰ τίς ὁμιλίες πού ἔκαμε στὴν Ἑλλάδα μεταπολεμικά, περίληψη τῶν συνομιλιῶν τῆς Ἑκάλης (1954) ἐδημοσίευσε ὁ «ΙΛΙΣΟΣ» στό 1ον τεῦχος τοῦ 1956 ὁλόκληρο δέ τὸ κείμενο τῶν ὁμιλιῶν τοῦ 1956 ἐδημοσιεύθη στὰ τεύχη 3-4 τοῦ 1956 τοῦ «ΙΛΙΣΟΥ».

Στὸ τεῦχος Ὀκτωβρίου 1958 ἐδημοσιεύθη ἀπάνθισμα τῶν ὁμιλιῶν του, ἀπὸ τὰ παλαιότερα ἐντυπα, πάνω στὰ βασικά θέματα τῆς φιλοσοφίας του. Ἔτσι, οἱ ἀναγνώσται τοῦ «ΙΛΙΣΟΥ» μποροῦν νά ἔλθουν σ' ἐπαφὴ ἀπ' εὐθείας μέ τὸν Διδάσκαλο, διότι εἶναι πολὺ δύσκολο νά συνοψίσῃ ὁποιοσδήποτε ἄλλος τίς ἀπόψεις τοῦ Κρισναμουρτι, χωρίς τὸν κίνδυνο παρανοή-

(*) Ἡ Δρ. Α. Besant καί οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς τῆς Θεοσοφικῆς κινήσεως οὐδέποτε ἔπαυσαν νά πιστεύουν ὅτι ὁ Κρισναμουρτι εἶναι ὁ «Παγκόσμιος Ἐκπαιδευτής».

σεως και παρεξηγήσεως. Ο Κρίσνα μούρτι είναι ένα από τα φωτεινότερα πνεύματα της εποχής μας, ίσως και καλύτερα. Έχει ιδιαιτέρως ευαίσθησια και έσωτερικότητα. Είναι ο άνθρωπος που αντικρυσε τη ζωή και τα προβλήματα της με έντελως καινούργιον τρόπο. Η σκέψη του είναι απλή, καθαρή, διαυγής. Δεν έλίσσεται μέσα σε θεωρίες. Αντιμετωπίζει το κάθε πρόβλημα καθαρά και ξάστερα, χωρίς καμιά προκατάληψη, χωρίς έτοιμον γνώμονα δεοντολογίας, χωρίς προσχηματισμένες ιδέες. Προσπαθεί να δείξει στον άνθρωπο ότι η δυστυχία που τον δέρνει προέρχεται από τα δεσμά που ο ίδιος, έχάλκευσε στον έαυτό του. Πρέπει λοιπόν, ο ίδιος ν' απαλλαγεί από αυτά, και όχι να περιμένει κάποιον άλλον γιά να τον σώσει. Βασική του άποψη είναι ότι ο άνθρωπος πρέπει να στραφεί προς τα έσω και να αντικρύσει τον έαυτό του όπως πραγματικά είναι και όχι με την ψευδαίσθηση του όπως «θα ήθελε» να είναι. Αντικρύζοντας το «όπως είναι» υπάρχει έλπιδα να διαλυθεί κάθε αυταπάτη και να βρεθεί η ρίζα του κακού. Μόνον μέσα από τον έαυτό μας μπορούμε να έχωμε μία πλήρη προσέγγιση στη ζωή, μία ολοκληρωμένη αντίληψη της πραγματικότητας. Κάθε ξένη θεωρία είναι άχρηστη και παραπλανητική. Καμιά πολιτική ή κοινωνική επανάσταση δεν μπορεί να μεταμορφώσει τον άνθρωπο.

Μόνον η πλήρης και βαθειά γνώση του έαυτού του, το πλήρες «Γνώθι σαυτόν» θα επιφέρει μία βαθειά έσωτερική μεταμόρφωση και θα απελευθερώσει το άτομο από τα έγωκεντρικά του κίνητρα. Η κοινωνία θα απαλλαγεί από τη βία και από τη συγκρούση, μόνον όταν το ανθρώπινο άτομο απελευθερωθεί από την έσωτερική του συγκρούση και από την ιδέα της χωριστικότητας που τον δεσμεύει.

Εκείνο που αποτελεί τη διδασκαλία του δεν είναι ένα φιλοσοφικό σύστημα (είναι τελείως αντίθετος προς οποιαδήποτε συστηματικοποιημένη μορφή σκέψης και προς οποιοδήποτε δογματισμό), αλλά η προσπάθεια να βοηθήσει τον καθένα να ένεργήσει μία έσωτερική «νοήμονα επανάσταση» και να έλευθερωθεί από την άνεξέταστη άποψη των έκ παραδόσεως πεποιθήσεων και αξιών, να άντακαλύψει καθέναν στον πώς λειτουργεί ή νοημοσύνη και να άντιληφθεί σαφώς ποιά είναι τα ψυχολογικά αίτια που τον έμποδίζουν να κατανοήσει τον έαυτό του και τη ζωή, δηλαδή ν' άντιληφθεί την αλήθεια και κυρίως να την κατασάτηση βίωμα. Και σαν κύριο έμπόδιο ύποδεικνυει την πλάνη του «Έγώ» που διαχωρίζει το ανθρώπινο άτομο από το σύνολο της ζωής, και επομένως έμποδίζει την πραγματοποίηση της πληρότητας και της ευδαιμονίας.

‘Ο Κρισναμοῦρτι στό Καστρί 1—5 Ἰουνίου 1933

Περιληπτικά Πρακτικά τῶν ὁμιλιῶν του.

1 Ἰουνίου 1933: Ἡ «παράδοσις» ἀποτελεῖ μηχανοποίησιν τῆς σκέψεως. Στηρίζεται στὸν φόβο. Πρέπει νὰ κατανοήσωμε τὴν παράδοση, γιὰ νὰ ἀπελευθερωθοῦμε ἀπ’ αὐτή. Ἡ Τέχνη τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἀπαλλαγμένη ἀπὸ τὴν Αἰγυπτιακὴ παράδοση, ὑπῆρξε δημιουργικὴ καὶ ὁλοκληρωμένη. Τὴν κατανόησιν νὰ μεταφράσωμε σέ πράξιν. Παρακαλεῖ νὰ σκεφθοῦμε ἐπάνω σ’ αὐτὰ καὶ νὰ συζητήσωμε. Ἀπαντᾷ σέ ἐρωτήσεις: Εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν παράδοση τῶν ἀποκτημάτων, καθὼς καὶ πρὸς τὴν παράδοση τῆς πενίας. Εἶναι ἐναντίον κάθε ἀκρότητος. Νὰ ζοῦμε ἔντονα, ὅ,τι πιστεύομε καὶ συνειδητοποιώντας αὐτό νὰ μὴ διστάζωμε νὰ πετάξωμε κάθε περιττό. Ὅποιος κατανοεῖ πλήρως, δέν διστάζει, ὅπως δέν διστάζει ὁ ἐρωτευμένος. Ἡ ἀλλαγὴ τοῦ κοινωνικοῦ καθεστώτος χωρὶς κατανόησιν, θὰ μᾶς φέρῃ ἀπὸ μιά παράδοση σέ ἄλλη, πάντοτε χωρὶς κατανόησιν. Πρέπει νὰ ἐλευθερωθοῦμε ἀπὸ κάθε παράδοση, νὰ ζοῦμε «πλήρως καθ’ ἑαυτοῦς», ὄχι χωριστὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους καὶ ἀντιμέτωποι πρὸς αὐτοὺς, ἀλλὰ μόνοι κατὰ φυσικὸ τρόπον, σάν ἓνα ἄνθος. Νὰ σκεφθοῦμε πάνω σ’ αὐτὰ καὶ νὰ θέσωμε τὴν κατανόησιν σέ πράξιν.

2 Ἰουνίου 1933: Ἡ ζωὴ πρέπει νὰ ἔχῃ ἐλεύθερη ροή. Οἱ ἄνθρωποι δημιουργοὺν αὐθεντίες καὶ σκλαβώνονται ἀπ’ αὐτές, ὥστε ἡ ζωὴ τοὺς καταντάει ἀντίδραση, ἀντὶ νὰ εἶναι δράση. Δημιουργοὺν γνώμονες, ἐξωτερικὰ τὴν κοινὴ γνώμη, ἐσωτερικὰ τὰ ἰδανικά ἢ Θεοὺς, καὶ ἔτσι ἐμποδίζουν τὴν ἐλεύθερη ροὴ τῆς ζωῆς. Ὁ ἀπελευθερωμένος ἄνθρωπος ἐνεργεῖ αὐθόρμητα καὶ ὄχι ἔπειτα ἀπὸ διανοητικὴ ἐκλογὴ, χρησιμοποιώντας τὴν πείρα. Συνήθως δέν ἔχομε ἐπίγνωσιν τοῦ περιορισμοῦ μας. Πρέπει νὰ τὴν ἀποκτήσωμε, κατανοώντας ὅτι οἱ πράξεις μας ἀποτελοῦν ἀντιδράσεις, πού προέρχονται ἀπὸ τοὺς γνώμονες πού ἔχομε σχηματίσει. Ὅχι νὰ γυρίσωμε στό παρελθόν, ἀλλὰ νὰ ἔχωμε ἐπίγνωσιν τοῦ παρόντος. Μὲ τὴν ἰδέαν τῆς Μετενσαρκώσεως ἡ δράση μας γίνεται σειρὰ ἀναβολῶν. Ἀπὸ τὴν παράδοση καὶ αὐθεντία δημιουργεῖται ἀντίδραση, πάλιν. Ἀπαλασσύμενοι ἀπὸ τὴν παράδοση καὶ τοὺς γνώμονες, μὲ τὴν ἐπίγνωσιν κάθε πράξεως, θὰ φθάσωμε στὴν κατάστα-

ση τῆς χωρίς προσπάθειας ἐνεργείας, τῆς ἐλευθέρας δράσεως. Διαρκῶς ἀναβάλλομε, προσπαθώντας ν' ἀποφύγωμε τόν πόνο μέ παρηγοριές (ἰδανικά, θρησκείες, διδασκάλους), ἐνῶ μέ τό ν' ἀντι-κρύσωμε τόν πόνο, θά τόν κατανοήσωμε καί θ' ἀπελευθερωθοῦ-με ἀπ' αὐτόν. Δέν ὑπάρχει καμμί διέξοδος γιά νά ξεφύγωμε. Οἱ περισσότεροι κατανοοῦν μέ τόν πόνον, οἱ ὀλιγότεροι χρησιμο-ποιοῦν τή νοημοσύνη (Ἄτραπός πόνου καί Ἄτραπός Ἀγάπης). Θέ-λει νά ἀπελευθερώσῃ ἀπό αὐθεντίες, γνώμονες καί ἰδανικά, δη-μιουργώντας νοημοσύνη. Ὅχι διανοητική, ἀλλά συνδιασμό σκέ-ψεως καί ἀγάπης. Νά εἴμαστε σάν σπέρτα ἔτοιμα ν' ἀνάψουν. Ἐ-τοιμοί ν' ἀναπνεύσωμε νέες ἐντυπώσεις. Ἡ μελέτη τῶν προϊόν-των τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος εἶναι χρήσιμη γιά νά μάθωμε τί ἐσκέφθησαν οἱ ἄλλοι, ὅχι ὅμως καί γιά τή δική μας κατανόηση. Τά σημερινά ἐκπαιδευτήρια εἶναι καταστρεπτικά, διότι καθιστοῦν τό ἄτομον τροχόν μιᾶς μηχανῆς. Ἡ κοινωνία φοβᾶται τήν ἐλευθερία τοῦ αἰτόμου. Τό πραγματικό ἄτομο εἶναι παγκόσμιο ἄτομο. Ὅταν μέσα μας εἴμαστε φτωχοί, ζητᾶμε παντοῦ ἔξω τόν πλοῦτο. Ἐφ' ὅ-σον δέν κατανοοῦμε τήν πραγματικότητα, δέν μπορούμε νά ζήσω-με σέ ἁρμονία. Ἀπ' ὅπουδήποτε καί ἂν ἔλθῃ ἡ κατανόηση, καθί-σταται ἀτομική.

3 Ἰουνίου 1933: Μέ ἀτομικότητα δέν ἐννοεῖ ἐγκεντρισμό. Ἀπαλλασσόμενοι ἀπό τίς πολλές ψεύτικες ἀξίες, θά γίνωμε ἄτομα στόν τρόπο τοῦ σκέπτεσθαι, ὅχι στόν φυσικό κόσμο. Ὅχι μάταιη προσπάθεια ἀνακαλύψεως τῆς Ἀληθείας, ἀλλά μέ τήν ἐπίγνωση τοῦ ψεύτικου θά ἀποκαλυφθῇ ἡ Ἀλήθεια. Ὁ φυλακισμένος ἀπε-λευθερώνεται ὅταν λάβῃ ἐπίγνωση τῆς φυλακῆς καί τήν γκρεμίση. Ἐξετάζοντας τόν ἑαυτό μας θά λάβωμε ἐπίγνωση τοῦ περιορι-σμοῦ μας μέσα στήν παράδοση καί τίς αὐθεντίες. Ζητώντας τρόπο νά ξεφύγωμε ἀπό τή σύγχυση, δημιουργοῦμε παράδοση, γνώμο-νες, αὐθεντίες, πού ὀφείλονται στόν φόβο μας. Ζητοῦμε τόν Θεό, τήν Ἀλήθεια, γιά νά προσαρμοστοῦμε. Ἐτσι ἡ νοημοσύνη μας κα-ταντάει παραβολή τοῦ ὑπάρχοντος καί ἐκείνου πού ἐπιθυμοῦμε. Δέν χρειάζεται παραβολή, ἀλλά πληρότης κατανόσεως. Ἡ προ-σπάθειά μας εἶναι μίμηση ἰδανικῶν καί αὐθεντιῶν. Ὅπου μίμηση, προσπάθεια. Ὅπου προσπάθεια, χρόνος. Ἡ ἐσφαλμένη ἐντύπωση τοῦ χρόνου μᾶς ἀπομακρύνει ἀπό τό παρόν καί δημιουργεῖ τή μνή-μη, δηλαδή παρελθόν, παρόν καί μέλλον. Ζοῦμε στό παρελθόν ἢ στό μέλλον, λόγῳ ἀτελοῦς δράσεως στό παρόν, λόγῳ ἐλείψεως ἐπιγνώσεως τοῦ παρόντος. Ἐτσι δημιουργεῖται ἡ παράδοσις τῆς θρησκείας ἢ ἀθεΐας, τοῦ καπιταλισμοῦ ἢ τοῦ κομμουνισμοῦ, κλπ. Ἡ σκέψη μας περιορίζεται ἀπό τό μερικό καί ἡ πράξη μας καθί-

σταται ατελής. Νά αποκτήσωμε επίγνωση τῆς ἀτελείας καί συγχύσεως αὐτῆς τῆς καταστάσεως, τῆς ἐλλείψεως πληρότητας εἰς αὐτήν, καί ἀβίαστα, χωρίς ἰδιαίτερη προσπάθεια νά ζήσωμε ἀληθινά. Ἀντί νά ζητᾶμε τὴν Ἀλήθεια ἢ τὸν Θεό, νά λάβωμε ἐπίγνωση τῶν περιορισμῶν μας, πού θέτουν ἐμπόδια στή σκέψη μας. Γιά νά λάβωμε ἐπίγνωση δέν χρειάζεται διανοητική μόνον ἐξέταση, ἀλλά και δράση. Ἐξετάζοντας τό ψεύτικο, θά βροῦμε τό ἀληθινό. Μὲ τὴν πλήρη δράση στό παρόν, χάνονται ὁ περιορισμός τῆς αὐταπάτης τοῦ χωρισμοῦ τοῦ χρόνου σέ παρελθόν καί μέλλον (Καί συνοψίζει ὡς ἐξῆς): Γιά νά ξεφύγωμε ἀπὸ τὴ σημερινή σύγχυση, ζητᾶμε τὸν Θεό ἢ τὴν Ἀλήθεια. Ἐτσι δέν ἀποκοῦμε ἐπίγνωση τῶν περιορισμῶν μας. Ἀπὸ ἔλλειψη ἐπιγνώσεως τοῦ παρόντος, δημιουργεῖται ὁ χρόνος καί ἐκ τοῦτου ἡ προσπάθεια. Ἐνῶ, μὲ τὴν ἐπίγνωση τοῦ περιορισμοῦ μας, ἐπέρχονται ἡ πληρότης, πού εἶναι ἄχρονη. Νά ζοῦμε χωρίς περιορισμούς, στό παρόν, εἶναι ἀθανασία.

Ἀπαντήσεις τοῦ σέ ἐρωτήσεις: Δέν ὑπάρχει ὀρθό καί μὴ ὀρθό, ὅταν ζῆτε ἁρμονικά. Στὴ δυσαρμονία ὑπάρχει χωρισμός. Ἀκολουθώντας τὴν ἐπιταγὴ τῆς κοινωνίας, πιέζεστε ἐξωτερικά. Ἀκολουθώντας τίς ἐπιθυμίες σας, πιέζεστε ἐσωτερικά. Καί τὰ δύο ὁδηγοῦν στὴ δυσαρμονία. Κατανοώντας, δρᾶτε ἁρμονικά. Μὴν ἀσχολεῖσθε νά ἀνακαλύψετε τὴν ἁρμονία. Λάβετε ἐπίγνωση τῆς δυσαρμονίας, ἡ ὁποία δημιουργεῖ πόνο, καί ἀπὸ τὴν κατανόησή σας θά ἐξέλθῃ ἀβίαστα ἡ ἁρμονία. Κανεῖς δέν μπορεῖ νά σᾶς δώσῃ τίς ἀληθινές ἀξίες. Ἄν σᾶς ἔδιναν, θά ἐκάνετε μίμηση καί συνεπῶς δέν θά εἶχατε κατανόηση. Ὅταν ἡ σκέψη εἶναι σταματημένη, ὅταν ὁ νοῦς εἶναι σκλαβωμένος ἀπὸ ἐπιθυμίες, ἔρχονται τὰ γεγονότα καί συγκροῦνται καί δημιουργεῖται δυσαρμονία. Ὅταν εἴσθε προσκολλημένοι, δέν ὑπάρχει πληρότης. Ὅσον ὑπάρχει δέσμευση ἀπὸ παραδόσεις, δέν ὑπάρχει πληρότης, πού εἶναι ἐλευθερία ἀπὸ κάθε δέσμευση. Τώρα ἐνεργοῦμε ἐτεροκινούμενοι. Πρέπει νά ἐνεργήσωμε οἱ ἴδιοι, νά ἔλθωμε σέ σύγκρουση, γιὰ νά κατανοήσωμε. Ἄν πῶ δηλητήριο, δέν ἐνδιαφέρει πῶς τό πῆρα, ἀλλὰ πῶς νά τό βγάλω. Δέν ἐνδιαφέρει ἡ πηγὴ τῶν ἐπιθυμιῶν, οὔτε ὑπάρχουν ἀνώτερες καί κατώτερες. Πηγὴ τους εἶναι ἡ ἐπιθυμία τῆς κατοχῆς. Ὅταν ἀποκτήσω κάτι, ἡ ἐπιθυμία μου μετατίθεται σέ κάτι ἄλλο. Ἐκεῖνο πού ἀπέκτησα τό ὀνομάζω κατώτερη ἐπιθυμία. Ἐκεῖνο πού ἐπιθυμῶ, ἀνώτερη. Ἐφ' ὅσον ὑπάρχει σύγκρουση σκέψεως - συναισθήματος, δέν ὑπάρχει ἄχρονη ζωὴ. Νά μὴ ζητᾶμε νά ἐννοήσωμε τὴν ἄχρονη ζωὴ, ἀλλὰ νά λάβωμε ἐπίγνωση τῆς δυσαρμονίας. Ἀπὸ τὸν φόβο καταστρέφεται ἡ δράση.

4 Ἰουνίου 1933: Ἀπαντήσεις σέ ἐρωτήσεις: Ὅταν τό ἄτομον

δέν είναι πλήρες καθ' έαυτό, ζητᾶ σέ κάποιον ἄλλον συμπλήρωση. Όταν ὁ ἄλλος πεθαίνει, ὑπάρχει μοναξιά καί πόνος. Ὁ θάνατος τὸ νώνει τὴν ἀτέλεια, τὴν ἔλλειψη πληρότητας. Ἡ ἰδέα τῆς μοναξιάς φέρνει πόνο. Μὲ τὴν ἐπίγνωση τῆς μοναξιάς γεννιέται ἐπιθυμία παρηγοριάς, ἀναπαύσεως σέ πίστεις, σέ πνευματιστικές συγκεντρώσεις, στὴν ἰδέα τῆς Μετενσαρκώσεως, σέ ἀπολαύσεις τοῦ κόσμου ἢ σέ ὑπηρεσία τοῦ κόσμου, στὴ βεβαίωση τῆς συνεχείας τῆς ζωῆς μετὰ θάνατον. Ἔτσι ἐγείρονται ὀχυρωματικά ἔργα (οἱ διάφορες πεποιθήσεις) ποὺ ἐμποδίζουν τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος τῆς μοναξιάς, ποὺ ἀποτελεῖ τὴν ἀτέλειά μας. Ἔτσι γεννιέται σκληρότης καὶ χάνεται ἡ φρεσκάδα, ἡ χαρὰ τῆς ζωῆς. Δέν πρέπει νὰ ἐνδιαφέρῃ τί γίνεται μετὰ θάνατον, ἀλλὰ ἐὰν ἔχωμεν ἐπίγνωση τῆς ἀτελείας τῶν πράξεων τοῦ παρόντος. Σχετικῶς μὲ τὴ Μετενσάρκωση: Ἄν εἴμαστε δυστυχεῖς στὸ παρόν, τί ὀφελεῖ ἡ εὐτυχία στὸ μέλλον; Ἡ παρηγορία δέν μπορεῖ νὰ δώσῃ πληρότητα, εἶναι ὑπνωτικὸ ποὺ ἀφαιρεῖ τὴ δύναμη τῆς ἐρεῦνης. Μὲ τὴν ἐπίγνωση τῆς μοναξιάς καὶ μὲ τὴν ἔρευνα, δημιουργεῖται νοημοσύνη. Ἀφοῦ ὅλες οἱ μορφές θὰ φθαροῦν, πρὸς τί ἡ λύπη τοῦ θανάτου; Ὅλοι πεθαίνουν. Ἀλλὰ ὑπάρχει ἀθανασία καὶ αὕτὴ εἶναι ἡ πληρότης. Ὑπάρχει ἀθανασία, ὄχι ὁμῶς τοῦ περιορισμένου αὐτενσυνειδήτου, τοῦ ἐγῶ, τὸ ὁποῖον ἐδημιουργήθη ἐξ ἀντιδράσεως, ἐκ πάλης, ἐκ διαρκοῦς συγκρούσεως πρὸς τίς ἰδέες καὶ τὴν κοινωνία. Τὸ ἐγῶ ἐμφανίζεται ὅταν ἐμποδίζεται ἡ ἐλεύθερη ροὴ τῆς ζωῆς. Γιατὶ προσκολλάστε στὸ ἐγῶ καὶ ρωτᾶτε γιὰ μετενσάρκωση ἢ ἐκμηδένιση; Θέλετε τὴ συνέχιση τοῦ ἐγῶ στὸ χρόνο καὶ αὐτὸ τὸ ὀνομάζεστε πρόοδο, ἐξέλιξη. Ἀλλὰ μὲ τὴ συνείδηση τοῦ ἐγῶ δέν μπορεῖ νὰ βρεθῇ τὸ Αἰώνιο. Τὸ ἐγῶ εἶναι ἡ ἀντίδραση. Ἀθανασία δέν εἶναι ἡ διαιώνιση τῆς ἀντιδράσεως, ἀλλὰ ἡ πληρότης τῆς ζωῆς. Τὸ ἀτελές ἔχει ἀρχὴ καὶ τέλος. Ἡ πληρότης εἶναι ἀναρχὴ καὶ ἀθάνατη.

(Μιλώντας γιὰ τὸν θάνατο ἀνέφερε ἓνα ἰνδικὸ παραμῦθι, μὲ συμπέρασμα ὅτι δέν ὑπάρχει θάνατος. Ἐξέφρασε καθαρὰ τὴν ἀποψη ὅτι ὑπάρχει συνέχιση μετὰ θάνατον, ἀλλ' αὐτὸ δέν ἀποτελεῖ λύση, οὔτε φέρνει κατανόηση (ὅπως τὸ νὰ ζήσῃ κανεὶς πολλὰ χρόνια δέν συνεπιφέρει κατανόηση). Ἀθανασία εἶναι ἡ πληρότης, ἡ ἀπολύτρωση ἀπὸ τὸ ἐγῶ. Εἶπε ἀκόμη ὅτι ὑπάρχει μία αἰωνία πραγματικότης. Δέν ἀπαντᾷ ἀπ' εὐθείας στὶς ἐρωτήσεις, γιατί μιὰ τέτοια ἀπάντηση θὰ ἦταν σάν ἓνα χάπι καὶ δέν θὰ ἔφερνε καμμιά κατανόηση. Ἀπαντᾷ προσπαθώντας νὰ κινήσῃ σέ σκέψεις, ὥστε ὁ ἐρωτῶν νὰ βρῇ μόνος του τὴν ἀπάντηση).

5 Ἰουνίου 1933: Ἀπαντήσεις σέ ἐρωτήσεις: Τὴ νόηση τῆς πείρας τῆς στιγμῆς τὴν ἐμποδίζουν οἱ πέπλοι τῆς παραδόσεως. Όταν

ζοῦμε συγκεντρωμένοι στο παρόν, εἴμαστε ἐλεύθεροι ἀπό τό παρελθόν. Ὅσο δέν εἴμαστε πλήρη ἄτομα, ζοῦμε σάν κοινωνικές μηχανές. Οἱ σκέψεις, συναισθήματα καί δράσεις ἐπηρεάζονται ἀπό τήν κοινωνία. Ὅταν ἐρευνήσωμε τίς κοινωνικές ἀξίες, τίς κατανοήσωμε καί τίς ὑπερβοῦμε, τότε καθιστάμεθα πλήρη ἄτομα. Τότε θά κατανοήσωμε τήν πληρότητα τῆς ζωῆς, πού εἶναι ἡ ἀθανασία. Στήν ἐρώτηση ἂν τό ἄτομο εἶναι ἀθάνατον ἢ ἐκμηδενίζεται, ἀπήντησε: Κρίνομε μέ ὅρους διτότητας (ἀντιθέτων). Ἐγώ - μή ἐγώ, καλό - κακό, ἀθανασία - ἐκμηδένιση. Ἀλλά κατανόηση καί ἀθανασία εἶναι ἐλευθερία ἀπό ὅλες τίς ἀντιθέσεις. Εἶναι πληρότης, στήν ὁποία δέν ὑπάρχει διτότης. Γιά τήν πλήρη κατανόηση χρειάζονται ἀνεμπόδιστοι (πλήρεις) πράξεις.

Ἐρώτηση: Πῶς ὁ ἀπελευθερωμένος ἄνθρωπος ἀντικρῦζει τή θλίψη τοῦ κόσμου καί πῶς μπορεῖ νά εἶναι εὐτυχής ὅταν ὁ κόσμος βρίσκεται στή θλίψη; Ἀπόκριση: Ὑπάρχει πολλή συναισθηματικότητα, τήν ὁποία ὀνομάζομε ἀγάπη πρὸς τοὺς ἄλλους. Ἄν κάποιος εἶναι ἀμαθής, πρέπει καί σεῖς νά γίνετε ἀμαθής; Μόνον ὁ ἀπελευθερωμένος ἄνθρωπος εἶναι ἱκανός νά βοηθήσῃ. Κατανοεῖτε λίγο καί θέλετε καί ἄλλοι νά μποῦν στο κλουβί τῆς δικῆς σας κατανοήσεως. Ἀλλάζοντας κλουβί, δέν βοηθεῖτε τήν ἀνθρωπότητα. Νά γκρεμίζετε τίς φυλακές καί ὄχι νά δημιουργήτε ἄλλες μεγαλύτερες (εὐρυχωρότερες). Ὅπου ὑπάρχει πληρότης (ὄχι ἀπλῇ γνῶσις), δέν ὑπάρχει ζήτημα μεταδόσεως γνώσεως, ἀλλά προσπάθεια νά κινηθοῦν καί ἄλλοι εἰς ἐλευθέραν δρᾶσιν. Ὑπάρχει τό καθεστῶς τοῦ κατέχειν. Μπορεῖ νά ὑπάρξῃ καί καθεστῶς τοῦ μή κατέχειν. Χωρίς κατανόηση δέν θά ὑπάρξῃ ἐλευθερία, παρά μόνον ἀλλαγὴ σκλαβιάς. Ζητᾶτε ἓνα τέρμα, διότι δέν κατανοεῖτε τό παρόν. Βάζετε ὁδηγούς σύμφωνα μέ τίς ἐπιθυμίες σας. Ἐγκαθιδρύετε σάν ἰδανικά ὅ,τι δέν ἐφθάσατε (τά πλεῖστα ἐγωιστικά). Ζητᾶτε ὁδηγούς γιά νά βγῆτε ἀπό τή σύγχυση, γιά νά ξεφύγετε ἀπό τόν πόνο καί τή μοναξιά. Σᾶς λέγω νά ἐλευθερωθῆτε ἀπό ὁδηγούς καί ἀπό τέρματα καί νά κατανοήσετε τό παρόν. Ἡ ἔλλειψη κατανοήσεως δημιουργεῖ παρελθόν καί μέλλον. Ὅταν ὁ νοῦς ἐλευθερωθῇ ἀπό παρελθόν καί μέλλον καί συγκεντρωθῇ στο παρόν, τότε ἐξαφανίζεται τό παρελθόν καί τό μέλλον. Ζητᾶμε νά ἐννοήσωμε τόν Θεό, ἀντί νά ζητᾶμε νά λάβωμε ἐπίγνωση τοῦ ἑαυτοῦ μας καί τοῦ περιορισμοῦ μας. Ἐρώτηση: Πῶς μπορούμε νά ζήσωμε χωρίς κοινωνία; Ἀπόκρ.: Τί θαυμασία λέξη ἡ κοινωνία! Δέν εἶναι μιά διαρκὴς σύγκρουση καί ἐκμετάλλευση, θρησκευτική καί οἰκονομική; Νομίζομε τέλεια τήν κοινωνία καί φοβοῦμεθα νά τήν ἀλλάξωμε; Ἐπειδὴ δέν εἴμαστε πλήρη ἄτομα, ὑπάρχει σύγκρουση. Ὅταν

υπάρχει πληρότης, δέν υπάρχει πιά δυσαρμονία. Ἀνακεφαλαίωση: Τί ζητᾶμε; Ὅσοι ἔχουν ὑλικά ἀγαθὰ ζητοῦν πνευματική εὐτυχία. Ὁ ἀναμορφωτὴς ζητᾷ νὰ ἀναμορφώσῃ ἀπὸ τὰ κακὰ τοῦ παρελθόντος. Καθέννας ζητᾷ ὅ,τι δέν ἔχει, νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ ὅ,τι εἶναι. Ζητᾶτε τελματώδη ἡσυχία καὶ ἱκανοποίηση, πού εἶναι διαφυγή ἀπὸ τὴν πάλη τῆς ζωῆς. Ἐτσι δημιουργήθηκε ὁ Θεός, σύμφωνα μέ τίς ἐσωτερικές σας ἐπιθυμίες. Ἡ ζωὴ σας εἶναι φθορά, χωρίς δημιουργικότητα. Πρέπει νὰ κατανοοῦμε καὶ ὄχι νὰ ξεφεύγωμε. Ἐτσι θὰ ἐλευθερωθοῦμε ἀπὸ τίς δημιουργημένες ἀξίες, πού εἶναι τὰ ἰδανικά. Προσπαθεῖτε νὰ κάνετε διάκριση μετὰξὺ οὐσιώδους καὶ ἐπουσιώδους. Ἀλλὰ ὅταν κατακτῆσετε τὸ οὐσιώδες, βλέπετε ἄλλο σὰν οὐσιώδες. Ἀφοῦ ἀποκτήσετε ὑλικά ἀγαθὰ, στρέψετε πρὸς πνευματικά (ικανότητες, ιδιότητες (αρετές) καὶ αὐτὸ τὸ ὀνομάζετε πρῶδο. Γελάτε..., ἀλλὰ θὰ ἐξακολουθήσετε τὸ ἴδιο. Περιοριζόμεθα ἀπὸ τὸ παρελθόν καὶ ἀπὸ τὸ μέλλον, ἀντὶ νὰ ζοῦμε στὸ παρόν. Ἡ ἰδέα τοῦ ὠραίου στὸ μέλλον, ἐμποδίζει τὴν κατανόηση τῆς ὠραιότητος τοῦ τώρα. Ἀθυνασία, πληρότης, εἶναι ἀπαλλαγή ἀπὸ κάθε ἰδέα προόδου. Πρῶδος δέν εἶναι τὸ περισσότερο ἢ τὸ ἀνέρχεσθαι, ἀλλὰ τὸ ἀποκτᾶν περισσότερο βάθος. Ἡ ἀναζήτηση τῆς Ἀληθείας εἶναι ἓνας τρόπος γιὰ νὰ ξεφύγωμε ἀπὸ τὸ τώρα. Ἀποκτήσατε τὴ συναισθήση τῶν ψεύτικων ἀξιῶν πού σᾶς φυλακίζουν, καὶ ἀπαλλασσόμενοι ἀπὸ τίς ψεύτικες ἀξίες, θὰ κατανοήσετε αὐθόρμητα τὸ Αἰώνιον. Αἰωνιότης, Θεός, Ἀλήθεια, δέν κατανοοῦνται διὰ μέσου μιᾶς ἰδέας στὸ μέλλον, ἀλλὰ διὰ πλήρους δράσεως στὸ παρόν.

Ένα πολύτιμο βιβλίο

ΕΚΛΟΓΑΙ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΡΙΣΝΑΜΟΥΡΤΙ

άνθολογία από τις ομιλίες και τα βιβλία του
1926 — 1966

Έπιλογή ΚΩΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ο φιλόσοφος της έσωτερικής
άπελευθερώσεως του άτομου

Αρροτέλλεται έλεύθ. ταχ. τελών
άντι δρχ. 300

Ο Κρισναμούρτι υποδεικνύει την όδό της Άλήθειας

ΘΩΜΑΣ ΚΙΟΥΣΤΕΛΙΔΗΣ

I. «Τά πρώτα βήματα του ἀμύητου γιά τελειοποίηση»

«Ζητᾶτε, καί εὐρήσετε, κρούετε, καί ἀνοιγέσεται ὑμῖν». Ἀληθῶς ἂν θελή κανεῖς νά βρῇ τόν πνευματικό ὁδηγό του δηλ. τόν Διδασκαλό του, ὅταν χτυπήσῃ τήν πόρτα τοῦ Ναοῦ μέ τήν δύναμη τῆς θελήσεως του, μέ ἀγνή καί καθαρή καρδιά, ὅπως ὁποτε θά τοῦ ἀνοιγῇ, ἀρκεῖ νά εἶναι ἀγνός, καθαρός, ἄκακος, ἠθικός.

Ὁ ἀμύητος, γιά τήν τελειοποίησιν του, πρέπει νά περάσῃ πρώτα τήν Ἀτραπό τοῦ Ἑξαγνισμού.

Γιά τήν Ἀτραπό τοῦ Ἑξαγνισμού βρίσκουμε καθιερωμένη παντοῦ, ἀκόμη καί στίς πανάρχαιες ἐποχές, τήν ὑπαρξή μιᾶς κεκρυμμένης διδασκαλίας, μιᾶς μυστικῆς δοξασίας, πού κοινοποίησαν κάτω ἀπό αὐστηρές προϋποθέσεις, μόνον στούς καταξιούμενους ὑποψήφιους. Οἱ ὑποψήφιοι αὗτοί ἐλάμβαναν τήν Μύσην μέσα στό «Μυστήριον», μιᾶ ἔννοια πού στήν ἀρχαιότητα συγκέντρωνε ὅτι πῶς βαθύ ὑπῆρχε στή φιλοσοφία, ὅτι πῶς πνευματικό ὑπῆρχε στίς θρησκείες, ὅτι πῶς πολύτιμο στήν ἐπιστήμη.

Ὅλοι οἱ μεγάλοι Ἑκπαιδευτές εἶχαν περάσει ἀπό αὐτά τα Μυστήρια, ἐνῶ οἱ μεγαλύτεροι ἀπ' αὐτούς εἶχαν σταθῇ σάν Ἱεροφάντες τῶν.

Ὅλοι ἐκεῖνοι πού εἶχαν ἐλθῇ κατά καιρούς πρὸς τήν ἀνθρωπότητα, φέρνοντάς της τό μήνυμα τοῦ Λόγου, εἶχαν περάσει ἀπό τήν θύρα τῆς Μυσήσεως καί εἶχαν γνωρίσει «τό μυστικό» ἀπό τά ἴδια τά χεῖλη τῶν Θεῶν ὄντων. Καί ὅλοι αὗτοί μᾶς ἔχουν ἀφήσει τήν ἴδιαν ἱστορίαν, τήν ἴδιαν ἀφήγησιν, τῆς ὁποίας ὅλοι οἱ ἡλιακοὶ μῦθοι, δέν εἶναι στίς κύριες γραμμές τους, παρά ταυτοσημεῖς μεταφορές, μή διαφέροντας ἀναμεταξύ τους, παρά μόνον ὡς πρὸς τήν τοπική των ἀπόχρῳση.

Ἡ ἀφήγησις αὕτη ἀφορᾷ κατ' ἀρχήν, τήν κάθοδον τοῦ Λόγου μέσα στούς κόλπους τῆς Ὑλῆς. Εἶναι δικαιολογημένο ὁ Λόγος νά ἔχῃ σύμβολό του τόν Θεό Ἥλιον, ἐφ' ὅσον ὁ Ἥλιος εἶναι τό σῶμα του, καί λέγεται γι' αὐτόν συχνά, «Ἐκεῖνος πού κατοικεῖ μέσα στόν Ἥλιον».

Σέ μία, λοιπόν, ὁμη του ὁ Χριστός τῶν Μυστηρίων καί ὁ Λόγος, πού ἐνσαρκώνεται μέσα στήν ὕλη, καθῶς καί ὁ μέγας Ἥλιακος

Μύθος, δέν είναι παρά ἡ ὕψιστη αὐτῇ ἀλήθεια, κάτω ἀπό τή μορφή τῆς λαϊκῆς διδασκαλίας.

Ὅπως ὁμως συμβαίνει παντοῦ, ὁ Θεός Ἐκπαιδευτής ποῦ ἦρθε νά κηρύξῃ στόν κόσμο γιά μιᾶ ἀκόμη φορά τήν Ἀρχαία Σοφία, ἦταν φυσικό νά ἐκκληθῇ σάν μιᾶ ἰδιαιτέρη ἐκδήλωση τοῦ Λόγου, καί ὁ Ἰησοῦς τῆς Ἐκκλησίας δέν ἄργησε νά γίνῃ τό ἐπίκεντρο τῶν ἀφηγήσεων, ποῦ στήν πραγματικότητα ἀνῆκαν στήν ὑπέρτατη ἐκείνη Ὑπαρξη (τόν Ἠλιακό Λόγο). Ὁ θρησκευτικός Ἐκπαιδευτής Ἰησοῦς ἐναντιόστηκε ἔτσι μέ τό Λεύτερο Πρόσωπο τῆς Θείας Τριάδος, μέ τόν Λόγο ἢ τή Θεία Φωνή, (σύμφωνα μέ τό κατά Ἰωάννην Εὐαγγέλιο, ὁ ὅρος Λόγος Φωνή ἀφορᾷ τόν ἐκδηλούμενο Θεό).

Οἱ μεγάλοι σταθμοί, γιά τοῦς ὁποίους μᾶς μιλάει ὁ μύθος τοῦ Ἠλιακοῦ Θεοῦ, ἔγιναν οἱ μεγάλοι σταθμοί τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ, θεωρουμένου σάν ἡ ἐνσάρκωση τῆς Θεότητος ἢ σάν «ὁ Μυστικός Χριστός». Γιὰτί ὅπως μέσα στό Σύμπαν ἢ στόν Μακρόκοσμο ὁ Μυστικός Χριστός συμβολίζει τόν Λόγο, τό Λεύτερο Πρόσωπο τῆς Τριάδος, κατὰ τόν ἴδιο τρόπο μέσα στόν **ἄνθρωπο ἢ στόν Μικρόκοσμο**, συμβολίζει τή δευτέρη ὄψη τοῦ θεοῦ μέσα σ' αὐτόν πνεύματος ποῦ γιά τόν λόγο αὐτό ἔχει ἀποκληθῇ «Χριστός». Ἐπομένως ἡ δευτέρα συμβολική ἐννοια τοῦ Χριστοῦ τῶν Μυστηρίων εἶναι ἡ ζωή τοῦ Μεμνημένου, ἡ ζωή ποῦ ἀνοίγεται ἐμπρός στόν ὑποψήφιο μετά τήν πρώτη Μεγάλη Μύση ποῦ σημειώνει τήν Γέννηση τοῦ Χριστοῦ μέσα στόν ἄνθρωπο.

Γιά νά γίνῃ τό πράγμα αὐτό κατανοητό, θά πρέπει κατ' ἀρχήν νά ἔχουμε ὅπ' ὄψιν μας τοῦς ὅρους, ποῦ ἀπαιτοῦνται ἀπό τοῦς ὑποψηφίους προκειμένου νά γίνουν δεκτοί μέσα στά Μυστήρια, καθώς ἐπίσης καί τή φύση τοῦ θεοῦ πνεύματος μέσα στόν ἄνθρωπο. Εἶναι γνωστόν ὅτι μόνον οἱ ἀγαθοί καί οἱ ἀπόλυτα συμμορφούμενοι πρὸς τόν ἠθικό νόμο μπορούσαν νά θεωρηθοῦν ἄξιοι νά εἰσέλθουν στίς Μυστηριακές Ὁργανώσεις καί νά λάβουν τήν Μύση. Τέτοιες καί ἄλλες παρόμοιες ἦταν οἱ ἠθικές ιδιότητες ποῦ ἀπαιτοῦντο ἡ δέ διάνοια θά ἔπρεπε νά ἔχη φθάσει σέ ὕψηλές ἐξελικτικές ικανότητες. Ἡ ἐξέλιξη (σύμφωνα μέ τίς πεποιθήσεις τῆς Ἀρχαίας Σοφίας) πραγματοποιεῖται διά μέσου τῶν διαδοχικῶν βίων δηλ. Μετενσαρκώσεων, ἔχοντας σάν προσκήνιο τόν φυσικό μᾶς κόσμο, σέ ὅλες τίς φάσεις τῆς ἀνθρώπινης δραστηριότητος. Ἡ ἀνάπτυξη καί ἡ πειθαρχία τῶν νοητικῶν δυνάμεων, τῶν συγκινήσεων καί τοῦ ἠθικοῦ αἰσθητηρίου, ἡ ἄσκηση τῶν καθηκόντων, ἡ ἀνευ ὁρων προσφορά γιά βοήθεια καί ἐξυμωση τοῦ πλησίον, ὅλα αὐτά χαρακτηρίζουν τή ζωή ἐνός ἀτόμου ποῦ ἔχει προχωρήσει πάνω στήν ἐξελικτική κλίμακα. Καί ὅταν ὅλα αὐτά ἀναπτυχθοῦν, τότε ὁ ἄνθρωπος γίνεται ὁ «ἀγαθός, ὁ χριστός»

ιδιότητα που θα πρέπει να έχει απαραίτητα αναπτυχθεί πριν να φθάσει να γίνει ο «Χριστός» ο Καυχισμένος.

Έχοντας έτσι κατορθώσει να ζή κατά έναν τρόπο έναρτο ως προς τα έξωτερικά, γίνεται υποψήφιος για την έσωτερική ζωή, αρχίζοντας να δοκιμάζεται στις προϋποθέσεις εκείνες, που θα τον φέρουν σταθερά προς τη Μύηση. Η προετοιμασία αυτή αφορά την απόκτηση ορισμένων Ιδιοτήτων, όπως η Άτραπός του Έξαγνισμού, του Φωτισμού και της Αγιότητας, που διαιρείται σε τέσσερα στάδια, στα οποία εισέρχεται κανείς με ειδικές Μυήσεις, που συμβολίζονται στην Χριστιανική διδασκαλία με την Γέννηση, Βάπτισμα, Μεταμόρφωση, και τα παθη του Χριστού, δηλ. Σταύρωση - Ανάσταση. Η Άτραπός της Ενώσεως είναι αυτή που πραγματοποιείται στην Ιδιότητα του Αιδασκάλου. Είναι η Απολύτρωση, ή τελική Σωτηρία.

Πράγματι, λίγο μᾶς ενδιαφέρει σε ποιὰ θρησκεία θα αποβλέψουμε, ή ποιους όρισμους θα διαλέξουμε για την σφαιρτερη έκφραση τών σκευών μας. Η Άτραπός είναι μία, τὰ στάδια της είναι πάντα τα ίδια.

Κατά την διαδρομή χιλιάδων έτών, διέτρεξαν αυτή την Άτραπό αρκετά Μέλη της ανθρώπινης οικογενείας, και σε μέλλοντικές χιλιετηρίδες θα την διατρέξουν επίσης αρκετοί, ως την συντέλεια της ιστορίας του πλανήτη μας και μέχρι περάτος του ειδικού κύκλου της ανθρωπότητας.

Ο άνθρωπος που βαδίζει αυτή την Άτραπό ως το πέρας της, από σταθμό, σε σταθμό, θα κατορθώσει να πραγματοποιήσει την έντολή του Ναζωραίου: «Έσθε οὖν υμεις τέλειοι, καθώς και ο Πατήρ υμών ο ἐν τοῖς Οὐρανοῖς τέλειος ἐστίν». Είναι η Άτραπός για την οποία λέγει ο μέγας Αιδάσκαλος Ἰησοῦς: «Στενή ή πύλη και τεθλιμμένη ή οδός ή ἀγούσα εις την ζωήν και ὀλίγοι θα την ἀνεύρουν». Η ζωή που οδηγεί τόν οδοιπόρο αυτής της Άτραπού, δέν είναι ή ζωή τών πρόσκαιρων ἀπολαύσεων του Παραδείσου, είναι ή ζωή για την οποία ἀναφέρει ο Ἰωάννης Εὐαγγελιστής στο τέταρτο Εὐαγγέλιο: «Η γνώση του Θεού είναι ή αἰώνια ζωή».

Αυτή ή ζωή δέν περιορίζεται από τόν χρόνο, διότι είναι ἀπειρος, ἀποτελεί τό σύνολο μιᾶς αἰώνιας ζωής, τέλειος γαλήνης και ἑνώσεως με τό Θεό, μέσα στο οποίο ο χρόνος είναι παροδικό γεγονός της ὀπαρξης και ή μόνη πραγματικότητα είναι ή ζωή του Πνεύματος.

Η πρώτη προσπάθεια για να πλησιάσουμε στην Άτραπό είναι: ἀφοσίωση στην ὑπηρεσία της ἀνθρωπότητας. Αὐτός ο ὅρος είναι ο πιο βασικός και είναι ἀπαραίτητος. Για τόν ἐγωιστή δέν μπορεί να ὑπάρχει πρόοδος. Για τόν ἀφιλοκερδή ή πρόοδος είναι βεβαία. Όταν ο άνθρωπος, σε οποιαδήποτε ὑπαρξή του, αρχίσει να σκέπτεται τό

γενικό καλό, πιο πολύ από τὰ ἀτομικά του συμφέροντα, είτε γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῆς πόλεώς του, ἢ τῆς κοινότητός του, ἢ τοῦ Ἑθνούς του γενικά, ἢ γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῆς ἀδελφότητος, κάθε μιὰ ἀπὸ τίς παραπάνω πράξεις ἀποτελοῦν ἓνα βῆμα πρὸς τὰ ἐμπρός, πού ὁδηγεῖ στὴν Ἀτραπὸ. Ἡ ἀφιλοκερδὴς ὑπηρεσία εἶναι: ἐκείνη πού θά ὁδήσῃ πάντοτε χωρὶς νὰ ζητήσῃ κανένα ἀντάλλαγμα. Πρέπει πάντα νὰ μεταχειριστοῦμε τίς καλλίτερες σκέψεις, καὶ νὰ διακρίνουμε τὸ καλὸ, ἀπὸ τὸ κακὸ.

Πρέπει νὰ προσφέρουμε τοὺς ἑαυτοὺς μας ὁλοκαύτωμα στὴν ὑπηρεσία τῆς ἀνθρωπότητος, βοηθώντας παντοῦ, ὅπου μπορούμε νὰ ἐργασθοῦμε με ὅποιαδήποτε ἐργασία κι ἂν μᾶς παρουσιασθῇ, νὰ ἀφιερῶσουμε τὴ ζωὴ μας σὲ ὑψηλὰ ἰδεώδη, ἡρωϊσμοῦ καὶ ἀφωσίωσης. Τότε, χωρὶς νὰ ξέρουμε τίποτα γιὰ τὴν ὑπαρξὴ τῶν Διδασκάλων, θά ἔχουμε βαδίσῃ τὰ πρῶτα βήματα πρὸς τὴν εἰσοδὸ τῆς Ἀτραπῶς, πού θά μᾶς ὁδηγήσῃ ὅπωςδήποτε στὴν ἀναζήτησιν τοῦ Διδασκάλου. Ὅμως ὁ Διδάσκαλος τὰ ξέρεי ὅλα αὐτὰ πολὺ πρὶν σκεφθοῦμε τὴν ἀναζήτησίν του.

Ἄν καὶ ὁ πόθος γιὰ τὴν ἐρευνα εἶναι ἀναγκαῖος σὲ αὐτὸν τὸ φυσικὸ κόσμο, ἂν καὶ ἡ συμφωνία τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδιάς εἶναι ἀπαραίτητος, ὅλοι οἱ πόθοι μας πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀναζήτησις Ἐκείνου πού θελουμε νὰ γίνουμε μαθητὲς Του. Νὰ ξέρουμε καλὰ ὅτι ὁ διδάσκαλος εἶναι ἐκεῖ πολὺ πρὶν τὸν ἀναζητήσουμε, καὶ μένει ἄγρυπνος κοντὰ μας.

Καὶ ὅταν ἀκόμα νομίζουμε ὅτι δὲν ὑπηρετοῦμε παρὰ τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς τυραννισμένους, τοὺς ἐνδоеῖς, τοὺς ἀμαθεῖς, τοὺς πάσχοντες, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἐκεῖ πού γίνεται ἡ κρίσις τῶν Μεγάλων ὄντων, ἡ ἀπόφασις ἔχει ἤδη ἐκδοθῇ ἐν ἀγνοίᾳ μας.

Ὁ Γλυκὺς Ναζωραῖος λέγει:

«Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε».

Ὁ Διδάσκαλος ἀναζητᾷ ἄτομα ἱκανὰ νὰ συλλάβουν τὴ Σοφία αὐτὴ, καὶ νὰ ἀποκριθοῦν στὸ κάλεσμά του, ὅταν θά χρειασθῇ ἀγγελιοφόρους γιὰ τὴν μεταβίβασή της στὸν κόσμον:

«Ἰδοὺ, εἴμασθε ἑτοιμοί»

Ἡ ἵδρυσις τῆς Θεοσ. Στοᾶς Ἀπόλλων

στίς 21/11/85

Σε μία ἀτμόσφαιρα ἀδελφική που εἶχε χαρακτήρα ἐορταστικόν, ἔκανε τὰ ἐγκαίνιά της ἡ νέα Στοά Ἀπόλλων. Παρευρέθησαν ὁ Πρόεδρος τῆς Θ.Ε. τῆς Ἑλλάδος ἀδ. Κωστής Μελισσαρόπουλος, οἱ Πρόεδροι τῶν Θεοσοφικῶν Στοῶν ΑΡΤΕΜΙΣ, ΑΛΚΥΩΝ, ΑΘΗΝΑ καὶ ΠΑΙΟΣ, ὡς ἐπίσης καὶ ἀρκετὰ μέλη καὶ ἐπισκέπται.

Πρῶτος ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Πρόεδρος τῆς Στοᾶς ΑΡΤΕΜΙΣ, ἀδ. Χριστόφορος Καμαρωτάκης, εἰπὼν μετὰ ἄλλων τὰ ἑξῆς.

«Θεορῶ τὸν ἑαυτὸν μου ἐξαιρετικὰ εὐτυχῇ διότι μοῦ δίδεται ἡ εὐκαιρία τὴν ἐσπέραν αὐτὴ νὰ πῶ λίγα λόγια στὰ ἐγκαίνια τῆς νέας Στοᾶς ὑπὸ τὴν ἐπωνυμία ΑΠΟΛΛΩΝ. Πιστεύω ὅτι τὸ μέλλον τῆς Θ.Ε. ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἱδρυσιν νέων Στοῶν, διότι κάθε νέα Στοά εἶναι σὰν μία ἐστία πνευματικοῦ φωτός, ἡ λάμψις τοῦ ὁποίου θὰ διαλύσῃ τὰ σκοτάδια τῆς πλάνης ποὺ μᾶς περιβάλλουν. Μία νέα Στοά, ποὺ τὰ μέλη της ἔχουν ἐπίγνωσιν τοῦ ἔργου ποὺ συντελεῖται εἰς τὸν χῶρον αὐτόν, μετὰ τὴν βοήθειαν τῶν, γίνεται τὸ μέσον διὰ τοῦ ὁποίου ὁ πνευματικὸς κόσμος θὰ διοχετεύσῃ τὴ θεία γνώσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ἡ ἀξιμνηστὸς Ἀννί Μπέζαντι εἶχε πεῖ ὅτι ὅταν ἱδρύουμε μιά Θεοσ. Στοά εἶναι σὰν νὰ ἱδρύουμε ἓνα νέο ἀπόθεμα πνευματικῆς ἐνεργείας, τὸ ὁποῖο διοχετεύεται πρὸς τοὺς συνανθρώπους μας.

Οἱ λόγοι ποὺ μᾶς παρεκίνησαν νὰ δημιουργήσουμε τὴν νέα Στοά Ἀπόλλων εἶναι καθαρῶς ἐσωτερικοὶ καὶ ἀποβλέπουν εἰς τὴν διεύρυνσιν τοῦ πνευματικοῦ ἔργου τῆς Θ.Ε. ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ χώρου αὐτοῦ. Ὅλα τὰ ἱδρυτικὰ μέλη τῆς νέας Στοᾶς προέρχονται ἀπὸ τὴν Στοά Ἀρτεμῖς. Ἡ σχέσις τῶν δύο αὐτῶν Στοῶν θὰ ἔλεγα ὅτι ὁμοιάζει ἀναλογικὰ μετὰ ἐκείνη τῶν διδύμων ἀδελφῶν, ὅπως ἀναφέρει ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ παράδοσις διὰ τὰς θεότητας τοῦ Ὀλύμπου Ἀρτεμῖς καὶ Ἀπόλλων. Καὶ οἱ δύο αὐτὲς Στοᾶς εἰς τὸ ἑξῆς θὰ ἐργάζονται ἀπὸ κοινοῦ πρὸς ἀναζήτησιν τῆς ἀληθείας. Αὐτὴ ἡ κοινὴ καὶ ἀδελφομένη προσπάθεια ἀναλογικὰ συνδιάζεται μετὰ τὸ ἔργο τῶν δύο Θεοτήτων, ἡ δραστηριότης τῶν ὁποίων στοχεύει εἰς τὴν Κάθαρσιν καὶ τὸν Φωτισμό. Ἐπειὶ ἡ Στοά Ἀπόλλων θὰ ἀσχοληθῇ μετὰ θέματα ἐσωτερικῆς γνώσεως. Τυπικῶς τὰ μέλη τῆς Στοᾶς Ἀρτεμῖς διαικονομήθησαν εἰς δύο μέρη. Οὐσιαστικῶς δὲν ὑπάρχει διαχωρισμός, ὁ κατὰ λόγον τῶν μελῶν εἶναι ἐνιαῖος, συμπαγὴς καὶ ἐνοποιημένος. Καὶ οἱ δύο Στοᾶς μαζί εἰς τὴν κοινὴν πορείαν, θὰ βοηθήσουν τὰ μέλη νὰ εὕρουν

τῇ συνειδήσει τοὺς καὶ συλλάβουν τὸ νόημα τῆς Καθάρσεως καὶ Φωτίσεως ποὺ εἶναι ἀλληλένδετα καὶ ἀχώριστα».

Ἐν συνεχείᾳ ἔλαβε τὸν λόγον ὁ ἀδ. Δημ. Τσουμπας, ὁ ὁποῖος ἀνέγνωσε μερικοὺς στοίχους, οἱ ὁποῖοι, ὅπως εἶπε, πέρχονται ἀπὸ τὴν βαθιὰ αἰσθησι τοῦ τοῦ προκάλεσε τὸ εὐχάριστο καὶ βαθύ μήνυμα τῆς ἰδρύσεως τῆς νέας Στοᾶς. Οἱ στοίχοι αὐτοὶ συνδέονται ἅμεσα μὲ τὴν ιδέα τοῦ πνευματικοῦ φωτός ποὺ ἀντιπροσωπεύει ὁ Θεὸς Ἀπόλλων, καὶ τὴν ὁποία φιλοδοξεῖ νὰ ἐκφράσῃ ἡ νέα Στοά.

Μετά ἐμίλησε ὁ ἐπισκέπτης Ἀνάργυρος Μπότσης ὁ ὁποῖος ἐπὶ-νεσε τὴν ιδέα τῆς ἰδρύσεως τῆς νέας Στοᾶς καὶ ἠυχήθη εἰς τοὺς ἐμπνευστὰς τῆς πλήρη εὐδότησιν τῶν προσπαθειῶν τῶν.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, ἡ ἀδ. Ἰφιάντσα Χατζηδημητρίου, συγκινημένη ἀπὸ τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς βραδιᾶς, ἀπὴγγειλε μὲ πολὺ ἐκφραστικότητα, ἓνα ποίημα τῆς Ἀννας Μπουρατζῆ-Θωδᾶ, γιὰ τὸν Φοῖβο Ἥλιο (Ἀπόλλωνα).

Ἀκολούθως ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Πρόεδρος τῆς νέας Στοᾶς ἀδ. Γ. Σιβρῆς, ὅστις ἀνέγνωσε τὴν ἐναρκτήριον ὁμιλίαν τοῦ μὲ θέμα «Ὁ ἄγων τοῦ φωτός κατὰ τοῦ σκότους», εἰπὼν ἐν περιλήψει τὰ ἑξῆς. «Ἡ ἀνθρωπότης διανύει σήμερα μίαν περίοδο πνευματικοῦ χειμῶνος καὶ διὰ νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ αὐτὴν πρέπει νὰ λάμψῃ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων τὸ φῶς τῆς θείας γνώσεως. Το ἔργον αὐτὸ τῆς ἐσωτερικῆς φωτίσεως ἐπεδίωξαν νὰ πραγματοποιήσουν κατὰ τὸ παρελθόν τὰ ἀρχαῖα Μυστήρια καὶ ἡ Θεοσοφία σήμερα. Διὰ τῆς ἰδρύσεως τῆς νέας Στοᾶς ἐπιθυμοῦμε νὰ φέρομε εἰς τοὺς ἀδελφοὺς μας ἓνα μήνυμα χαρᾶς καὶ αἰσιοδοξίας καὶ νὰ διατρανώσομε τὴν πεποίθησίν μας ὅτι τὴν παροδικὴν αὐτὴν κατὰστασιν τοῦ πνευματικοῦ σκότους θέλει διαδεχθῇ μία μόνιμος περίοδος πνευματικοῦ φωτός. Ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τὸν ἀδ. Χριστ. Καμρωτάκη, διότι εἶχε τὴν πρωτοβουλία καὶ τὴν ἐμπνευση τῆς ἰδρύσεως τοῦ νέου κυττάρου καὶ τὸν εὐχαρίστησε ἀπὸ βάθους καρδίας διὰ τὴν τιμὴν ποὺ τοῦ ἔκανε νὰ τὸν κρίνῃ ἄξιον καὶ ἱκανόν νὰ ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν τῆς νέας Στοᾶς. Ἀνεφέρθη ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν μακράν θητείαν του ὡς Θεοσοφὸς καὶ εἶπεν ὅτι εἶναι βαθιὰ συγκινημένος διότι μὲ τὴν ἀμέριστον βοήθειαν καὶ τὴν ἄγρυπνον φροντίδα τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ Καμρωτάκη ἐγνώρισε τὴν ἀληθινὴν φιλίαν, ἔζησε τὴν σχέσιν μαθητοῦ καὶ διδασκάλου, ἐμυήθη εἰς τὸ πνεῦμα ἐσωτερισμοῦ καὶ ἀνεκάλυψε ἓνα ὑψηλὸν ἰδεῶδες ὅπως εἶναι τὸ Θεοσοφικόν. Ἀκολούθως, ἀφοῦ ἠευχαρίστησε τὸν Γεν. Γραμματέα τῆς ΘΕ ἐν Ἑλλάδι ἀδ. Κ. Μετσαυρόπουλον, τοὺς ἀδελφοὺς Προέδρους τῶν ἄλλων Στοῶν, καὶ ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς καὶ ἐπισκέπτας, διότι παρευρέθησαν εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς νέας Στοᾶς εἰσηλθὼν εἰς τὸ κυρίως θέμα τῆς ὁμιλίας του.

ΜΑΡΙ Δ. ΜΑΝΟΥΣΟΥ

Πρελούδιο

Ἡ σιωπή μου ἀποκρίθηκε. Μά τί τάχα νά μοῦπε:
Τραγούδι ἀγάπης: Νανούρισμα γλυκό: Ἡ προσευχή:
Σιωπή ξαναμίλα μου καί πέσμου τραγούδι γλυκό
κι ἄς εἶναι γι' ἀγάπη κι ἄς εἶναι νανούρισμα,
μά μή μ' ἀφήνεις στην καρτερικότητα τῆς προσευχῆς.
Καί ἡ σιωπή ξαναμίλησε καί μ' ἄφησε νά προσεύχομαι
γιατί ἡ σιγή εἶναι προσευχή.

ΠΕΤΡΟΥΛΑ ΑΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ

Ὁνειρευόμαστε

Ὁνειρευόμαστε
Φανταχτερές Πολιτεῖες
Ἀνθρώπους ἠθικούς
εὐγενεῖς καί καλοῦς.
Ὁνειρευόμαστε
Ἐναν ἀλλοιώτικο κόσμο
πλασισμένο ἀπό
ἀτέλειωτη Ἀγάπη.
Ὁνειρευόμαστε
ώραίους κήπους
μέ ὑπέροχα λουλούδια
τραγούδια μαγικά
Μουσική ὑπέροχη
καί μεθυστική.
Ὁνειρευόμαστε
μιά πανανθρώπινη
Εὐδαιμονία μέ Δικαιοσύνη
Εἰρήνη—Ἐλευθερία

ΣΟΥΡΠΙΝΤΡΑ ΝΑΡΑΓΙΑΝ «Theosophist» Ὀκτ. 1985

Γιά τή Σοφία

Χαρίζοντας τό πνευματικό μονοπάτι τῆς αὐτογνωσίας, τῆς αὐτοενημέρωσης καί τῆς ἀπελευθέρωσης διαπιστώνουμε ὅτι ὑπάρχουν πάντοτε ἀναφορές στή «σοφία» ἃν καί αὐτές περιγράφονται μέ διάφορους τρόπους καί μέ χρησιμοποίηση διαφορετικῶν ὄρων. Σέ μερικές διδασκαλίες ἡ ἀναφορά εἶναι ἄμεση σέ ἄλλες ἔμμεση, ὑπονοούμενη ἢ συμπερασματική.

Οἱ λέξεις - πράνια, μπούντι και γιάνα, χρησιμοποιοῦνται συχνά στο Βουδδισμό καί Ἰνδουισμό, ἐνῶ στή Βίβλο σημειώνουμε «σοφία» καί κατανόηση. Παραδείγματος χάριν, ὁ Παῦλος στήν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολή του προσεύχεται «ὁ Πατήρ τῆς δόξης εἶθε νά σᾶς δώσει τό πνεῦμα τῆς σοφίας καί τῆς ἀποκάλυψης πού ἐνυπάρχει σ' αὐτόν: Εἶθε οἱ ὀφθαλμοί τῆς γνώσης νά λάμπουν».

Πολλοί ἅγιοι καί σοφοί μιλάνε γιά τή σοφία, ὡς πνεῦμα τοῦ φωτός πού σκορπίζει τό σκοτάδι. Κί' ἔτσι μπορεῖ ν' ἀποκληθεῖ παράδοση σοφίας πού ἔρχεται ἀπό τό μακρυνό περελθόν καί ἐξακολουθεῖ νά ἐμπνέει καί νά

καθοδηγεῖ τό ἀνθρώπινο γένος, νά ζεῖ μιάν ἀγνότερη, εὐγενέστερη καί ἀπαλλαγμένη ἀπό ἐγωισμό προσπάθεια καί ἀπό ἐσωτερική γαλήνη καί εὐτυχία.

Φυσικά ξεπηδάει ἡ ἐρώτηση γιά τό τί εἶναι σοφία. Ἀρχίζοντας ἀρνητικά, μπορεῖ νά πει κανεῖς ὅτι σοφία δέν εἶναι γνώση βασισμένη στή μνήμη καί στήν κατανόηση, δέν ἀποκτιέται οὔτε μέ τή γνώση καί τήν ἐξυπνάδα, οὔτε εἶναι τό φῶς τῆς λάμπας πού κρέμεται πλάι μας. Ἡ σοφία δέ βασιζέται στήν αὐστηρότητα - στόν ἔλεγχο καί τήν καταπίεση τῶν αἰσθήσεων - οὔτε ἀκόμη καί στήν ἠθική.

Ἡ σοφία βρίσκεται μέσα στήν ἀληθινή φύση τῶν πραγμάτων - στόν πυρήνα τοῦ κάθε τι, μέσα μας καί ἔξω ἀπό μᾶς - καί δέν ἀφήνει τό συντονισμένο πνεῦμα νά παρεμβαίνει καί νά παραμορφώνει τήν εἰκόνα. Φανερώνει ἀλλαγὴ συνείδησης καί μιὰ νέα προοπτικὴ ζωῆς. Εἶναι ὄραμα δροσιάς, πληρότητας, χαρᾶς. Τό πνεῦμα τῆς ἔχει γίνει τέλεια ἀντιληπτό σ' ἓνα ποίημα τοῦ Γουίλιαμ Γουόρντγουορθ.

Τό σῶμα παύει ν' ἀναπνέει,

τό αίμα νά κυκλοφορεῖ
στόν ὕπνο βυθισμένος.
πετιέται ἡ ζωντανή ψυχὴ
καί μ' ἓνα μάτι ἥρεμο γεμᾶτο
ἁρμονία
καί βαθειά δύναμη χαρᾶς
στά πέρατα ἀντικρῦζομε τά
πάντα ζωντανά.

Ἡ πιστή μετάφραση ἔχει ὥς
ἐξῆς:

Ἡ ἀνάσα τοῦ κορμιοῦ κι' ἡ κί-
νηση
τοῦ ἀνθρώπινου αἵματος σχε-
δόν σταματᾶνε,
κοιμόμαστε μέ τό σῶμα καί γι-
νόμαστε
μιὰ ζωντανή ψυχή, ἐνῶ μέ μάτι
ἥρεμο
ἀπό τήν ἀπαλή δύναμη τῆς ἁρ-
μονίας καί
τῆ βαθειά δύναμη τῆς χαρᾶς
βλέπουμε
τῇ ζωῇ τῶν πραγμάτων

Τό κύτταγμα αὐτό μέσα στή
ζωή εἶναι μιὰ ἀντίληψη τῆς ἀν-
τιφατικῆς ἐνότητος μέσα στήν
ὁποία τό σύμπαν γίνεται ἓνα
ζωντανό παλόμενο σύνολο. Λέ-
γεται γιά ἐκεῖνον πού βρῆκε
σοφία μέσα στήν καρδιά του,
ὅλη ἡ δημιουργία εἶναι ὁ
καθρέφτης μέσα στόν ὁποῖο
βλέπει τήν εἰκόνα τῆς αἰωνιότη-
τας.

Πρέπει ν' ἀναφέρουμε ὅτι
περνώντας τά τρία πασίγνωστα
μονοπάτια τῆς Αὐτο-γνωσίας ἢ
τῆς ἀπελευθέρωσης — τῆς σω-
στῆς γνώσης καί δράσης (γνιά-
να, μπάχτι, κάρμα) τά ὁποῖα καί-

τοι φαίνονται διαφορετικά, ἔ-
χουν στίς ρίζες του τή σοφία
πού χαρακτηρίζει τήν πληρότη-
τα τῆς ζωῆς. Ὅταν τό μονοπάτι
τῆς σωστῆς γνώσης φαίνεται
εὐκολότερα σά μονοπάτι τῆς
σοφίας, σά μεσουράνημα ἀφο-
σίωσης, εἶναι ἐπίσης σοφία —
πού βλέπει τό Ράμα ἢ τό Χρι-
στό ἢ ὁποιαδήποτε ἄλλη ἐστία
λατρείας — καί βλέπει τό καθετί
καί τόν καθένα μέσα σ' Αὐτόν.

Τό ἴδιο συμβαίνει σχετικά
καί μέ τό μονοπάτι τῆς δράσης.
Ἡ δράση φτάνει στό κορύφω-
μα τῆς τελειότητος, ὅταν τοπο-
θετεῖται στά πόδια τοῦ ὑπέρτα-
του — τήν ἐσώτερη κατοικία,
τήν ψυχὴ τῶν πάντων — ὅπως
λέγει ἡ Φωνή τῆς Σιγῆς.

— Γιά νά φθάσεις στή Νιρ-
βάνα πρέπει νά περάσεις ἀπό
τήν Αὐτογνωσία, καί ἡ αὐτο-
γνωσία εἶναι τό παιδί τῶν ἔρ-
γων τῆς ἀγάπης.

Σέ μιὰ ἀπό τίς ὁμιλίες τῆς
στό Συνέδριο τοῦ 1906 ἡ Ἄν-
νυ Μπέζαντ μιλώντας γιά τή
Σοφία παρατήρησε: «Εἶναι ἡ
φυσική ταυτότητα τοῦ παγκό-
σμιου καί τοῦ προσωπικοῦ
Ἐγώ: Τατ, τουάν, ἄσι. Αὐτό εἶ-
σαι. Ἡ Σοφία τῶν Οὐπανισάντ
δέν εἶναι τίποτε λιγότερο, τίπο-
τε περισσότερο ἀπ' αὐτό — γι-
ατί περισσότερο δέν ὑπάρχει.
Αὕτη εἶναι ἡ ἀλήθεια ὅλων τῶν
ἀληθειῶν, ἡ τελική ἐμπειρία ὅ-
λων τῶν ἐμπειριῶν. Ἡ παράδο-
σθ τῆς σοφίας ἔρχεται ἀπό τά
βάθη τῶν χρόνων φωτίζει πάν-
τοτε τό δρόμο αὐτῶν πού ἔ-

χουν βάλει σκοπιό στην καρδιά τους την εύρεση της Ἀλήθειας, πού ἀναζητᾶνε τήν αἰτία τοῦ πόνου καί τῆς θλίψης, τή φύση καί το σκοπό τῆς ζωῆς καί τόν τελικό προορισμό τοῦ ἀνθρώπου».

Ἀξίζει ν' ἀναφερθοῦμε ἐδῶ σέ δύο ἀπόψεις τῆς παρὰδοσης τῆς σοφίας – ἀπελευθέρωση καί ἀγάπη. Καί τὰ δύο εἶναι τρόποι συμπεριφορᾶς πού ἀξιοῦν αὐξανόμενη ταχύτητα πορείας στό μονοπάτι τῆς προόδου.

Ἄν καί φαίνονται ἀντιφατικά στήν πραγματικότητα εἶναι οἱ δύο ὄψεις τοῦ ἰδίου νομίσματος, ἡ λάμψη καί ἡ θερμότητα τῆς ἴδιας φλόγας. Ἡ ἀπελευθέρωση πηγάζει ἀπό τήν προσεχτική παρατήρηση ὅλων τῶν περαστικῶν φαινομένων καί τῆς βαθμιαίας ἀντίληψης ὅτι σκέψεις καί πράγματα εἶναι περιορισμένα καί προσωρινά ἀπό τή φύση τους καί ἡ προσήλωση σ' αὐτά δέν εἶναι δυνατό νά εἶναι πηγὴ παντοτεινῆς χαρᾶς.

Ὁ Βουδδᾶς, γι' αὐτό προειδοποίησε, ὅτι ἡ ἐπιδίωξη ἐπιθυμιῶν πού γεννιοῦνται ἀπό προσήλωση μοιάζει μέ τό κυνήγι τοῦ ἀνέμου μέ μιὰ ἀναμμένη δάδα στό χέρι. Τό χέρι εἶναι φυσικό νά τσουρουφλιστεῖ. Χάρη στήν ἀγνοιά μας τρέχουμε πίσω ἀπό πράγματα πού νομίζουμε πώς φέρνουν χαρά, ἀλλά γρήγορα ἀνακαλύπτουμε ὅτι δέν εἶναι ἔτσι. Ἡ πηγὴ τῆς μουσι-

κῆς τοῦ ἐξυψώνει τήν ψυχή, ὑπάρχει στόν καλλιτέχνη καί ὁ χι στό ὄργανο.

Ἡ ἀπελευθέρωση δέν ἔρχεται μέ τήν πάλι ἐνάντια στήν προσήλωση καί τή ζωηρή ἐπιθυμία πού συνδέεται μ' αὐτή. Ἀναδύεται ἀπό μιὰ βαθύτερη κατανόηση τοῦ συνόλου, φύσης καί κίνησης τῶν ἰδεῶν καί τῶν συναισθημάτων. Ἄν κυττάσουμε προσεχτικά καί διαλογισθοῦμε τίς ἀντιδράσεις μας ὅταν ἀκούμε, μιλάμε, σκεπτόμαστε, αἰσθανόμαστε, βλέπουμε, διαβάζουμε καί γράφουμε, ἀρχίζουμε νά διακρίνουμε τή σκλαβιά μας στό φανταστικό κί' ἀπ' αὐτό προέρχεται ἕνας τρόπος ἀπελευθέρωσης.

Τό ἕνα μένει, τὰ πολλὰ ἀλλάζουν καί περνοῦν. Τό οὐράνιο φῶς πάντα λάμπει, οἱ σκιές τῆς γῆς φεύγουν.

Ἀπελευθέρωση ἐντοῦτοις, δέ σημαίνει ἀρνηση καί δέ συνεπάγεται ἐγκατάλειψη ὅλων τῶν σχέσεων. Εἶναι κατάσταση συνείδησης στήν ὁποία πράγματα καί γεγονότα – φυσικά καί ψυχικά – ἔρχονται καί περνᾶνε μὴν ἀφήνοντας πίσω τους σκιές, πληγές καί σημάδια τοῦ ἀποδεκτοῦ ἢ τοῦ ἀπορριπτεύου, τῆς χαρᾶς ἢ τοῦ πόνου. Αὐτό συμβαίνει, ὄχι γιατί ἀδρανοῦμε ἢ πέφτουμε σέ λήθαργο, ἀλλά ἐπειδὴ τώρα ξέρουμε τόν ἑαυτό μας. Ἴσως ἐνὰ παράδειγμα αὐτῆς τῆς ἀπελευθέρωσης νά φαίνεται στήν εἰκόνα τῆς ἀρά-

χνης, τοῦ διχτυοῦ της καί τῆς μύγας, γιατί ἐνῶ ἡ ἀράχνη γλυστράει πάνω σ' αὐτό ἄνετα και γρήγορα, ἡ μύγα μπερδεύεται και φυλακίζεται μέσα σ' αὐτό.

Ὁ Κρισναμούρτι, λέγει:

— Ὅταν τό ἐγώ τελειώνει, μαζί μέ ὅλα τὰ μυστικά, τίς ραδιουργίες, τίς ἐπιτακτικές του ἀνάγκες καί φανερές ἀπαιτήσεις, τίς χαρές καί τίς λύπες του, ἐκεῖ ἀρχίζει μία κίνηση ζωῆς πού εἶναι πέρα ἀπό τό χρόνο, πέρα ἀπό τή δέσμευση. Σέ μία τέτοια κίνηση δέν ὑπάρχουν ρεύματα που διασταυρῶνται ἐφ' ὅσον τό «Ἐγώ» καί τό «δικό μου» ἔχουν ξεπεραστεῖ και ἔχουν παραχωρήσει τή θέση τους σέ ἕνα ἀδιάσπαστο συνειδητό. Σ' αὐτό τό συνειδητό κατοικεῖ ἡ δύναμη καί ἡ ἀγνότητα τῆς ἀγάπης πού ρέει ἀδιάκοπα γιά νά βοηθήσει καί ν' ἀπολυτρώσει ἄλλους καί φέρνει θαλπωρή σ' αὐτούς πού ὑποφέρουν στό κρῦο καί στό σκοτάδι τῆς αὐτοφυλάκισής τους. Ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ πεμπτομυσία τῆς κατανόησης ἢ τῆς σοφίας. Αὐτή εἶναι ἡ παράδοση τῆς σοφίας. Δέν ὑπάρχει τίποτε τό μαγικό σ' αὐτήν οὔτε τρέχει πίσω ἀπό τή δυνατή ἐντύπωση

τῶν φυσικῶν ἐμπειριῶν τῶν ὁραμάτων καί τῶν φαινομένων. Αὐτό σημαίνει πῶς εἶναι μιά ἱερή προσπάθεια πρὸς τήν αὐτοσυγκέντρωση, πρὸς τή διαρκῆ ἀφύπνιση καί πάντα γεμάτη ἀγάπη. Αὐτό βεβαίως κανεῖς δέ μπορεί νά τό κάνει γιά μᾶς.

Ὁ ἀνυπόμονος και βιαστικός, πέφτει στήν ἀμάθεια καί στήν ἄγνοια αὐτῶν τῶν νόμων πού κυβερνοῦν αὐτή τήν πρόοδο καί τελειοποίηση.

Ὁ Σρί Πρίμ, προειδοποιεῖ:

— Τό καλύτερο ξύλο προέρχεται, ἀπό τὰ χαμηλότερα δένδρα. Αὐτός πού περιμένει να γίνεῖ Γιόγκι μέσα σέ λίγους μῆνες ἢ ἀκόμα σέ λίγα χρόνια ἄσκησής, θά καταλήξει σέ ἀπογοήτευση. Ἐκεῖνος ὅμως πού ἔχει τήν εἰλικρίνεια καί τό θάρρος ν' ἀντιμετωπίσει τὰ πάντα μέσα του, καί τήν ταπεινότητα ν' ἀναγνωρίσει ὅτι ὅλα ὅσα ἔκανε ἦτανε τὰ πρῶτα βήματα σ' ἕνα μακρινό ταξίδι, εἶναι βέβαιο ὅτι θά ἐπιτύχει κάτι.

Ἡ Σοφία καί ἡ Καλωσύνη εἶναι δίδυμες. Μιά καρδιά κτυπάει καί γιά τίς δυό ἀδελφές, πού δέν ἐμφανίζονται ποτέ χωριστά. (Γουίλιαμ Κοῦπερ).

ΜΕΤ. Σ. Χ.

ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ

τήν συνδρομήν σας 1986

Δρχ. 600 ἢ ἐθελοντικῶς κατά βούλησιν

ΑΝΤΑ ΜΠΡΟΥΜΗ

‘Η Παναγιά του ‘Ηλιου

Κάθε φορά πού πηγαίναμε στ’ αγαπημένο νησί, συχνά ανέβαινα στο έκκλησάκι της Ζωοδόχου Πηγής, πού βρισκόταν ψηλά, καμιά ώρα δρόμο από τήν παραλία όπου μέναμε.

Τό μονοπάτι ήταν κακοτράχαλο. Σπάνια συναντούσες κανένα χωρικό, νά σέρνει τόν γαϊδάρό του ή νά βόσκει τά προβατάκια του.

Ελάχιστα πεύκα, καμιά πι-
κροδάφνη, μέσα στίς ρεματιές,
πού καί πού μιά συκιά, έδιναν,
μέ τό λιγοστό τους πράσινο,
περσότερη ένταση στα χρυσο-
κόκινα χρώματα πού πέρναν οί
βράχοι, τήν ώρα του δειλινού.

Όσο ανέβαινες, έβλεπες τή
θάλασσα νά πλαταίνει, σάν μιά
απέραντη έκταση πού άλλαζε,
ανάλογα από τόν καιρό καί τήν
ώρα, από τό βαθύ κυανό του
Αιγαίου ως τό ελαφρύ γλαυκό,
πού τήν έκανε νά μοιάζει σάν
καθρέφτης τ’ ούρανού.

Κύτταζες τίς πεζούλες πού
χαρακώνουν τά φτωχά χωρά-
φια καί νόμιζες πώς βλέπεις τά
σχέδια κάποιου αγγελίου τής
Γεωμετρικής εποχής.

Ό ‘Ηλιος, πού δέν τόν σκία-
ζε ούτε σύννεφο, ούτε κατα-
χνιά, φώτιζε τά πάντα μέ τό

στέμμα του, σάν πανίσχυρος
Βασιλείας τής έλληνικής γής.

Όλες οί γραμμές γύρω ήταν
τόσο λεπτές, τόσο απéριττες!

Αυτό τό απéριττο, πού έχει
τό Κυκλαδίτικο τοπεϊό, πόσον
πλούτο κρύβει, όταν καί σύ ζη-
τάς τέτοιου είδους πλούτο!

Άμα νοιώσεις τήν όμορφιά
αυτής τής γής πού σμίγει συνέ-
χεια μέ τή θάλασσα καί τόν ου-
ρανό, καταλαβαίνεις πώς καί
γιατί γεννήθηκε σ’ αυτόν τόν
τόπο ή τέχνη στην πύο πνευμα-
τική της μορφή, μιά τέχνη πού
έκφράζει στην ύλη τίς πύο έξαι-
σεις ιδέες, όπως στίς τόσο
άπλές καί αρμονικές αναλογίες
ένός Παρθενώνα.

Απολαμβάνοντας έτσι τόν
δρόμο μου, έφθανα στο έκκλη-
σάκι, πού, όπως γράφει ό πολύ-
τιμος φίλος μου, τό «*grosse
Blau*» είναι χτισμένο πάνω στα
έρείπια ενός ναού, του θεού
Άσκληπιού.

Τό έκκλησάκι, πολύ μικρό,
κάτασπρο, μέ τή γαλάζια πορ-
τούλα του, είναι περιτριγυρι-
σμένο από διάφορα απομεινά-
ρια τής αρχαίας δόξας: κολώ-
νες, κιονόκρανα, όρθοστάτες,
όλα καταρημαγμένα από αν-
θρώπινο χέρι.

Πίσω απ' τήν ἐκκλησία, μέσα σέ μιά σπηλιά, βρίσκεται τό Ἀγίασμα τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ἐκεῖ πού ἄλλοτε ἦταν ἡ ἱερή πηγὴ τοῦ Ἀσκληπείου.

Ἡ κόγχη σκοτεινὴ, οἱ βράχοι σκαλισμένοι ἀπὸ τὰ νερά πού κατασταλάζουν ἀπὸ ψηλά, μαυρισμένοι ἀπ' τὴν κάπνια τῶν κεριῶν. Μπροστά στὴν εἰκόνα τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς κρέμονται ἀναθήματα: ἀσημένια χέρια, πόδια, πολλές καρδιές, συγκινητικά σημάδια τῆς λαχτάρας τοῦ ἀνθρώπου νὰ προσελκύσει τὴν εὐνοια τοῦ Θεοῦ, προσφέροντάς του κάποιο δῶρο.

Ἀλλά σέ συγκινεῖ καὶ ἡ δύναμη τῆς παράδοσης, πού φέρνει τὸν σημερινό χριστιανό, ἀσυναίσθητα βέβαια, νὰ προσκινήσει τὸν ἀρχαῖο θεό τῆς Ὑγείας μέσα στό παλιό του ἱερό.

Ἀνάμεσα στὶς διάφορες εἰκόνες, ἦταν καὶ μιά τῆς Παναγίας, πού μ' ἄρεσε ἐξαιρετικά. Σοβαρὴ, θλιμένη, μέ τὰ μεγάλα ἀμυγδαλωτά της μάτια γεμάτα πόνου γιὰ τὸν βασανισμένο ἄνθρωπο, γεννοῦσε στὴν ψυχὴ μου ἓνα συναίσθημα σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης, ἀνακατεμένο μέ θλίψη καὶ μελαγχολία.

Ὅταν ἔβγαινα ἀπὸ τὸ σκοτεινὸ ἅγιοσμα, μ' ἀγκάλιαζε πάλι τὸ φῶς καὶ τὸ ὑπαιθρο καὶ ξανάρχισε ν' ἀναβλύζει μέσα μου ἡ χαρά, χωρὶς νὰ τὸ θέλω. Πάντα ὁμως με βασάνιζε ἓνα εἶδος ἀμφιταλάντευσης: νὰ

προσκυνήσω τοὺς ἀρχαίους, αἰώνιους Θεοὺς, ἢ νὰ ἀνάψω τὸ κεράκι μου εὐλαβικά μπρὸς στὶς χριστιανικὲς μορφές; Μήπως τὸ ἓνα ἦταν μιά ἀντίθεση στοῦ ἄλλο; ἓνα εἶδος προδοσίας; Αὐτὸ γινόταν γιὰ κάμποσα χρόνια, ὡς πού κάποτε, ἓνα Ἀπριλιάτικο πρωινὸ πού ἀνέβηκα πάλι στοῦ ἔκκλησάκι, εἶδα κάτι πού, γιὰ μένα, στάθηκε σάν ἀποκάλυψη!

Ἔξω, στό ὑπαιθρο, μπροστά στὸν ἀρχαῖο ναό, ἦταν τοποθετημένες ὅλες οἱ εἰκόνες, τὸ μανουάλι, ἓνας μέγας σταυρὸς τοῦ Ἐπιταφίου, καὶ πάνω σ' ἓνα προυκινήτاري, ἡ εἰκόνα πού ἀγαποῦσα.

Μιά μαυροφορεμένη γυναῖκα, καὶ ἓνα νέο ἀγόρι, μπαϊνόβγαιναν στοῦ ἁγίασμα, σκούπιζαν, ἔπλεναν, καὶ καθάριζαν τὰ πάντα.

«Τί νὰ κάνω, κόρη μου;» γύρισε καὶ μοῦπε ἡ γυναῖκα. «Αὔριο γιορτάζει ἡ χάρη της, ἡ Ζωοδόχα Πηγὴ, κι' ἦρθα νὰ συγυρίσω λίγο καὶ νὰ γεμίσω τὰ καντηλάκια». Καὶ πρόσθεσε μέ παράπονο: «Βλέπεις κανεῖς, δέ νοιάζεται πιά γιὰ τέτοια, μόνο ἐγὼ καὶ ἡ συντροφιά μου ἐρχόμαστε ποῦ καὶ ποῦ».

«Βοήθειά σου καὶ γιὰ τὰ χέρια σου!». τῆς ἀπάντησα καὶ σταυροκοπήθηκα καὶ γὼ μπρὸς στὶς εἰκόνες.

Τότε εἶναι πού ἀντίκρισα ἐκείνη τὴν μορφή τῆς Παναγίας, πού τόσο ἀγαποῦσα.

Τό φῶς τοῦ ἡλίου τὴν εἶχε ἀλήθεια μεταμορφώσει!

Τό ὠχρό της πρόσωπο ἔδειχνε νά ἔχει ζωντανέψει, τὰ χέλια της μοῦ φαίνόντουσαν νά χαμογελοῦν καί τὰ μαῦρα, θλιμένα μάτια της εἶχαν μιά ἔκφραση χαρᾶς, ναί, χαρᾶς!

Φαίνόταν τόσο νέα, νά καμαρώνει, σάν κάθε μικρομάνα, τό τρυφερό μωρό πού εἶχε στήν ἀγκαλιά της!

Μά καί τα ψυχρά μάρμαρα, ἕνα γύρω, λές καί εἶχαν πάρει μιά ζεστασιά ἀπ' τή δική της καλωσύνη, σάν ν' ἀντανakloῦσε πάνω τους τό φῶς τῆς δικῆς της ἀγάπης.

Τότε εἶναι πού ἀνοιξαν τὰ μάτια μου, καί εἶδα ζωντανά, καί ἔζησα μέσα στήν καρδιά μου, πόσο οἱ δύο θρησκεῖες πού ρίζωσαν στόν τόπο μας εἶναι ἀνάγκη νά ἐνωθοῦν, συμπληρώνοντας ἡ μία τήν ἄλλη.

Ἐμεῖς, οἱ μικροί ἄνθρωποι, εἶναι πού χωρίσαμε στεγανά θρησκεῖες, ἀνθρώπους, τήν ἴδια τή Γῆ, χαρακτηρίζοντας τό κάθε τί σάν «καλό» ἢ «κακό» «δικό μου» καί «δικό σου», μέ βάση τήν ἀμάθεια καί τόν ἐγωισμό μας.

Γιατί ἡ «θρησκεία τῆς Ἀγάπης» νά παρουσιάζει τόσοι μισαλλοδοξία; Γιατί νά ἔχει δώσει στίς μορφές τῶν ἁγίων μία τόσο θλιβερή ἔκφραση; Μήπως ἐκεῖνοι δέν ἔβλεπαν, πέρα ἀπ' τήν ἀνθρώπινη δυστυχία τό φωτεινό μέλλον τῆς ψυχῆς;

Μήπως καί ἐκεῖνοι δέν γνώρισαν τήν εὐδαιμονία τῆς πνευματικῆς ἀνάτασης;

Καί γιατί ὁ καλός Χριστιανός νά ἐπιδιώκει τή στέριση, τήν ἄρνηση τῆς χαρᾶς πού χαρίζει ἡ ἴδια ἡ φύση; Μήπως ὁ Θεῖος Ἰησοῦς παράγγειλε ποτέ τίποτε τέτοιο στούς μαθητές του;

Ἀλλά γιατί καί ὁ ἀρχαιολάτρης νά καταφέρεται συχνά ἐναντίον τοῦ Χριστιανισμοῦ χωρίς νά προσπαθήσει πρῶτα νά ξεχωρίσει τὰ σφάλματα τοῦ κλήρου ἀπό τή διδασκαλία τοῦ Κυρίου;

Γιατί νά μὴν καταδέχεται, πολλές φορές, νά μελετήσῃ καί τὰ Εὐαγγέλια, ὅσο καί τ' ἀρχαῖα κείμενα, γιά νά δεῖ πόση πνευματικότητα καί πόση ἀλήθεια κρύβονται μέσα στίς ἀλληγορικές παραβολές;

Μέσα στή φύση, ὅλα εἶναι «φίλα» καί «συγγενικά».

Ἡ ἀρχαιότητα ἔχει ἀνάγκη ἀπό τήν τρυφερή ἐπιείκεια πού δίδαξε ὁ Ἰησοῦς καί πού, στήν ἀρχαία ἐποχή, ὑποχωροῦσε κάπως μπρος στήν αὐστηρότητα τοῦ Νόμου καί τήν ψυχρή λογική.

Ἀλλά καί ἡ θρησκεία τῆς ἀγάπης χρειάζεται τή σοφία, τό φῶς καί τήν χαρά τῆς ἀρχαιότητας.

Ὁ Χριστός εἶπε: «Δέν ἦρθα νά καταλύσω τόν νόμο, ἀλλά νά τόν συμπληρώσω».

Ἐδῶ κρύβεται ἡ μεγάλη ἀλήθεια!

Κάθε επίπεδο προόδου, στηρίζεται στο προηγούμενό του, και τό καθένα πρέπει ν' άνεβεῖ ἀκόμα ψηλότερα, μέσα στή ροή τῆς ζωῆς καί τοῦτο «νῦν καί ἀεί καί εἰς τούς αἰῶνας τῶν αἰώνων».

Αὐτές οἱ σκέψεις μου δώσαν, θυμᾶμαι, μεγάλη ἀνακούφιση, καί γαλήνη, ἐκεῖνο τό ἀξέχαστο πρωινό τοῦ Ἀπρίλη, κί ὅπως κατέβαινα ἀπ τό βουνό σκεπτόμουν γεμάτη αἰσιοδοξία:

Κάποτε θά ξυπνήσει ὁ ἄνθρωπος καί θά διώξει μακριά

τίς στενοκεφαλιές καί προλήψεις. Κάποτε θά λατρέψει τό κάθε τί πού εἶναι ὡραῖο κί ἀληθινό, ὅπου καί νά το βρεῖ. Κάποτε θά μπορέσει νά ἐνώσει μέσα στήν καρδιά του, τό φῶς τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς σοφίας, μέ τή φλόγα τῆς γνήσιας χριστιανικῆς Ἀγάπης.

Καί τότε, μέσα στίς τόσες προσωινιές πού ἔχουμε δώσει στή Θεοτόκο, ἴσως προστεθεῖ καί μιᾶ ἄλλη, χαρούμενη καί φωτεινή:

«Ἡ Παναγιά τοῦ Ἥλιου».

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡ Δοκιμασία

Ὁ ἀγωνιστής καί μαχητής ἄνθρωπος, πού βγαίνει ἀπό τά στενά ὅρια τοῦ φρουρίου του γιά τή μεγάλη μάχη, πού σκοπό ἔχει ν' ἀντιμετωπίσει τίς πιέσεις τοῦ ἐσωτερικοῦ κί ἐξωτερικοῦ του κόσμου, πρέπει νά εἶναι προπαρασκευασμένος, γυμνασμένος σωματικά, ψυχικά καί πνευματικά. Πρέπει ν' ἀποκτήσει τίς συμβολικές ικανότητες τῆς Αἰγυπτιακῆς Σφίγγας. Τή Σοφία τῆς κεφαλῆς της, τόν ταυροειδή κορμό τῆς γονιμότη-
τας, τά νύχια τοῦ λιονταριοῦ τῆς θέλησης κί ἀνδρείας καί τέλος ν' ἀποκτήσει τά φτερά

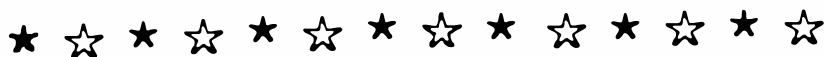
τοῦ ἀετοῦ γιά νά πετάξει σ' ἀνώτερα ψυχοπνευματικά ἐπίπεδα.

Ἄν δέν ἀποκτήσουμε τή θέληση νά ὑπομείνουμε τίς σωματικές ταλαιπωρίες στίς πρῶτες ἀντιξοότητες τῆς ζωῆς, τότε θ' ἀποτύχουμε ὅπωςδήποτε. Ἄν δέν ὀπλιστοῦμε μέ ψυχική ἀντοχή, πού ἀπαιτεῖται σέ κάθε ἐμπόδιο καί σέ κάθε θύελλα τῆς φύσης καί τῶν συνανθρώπων μας τότε μᾶς ἀπομένει ὁ ἀπόλυτος θάνατος, πού εἶναι ὁ μηδενισμός τοῦ «εἶναι» μας. Ἄν δέν ἀποκτήσουμε Σοφία, τότε μᾶς εἶναι ἀδύνατο νά κατανοή-

σουμε τὰ μυστήρια τῆς ζωῆς καί τούς βαθύτερους νόμους τοῦ Σύμπαντος. Χωρίς αὐτά τὰ ὄπλα στό παραικρό ἐμπόδιο ἀποτυχαίνουμε καί στόν πνευματικό κόσμο δέν μπαίνουμε. Ἀπό τοῦ πίο ἄσημου ἄνθρώπου μέχρι τοῦ πίο μεγάλου Δασκάλου κι' Ἀναμορφωτῇ τῆς ἀνθρωπότητος ἡ ἀντιμετώπιση τῆς ὑλικῆς καί πνευματικῆς ζωῆς ἔχουν ἀνάγκη προπαρασκευῆς καί ἠθικοῦ ὀπλισμοῦ.

Ὅμως γιά νά ἀποκτήσουμε αὐτή τή δύναμη πρέπει νά περάσουμε ἀπό τό στάδιον τῆς δοκιμασίας. Γιατί μέ τή δοκιμασία ἐξακριβώνεται ἡ σταθερότητα, ἡ καρτερία καί τό σθένος τοῦ ἀνθρώπου. Γι' αὐτό βλέπουμε σ' ὅλες τίς ἀρχαῖες Μυστηριακές Σχολές στήν Ἑλλάδα, Αἴγυπτο, Ἀνατολή κ.λ.π. νά εἶναι ἡ δοκιμασία ἡ ἀρχική ἐνέργεια γιά νά κάμουνε δεκτόν ἐκεῖνον, πού ἐπιθυμοῦσε νά μπεῖ σ' αὐτές. Οἱ δοκιμασίες ἐκείνη τήν ἐποχή ἦταν σκληρές, ἀλλά τ' ἀποτελέσματα ἦταν θετικά. Μπορούσανε νά στηριχθοῦν σ' αὐτούς τούς ἀνθρώπους γιά τήν μελλονική πορεία τοῦ ἔργου, πού τούς δίνανε νά κάμουν.

Παρ' ὅλο, πού σήμερα δέν γίνονται τέτοιες προγραμματισμένες δοκιμασίες, ὡστόσο μπορούμε νά δοῦμε τήν ἀνθρώπινη δυναμικότητα σωματικά καί πνευματικά. Κί' αὐτό ἂν δώσουμε ἀπάντηση στά ἐξῆς ἐρωτήματα: α') Ποῖες δοκιμασίες πέρασε στό διάστημα τῆς ζωῆς του ὁ ἐξεταζόμενος ἄνθρωπος καί μέ τί τρόπο τίς ἀντιμετώπισε; β') Μήπως σ' αὐτές ὑπόκυψε καί χάριν τῆς ὑλικῆς του εὐημερίας κι' εὐτυχισμοῦ πρόδωσε τήν ἀνθρώπινή του ὑπόσταση καί ἠθική; Καί γ') Μήπως χάριν μιᾶς δυσκολίας ὁ αὐτός του σύρθηκε στήν κατωτάτη βαθμίδα τῆς ἀξιοπρέπειάς του; Κί' ἄλλες ἀκόμη ἐρωτήσεις μπορεῖ νά ὑποβάλουμε γιά νά ἐξακριβώσουμε ἂν ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὀπλισμένος σωματικά, ψυχικά καί πνευματικά. Κί' ἔτσι νά εἶναι ἱκανός ν' ἀντιμετωπίσει θαρραλέα ὅλες τίς ἀντιξοότητες τῆς ζωῆς κι' αὐτοῦ τοῦ θανάτου. Γιατί ἡ ζωή μας εἶναι μία συνεχῆς δοκιμασία καί γεμάτη ἀπό πόνους, πού μᾶς δίνουν τή δύναμη καί χαλυβδώνουν τή θέληση γιά τήν ἀντιμετώπιση κάθε δύσκολου προβλήματος ἀπό τά πολλὰ μέσα στήν περιπέτεια τῆς ζωῆς.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΒΑΣΑΡΔΑΝΗΣ

Λήμματα Τεκτονικοῦ χρυσοῦ

Ἀπό τό βιβλίον
«ΚΟΙΛΑΔΑ ΤΩΝ ΡΟΔΩΝ»
τοῦ ΠΑΥΛΟΥ ΝΤΗΝΑΧ

Θά προσπαθῶ νά παρουσιάσω μερικά μηνύματα ἀπό τό βιβλίον «Κοιλάδα τῶν Ρόδων» τοῦ Πάουλ Ἀμαντέους Ντήναχ. Τό βιβλίον εἶναι μετάφραση τῶν χειρογράφων τοῦ Ντήναχ. ΓερμανοΕλβετοῦ φιλολόγου, πού ἦρθε στήν Ελλάδα τόν Ὀκτώβριο τοῦ 1922 καί δίδαξε Γερμανικά σέ φοιτητές τό 1923-1924. Ἀνάμεσα στούς μαθητές του ἦταν καί ὁ φοιτητής τότε τῆς Νομικῆς κ. Γιώργος Παπαχατζής. Ἀργότερα ὁ κ. Παπαχατζής ἔγινε Καθηγητής καί Πρύτανης τῆς Παντείου Ἀνωτάτης Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν καί Ἀντιπρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας.

Ὁ Ντήναχ χάρισε τά χειρόγραφα στόν τότε μαθητή του Γ.Π., μέ τόν τίτλο «Τετράδια» καί «Σελίδες ἡμερολογίου» — Διάβασα πολλές φορές καί μελέτησα σέ βάθος αὐτό τό βιβλίον. Μὲ ἐντυπωσίασε ἰδίως τό δεύτερο μέρος «Σελίδες ἡμερολογίου». Ὁ κ. Γ.Π. μετέφρασε τά χειρόγραφα πού τοῦ χάρισε ὁ τότε δάσκαλός του, καί τά ἐξέδωσε στά ἑλληνικά, (τό 1972, — Α΄ ἐκδόση. Καί τό 1979, — Β΄ ἐκδόση) μέ τόν τίτλο «Πάουλ Ντήναχ, «Ἡ Κοιλάδα τῶν Ρόδων». Καί τώρα τά ἔχουμε καί τά διαβάζουμε, καλῇ τῇ μοίρᾳ βεβαίως, ἐπειδὴ θά μπορούσε καί νά μὴν εἶχανε μεταφραστεῖ καί νά κύττονταν κάπου «ξεχασμένα». Διαβάζοντάς το αἰσθάνθηκα μιά παράξενη «ἐλξη» γι' αὐτό τό βιβλίον, κάτι σάν «μυστική δόνηση» τῶν κεραίων τοῦ ἑσωτερικοῦ ψυχροπνευματικοῦ μου κόσμου, ὅς μοῦ ἐπιτραπῇ ἡ ἔκφραση. Γι' αὐτό τό διάβασα πολλές φορές καί τό μελέτησα σέ βάθος. Κι' ὅσο ἐμβαθύνω, τόσο ἀνακαλύπτω στά κείμενά του περισσότερο «ΦΩΣ». Πολλή Σοφία καί Ἰσχύ καί Κάλλος. Θά ἠθελα νά προσθῶ ὅτι δεκάδες τώρα χρόνια μελετῶ μετὰ προσοχῆς (μετὰ σπουδῆς) ὁλόκληρο τό χῶρο τοῦ Ἐπιστητοῦ (ὅσο βεβαίως εἶναι δυνατό νά προφτάσει κανεὶς νά μελετήσῃ, μετὰ σπουδῆς, στή διάρκεια μιᾶς γήινης ζωῆς τόν χῶρο τῆς Γνώσης, πού καθὼς τό ξέρομε εἶναι ἄπειρος). Καί ὅσο «μβαθύνω» τόσο αἰσθάνομαι νά μεγαλώνει ἡ παράξενη αὐτὴ «ψυχο-

πνευματική έλξη» γι' αυτό τὰ κείμενα. Καί ίσως μάλιστα, όταν διαβάζω βιβλία του λεγομένου «ἀπόκρυφου» έπιστητού: Αστρολογία, Άλχημεία, Παραψυχολογία κ.λ.π. Ένός έπιστητού αποβλήτου βεβαίως καί άποριπτέου καί... «κατηραμένου», θά έλεγα, από τη σύγχρονη έπιστήμη «της καθέδρας». Άν καί ή Παραψυχολογία έχει άρχισει τελευταία νά έρευνάται καί νά διδάσκεται σέ πολλά Πανεπιστήμια άνεπτυγμένων χωρών. Θά έλεγα ότι σέ πολλά σημεία των κειμένων του «Ημερολογίου» αίσθάνομαι νά κινείται «έν Ισχύϊ» ό «Ζών Λόγος» του Μεγάλου Αρχιτέκτονος του Σύμπαντος. Δηλαδή, τὰ σημερινά «Χαώδη», άνθρώπινα «Πράγματα», νά έχουνε περάσει από την κατάσταση του Χάους που εύρίσκονται σήμερα στην κατάσταση της Τάξης, (Ordo ab chaos). Καί την «ζωή», την μακρινή εκείνη εποχή ό Ντήναχ (με τό όνομα Άνδρέας Όρθαμ). Για τη σημερινή έπιστήμη βεβαίως, τό βιβλίο αυτό είναι άπορριπτέο (Τό «Ημερολόγιο». Όχι τὰ δύο «Γετράδια»). Όμως αυτό δέν μπορεί νά σημαίνει, νομίζω, ότι θά είναι άπορριπτέο καί για την έπιστήμη του Μέλλοντος. Άπορριπτέα ήτανε, καθώς τό ξέρουμε, πριν από μερικές δεκάδες χρόνια καί ή... Τηλεόραση. Σήμερα όμως βεβαίως είναι «γεγονός». Υπάρχουνε τόσα πράγματα. Όρατε, γύρω μας που δέν τὰ γνωρίζουμε... Έλεγε τόν Πρώτο αΐωνα π.Χ., ό Ποιητής Λουκρήτιος (97-55 π.Χ.). («Περί της Φύσεως των Πραγμάτων»). Καί ό Ρόμπερτ Όπενχάιμερ θά μας πει έπίσης στόν είκοστό αΐωνα μ.Χ. (1904-1967). «Η Έπιστήμη μας δείχνει τώρα πόσο άπίστευτα παράξενο είναι τό Σύμπαν». Καί ό Τεγαίρ ντε Σαρντέν θά μας πει άκόμη «Σέ διαστημική κλίμακα — καί ή σύγχρονη έπιστήμη τό άποδείχνει — μόνο τό φανταστικό έχει έλπίδες νά είναι και πραγματικό» Καί ό Άρθουρ Κλάρκ: «Γιά νά γνωρίσουμε τό πραγματικό θά πρέπει νά προχωρήσουμε στό άδύνατο» καί ό διάσημος φυσικομαθηματικός Γζών Τάιηλορ:

«Γιά την έπιστήμη δέν είναι καθόλου έπιστημονικό νά υποστηρίζει ότι υπάρχουνε προβλήματα που δέν θά βρούνε ποτέ τη λύση τους. Εύτυχώς που ή Έπιστήμη διαφωνεί πολλές φορές μέ τους... έπιστήμονες! Καί πολλές φορές συντάσσεται μέ τη γνώμη του Φιλόσοφου Ποιητή Λουκρήτιου, του Πρώτου αΐωνα π.Χ. (!), έρευνώντας τὰ πάντα. Καί θά εξακολουθήσει νά έρευνά τα πάντα, καθώς φαίνεται από την «Κοιλιά των Ρόδων», μέχρις ότου καταστήσει τόν Άνθρωπο ικανό νά «προσκτήσει» τό «Γκρέτζος» (Μεγάλο «Φώξ») μεταλλάσσοντας τόν από Homo sapiens σέ Homo occidentalis novus.

Άς μου έπιτραπεί έδώ νά επικαλεσθώ τόν στοχασμό του Πλουτάρχου: «Ο άνθρώπινος νοός δέν είναι ένα δοχείο που πρέπει νά γεμίσει, αλλά μία Φωτιά έτοιμη ν' ανάψει».

Τό βιβλίο αυτό έχω παρουσιάσει 1) Στο Τεκτονικό Δελτίο της

Μεγάλης Στοάς της Ἑλλάδος Νο 9. — 2) Στό Ταῦχος τοῦ Περιοδικοῦ «ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ». Τόμος ΚΖ τοῦ 1985 (γιά τό εὐρύτερο κοινό). 3) Στήν ἐφημερίδα ΕΣΤΙΑ. Φύλλα 25,26 καί 27/4/85 γιά τό εὐρύτερο ἐπίσης κοινό). Τώρα τό παρουσιάζω στόν ἀγαπητό ΙΛΙΣΟ, ἀπό ἄλλη γωνία θέασης, ὅν ἐπιτρέπεται ἡ ἔκφραση, ἀπό μία γωνία πού ἀφορᾷ κυρίως τόν τεκτονικό χῶρο. Νομίζω ὅτι αὐτό τό βιβλίον θά πρέπει νά «παρουσιάζεται» συνεχῶς, ὥστε νά μή τεθεῖ «ἐν ὕπνῳ», ἐπειδή εἶναι χρήσιμο γιά τοὺς ἀνθρώπους. Βεβαίως, τό «Ἡμερολόγιο» τοῦ Ντήναχ τοῦ... 3.905 μετὰ Χριστόν, τό ἀπορρίπτει σάν βίωση, ἡ ἐπιστήμη τῆς ἐποχῆς μας, σύμφωνα, μέ τήν καθιερωμένη ἔννοια τοῦ Χρόνου. Τῇ «γραμματική» του δηλαδή δομῇ. Παρελθόν-Παρόν-Μέλλον, δέν εἶναι δυνατό νά ζήσει κανεῖς τό... Μέλλον). Ἐχει ὁμως ὁ Χρόνος ἄραγε αὐτή τήν «κατ' ἀνθρώπον» γραμμική μορφή; Πολλοί διαπρεπεῖς ἐπιστήμονες, διανοητές, Φιλόσοφοι καί Μύστες, ἔχουνε διαφορετική γνώμη γιά τή ὑφή τοῦ Χρόνου. Παραδείγματος χάριν ὁ Σέρ Ἀρθουρ Στάνλεϋ Ἐντικτον, καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Καίμπριτζ, διαπρεπῆς ἀστροφυσικός, στό ἔργο του «Χρόνος Χῶρος Ἑλξες» μᾶς λέει πῶς τά γεγονότα ὑπάρχουνε «κάπου», μέσα στό χρόνο, κι' ἐμεῖς πᾶμε καί τά συναντοῦμε. Ὁ Νομπελίστας Φυσικός Ρίτσαρντ Φάϊνμαν, Βραβεῖο Νόμπελ 1965 μᾶς λέει: Στή φυσική τό Ποζιτρόνιο ὀρίζεται σάν ἡλεκτρόνιο πού κινεῖται... πίσω στό χρόνο, πρὸς τό... παρελθόν! (Ἀντριου Τόμας: «Πέρα ἀπ' τό φράγμα τοῦ χρόνου»). Μήπως λοιπόν ὁ χρόνος δέν εἶναι γραμμικός; Μήπως εἶναι τό «Αἰώνιο Παρόν» τοῦ Μεγάλου Μαίτερλαγκ (1862-1949); Καί μήπως τό παράξενο αὐτό ὄν, τό κατ' εἰκόνα Θεοῦ καί ὁμοίωσιν πλασμένο, πού τό ἀποκαλοῦμε «Ἀνθρώπο», κτείνει ἐντός του καί τόν «ἀληθινό» ἅς ποῦμε Χρόνο, αὐτό τό «αἰώνιο Παρόν»; Καί κάποια στιγμή σπάνια καί «ἀδευτέρωτη» (καθὼς γράφει στό ἡμερολόγιο ὁ Ντήναχ) μπορεῖ νά σπάσει τό φράγμα καί νά περάσει στόν «ἀληθινό» χρόνο; Καί νά «ζήσει» τό Μέλλον; Ἐχομε τόσα παράξενα γεγονότα. Προαισθήματα. Προφητείες. Προφητικά ὄνειρα, παραψυχολογικές «ἀναδρομές», τηλεπάθειες, «Ἀνεξήγητα». Πού μᾶς λένε πῶς, ἴσως, «κάτι» συμβαίνει στό ἄγνωστο «ἐνῆλο πεδίο» τῆς Σχετικότητος... Ὑπάρχουνε τόσα πράγματα γύρω μας πού δέν τά γνωρίζουμε... γιά νά ξαναθυμηθοῦμε τῇ «ρήσει» τοῦ Λουκρήτιου.

Ὑστερα ἀπό αὐτή τήν «Εἰσαγωγή» ἅς περάσωμε στή παρουσίαση τῶν τεκτονικῶν «λημμάτων» ἀπό τό παράξενο αὐτό βιβλίον:

Καί πρῶτα νομίζω θά πρέπει νά ἀρχίσωμε ἐδῶ ἀπό τήν «Ὁμάδα τῶν Λιακοσίων», πού ἀναφέρεται στό «Ἡμερολόγιο» στίς σελίδες 521 (στιχ. 7-15 ἐκ τῶν ἄνω) καί ἰδίως 561 καί 563. Β'. ἔκδοσις. Ἡ Ὁμάδα αὐτή ἀναφέρεται χωρίς πολλές λεπτομέρειες βεβαίως ἀπ' τόν

Ντήναχ (Λνόρια Νόρθαμ). Σε πολλά σημεία σαν καθοριστική για το ξεκίνημα της Νέας Έποχής, που την αποκαλεί (στη Σελίδα 507, Β. Έκδοση, Στίχ. 7 εκ των κάτω). «Πολιτική του διαβήτη» (τά εισαγωγικά του συγγραφέα) που βεβαίως θυμίζει πολύ το διαβήτη πάνω στον γνόμονα, Όλόκληρη η παράγραφος του «ήμερολόγιου» του Ντήναχ (Λντρεα Νόρθαμ):

«Τά πιο χαρακτηριστικά γνωρίσματα της Έλντραϊρε» (ή αρχή της Νέας Έποχής) είναι ή έντελως ικανοποιητική εϋταξία παντού στην Οίκουμένη, ή «πολιτική του Διαβήτη», ή όρθολογισμένη πορεία της συλλογικής ζωής, ή όρθη διακυβέρνηση και ή σωστή διοίκηση, ή ίσοπολιτεία και ή οίκουμενικότητα, στις «άξιες πολιτικού βίου» (τά εισαγωγικά του συγγραφέα). Καθολική ψήφος, ίσονομία, κοινωνική δικαιοσύνη, ελευθερία του ατόμου, ένιατο αίσθημα εθνότητας, τέλεια προσωπική ασφάλεια, διευθυνόμενη διαδικασία παραγωγής (Σελ. 507, Β. Έκδοση, Τελευταία παράγραφ.) Έδω έχουμε βεβαίως την αποκατάσταση της Τάξεως απ' το Χάος... Ordo ab chaos. Στις σελίδες 521-535, Β. Έκδοση, Αποκαλύπτονται στον αναγνώστη μπροστά στα έκπληκτα μάτια του «...ζωντανέμένα τά μεγαλύτερα περιστατικά της Ιστορίας σαν ένα εξαιρετικό δραματικό θέαμα...» Στη Σελ. 537, Β. Έκδοση, Στίχ. 11, Διαβάζουμε τη φράση: «... Και ξάφνου νά ό αναπάντεχος καταγισμός απ' τό λευκό λυτρωτικό LYS (Lys Φως)». Για τόν προχωρημένο μελετητή είναι σαφές ότι αυτό τό «ξεκίνημα» γίνεται από την «Ομάδα των Λιακοσίων» όταν έρχονται και εγκαθίστανται στην Κεντρική Ευρώπη, άγνωστο σέ μās για ποιους λόγους, επιλογής, στους Ροδόνες, και ιδρύουν την «Κοιλάδα των Ροδόων», (Σχέση του ρόδου και του σταυρού):

Υπάρχει μιá φράση στο «Ήμερολόγιο» στη σελίδα 563, Β. Έκδ. στη δεύτερη παράγραφο που θά μπορούσε νά χαρακτηριστεί ίσως «φράση κλειδί» Είναι ή φράση: «Σήμερα (έννοει τό 3905 μ.Χ. έχουνε γραφτεί όν ξέρω πόσες χιλιάδες βιβλία, βιογραφικά μονάχα ή ψυχολογικά και τά παρόμοια σέ συνάρτηση για την προσωπικότητα του Βόλκυ) ό Βόλκυ είναι μιá κυριαρχόουσα προσωπικότητα στην Κοιλάδα, υπέρτατου κύρους, καθώς είναι ό Ήσους στην έποχή μας, άς πούμε, έξόν εκείνα που έχουνε περιεχόμενο σχετικό μέ τό «Βολκικό κήρυγμα». Έχουνε μελετηθεί οι πρόγονοί του πούχουνε ζήσει όλ οι τους στην Κοιλάδα, από τους άμεσότερους ως τόν πρώτο Βόλκυ που «είχαν έρθει» ανάμεσα στους Λιακοσίους. Αυτή λοιπόν ή φράση «πού είχαν έρθει» είναι πιθανότατα φράση κλειδί.

Και σημαίνει βεβαίως πώς είχαν έλθει από κάπου «άλλου» ό πρόγονος του Βόλκυ μέ την ομάδα των Λιακοσίων. Και ότι ή Ομάδα αυτή ήτανε μιá ομάδα Μνημένων σέ επίπεδο ανώτερης Γνώσης (Μύστες).

Καί με την *ἐργασία* τους δημιούργησαν τό *Ἰνστιτούτο Αἰδερσεν*. Κάνουνε ΠΡΑΞΗ δηλαδή τίς θεωρίες τους.

Λιά της Σοφίας, τῆς Ἰσχύος καί τοῦ Κἄλλους, βεβαίως. Καί με τή σειρά του τό Αἰδερσεν κατορθώνει νά «μεταλλάξει» ὕστερα ἀπό μακροχρόνια ἐσωτερική καλλιέργεια, τόν *Homo sapiens* σέ *Homo occidentalis novus*. Τό Νέο «άνθρωπο». Πού καθίσταται ἱκανός με τήν καλλιεργημένη ἐσωτερική του εὐαισθησία νά «ἐναρμονίσει» τή συνειδήσή του με τόν «Παγκόσμιο Ρυθμό», καί νά προσκτήσει τό ΝΥΜΠΕΡΑΒΙΡΧ (τὴν Ἑμεση Γνώση), τό 3382 μ.Χ. «Στίς ἔξῃ τοῦ Δικοῦ μας Σεπτέμβρη». (Σελ. 207, Β. Ἑκδ.). Τοῦτο σημαίνει πὺς δέν πρέπει νά βιαζόμαστε σέ θέματα «Μύησης». Τό ΦΩΣ θέλει πολὺ δουλειά γιὰ νά λάμψει. Οἱ γρήγορες «ἀλλαγές» δέν πετυχαίνουν. Οἱ σημερινοὶ ἀνθρώπινοι ὀφθαλμοὶ «δέν θά ἠδύναντο νά ἀνθέξουν εἰς τὴν λάμψιν του». Ὁ ρόλος μας εἶναι νά κρατήσουμε τό ΦΩΣ αὐτὸ ἀναμένο εἰς τὸ βάθος τῆς συνειδήσεώς μας, καί νά μὴν τὸ ἀφήσουμε νά σβύσει. Καί καθὼς τὸ ξέρουμε αὐτὸ θά τὸ πετύχουμε μόνον ἂν ἐνεργοῦμε «πάντες δι' ἑνὸς καὶ ἕκαστος διὰ πάντων».

Τό 2894 μ.Χ. κατορθώνει ἡ «Ὁμάδα τῶν Διακοσίων» νά συγκεντρωθῇ στήν Κεντρικὴ Εὐρώπη (στοὺς Ροδόδνες) νά ἐνεργοποιηθεῖ, νά τεθεῖ ἐν «Ἰσχύι» καί νά δημιουργήσῃ τό *Ἰνστιτούτο Αἰδερσεν*. Αὐτὸ τὸ ἄφθαστο σέ ἐπιστημονικὸ κύρος καθίδρυμα πού κατορθώνει ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν Τάξιν ἀπὸ τὸ Χάος, πετυχαίνοντας τὴν «ἐσωτερικὴ ἀλλαγὴ» τοῦ ἀνθρώπου ὥστε νά καταστῇ ἱκανὸς νά δεχθεῖ τὸ ΝΥΜΠΕΡΑΒΙΡΧ (Τὴν Ἑμεση Γνώση, Τό ΦΩΣ). Στὴ σελίδα 520-521, Β' ἐκδ., ἀπὸ τῆ τελευταία παράγραφο τῆς σελίδας. Κάτω-κάτω, διαβάζουμε τὴ φράση: «...Κι' οἱ μεγάλες κεῖνες μέρες διαβαίνουνε ὁλοένα. Ποιὸς θά μπορούσε νά πεῖ τί πραγματικὰ συνέβηκε μέσα σ' αὐτὰς; Εἶναι τάχα ἀλήθεια αὐτὸ πού ὕστερα ὑποστηρίχθηκε ἀπὸ ἀνθρώπους σοφοὺς, πὺς ἀπὸ μακριά, ἀπὸ πολὺ μακριά ἀνάμεσα ἐπὶ τὰ ἑκατομμύρια τίς χρυσῆς σφαῖρες (ἐννοεῖ τ' ἀστέρια) πού λαμπιρίζουνε τρεμουλιαστά στό νυκτερινὸ θόλο, κάποιες ἄγνωστες, λέει, ἀδελφές ψυχές, καί συνάμα ὑπερανθρώπινες ὑπάρξεις, στρέφουνε φαίνεται συχνά ἀπὸ καιρὸ τώρα, μ' εὐδοκία τοὺς ἐνεργητικοὺς πνευματοδότες λογισμοὺς τοὺς (ἐννοεῖ τίς καλὲς σκέψεις τοὺς) στὴ μικρὴ μας Γῆ; Κανένας δέν θάξερε θετικά γὰ πῶς».

Ὅπως κι' ἂν εἶναι δέν ἀποδείχτηκε νομίζω – ἂν θυμᾶμαι καλὰ αὐτὴ τὴ στιγμή – τίποτα ἀπ' ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ὡς τὰ σήμερα (ὁ Ντήναχ γράφει ἀπὸ μνήμης τὸ 1922 τὸ ἡμερολόγιό τοῦ Νόρθαμ, τοῦ ἔτους 3905 μ.Χ. πού τὸ ἔχει «ζωντανό» μέσα στό πνεῦμα του, ὅταν ξυπνάει ἀπὸ μίαν ὑπνώστια ληθαργικοῦ ὕπνου, σ' ἓνα κρεβάτι Νοσκομείου τῆς Ζυρίχης, τὸν Μάιο τοῦ 1922. Στὸ σημεῖο αὐτὸ εἶναι

φανερό πως «συνειδητοποιεί» ότι είναι ὁ Ντήναχ τοῦ 1922. Παρανο-
ζολογική «ἀναστροφή»! Οἱ περισσότεροι δὲν θέλανε με κανένα λόγο
νὰ παραδεχτοῦν, τὴ σκέψη γιὰ κάποιες λογικὲς αἰθεροβαμονεὶς πνευ-
ματικές δυνάμεις καὶ γιὰ «ἀνεπίγνωστα ἔλα μνημώματα» καὶ περιορί-
ζονταν νὰ μνημονεύουν συγκινημένοι τοὺς «Λιακοσίους» καὶ νὰ λέ-
νε καὶ νὰ ξαναλένε με ὁἶκρια εὐγνωμοσύνης τὰ ὀνόματα τοῦ Μι-
λιότκιν καὶ τοῦ Γιοέλ Νετόνεν καὶ τοῦ Γκινάρ Νελμπάρν, τῶν ἀρχι-
γῶν τῶν πρώτων ἀναχωρητῶν, τῶν «σκοταστεῶν οἰκιστῶν» ποὺ εἶχα
νὰ πρὶν τετρακοσία ὀρόοντα ἔξη χρόνια σταθεῖ οἱ Ἰόρυτες τοῦ ἐξαι-
σιου αὐτοῦ Κέντρου τοῦ συγχρόνου πνεύματος. Ἀπ' τοὺς ἀπόστο-
λους τῶν «Λιακοσίων» ἔρχε ἔλα «παραλάβει» τὴ σκυταλὴ τοῦ Ἰνστι-
τούτο Λιδέρσαν (Γκέρνερ).

Ὑποθέτω ὅτι πρόδρομοι τῆς «Ὀμάδας τῶν Λιακοσίων» τῆς μα-
κρυνῆς ἐκείνης μυλλοειδικῆς ἐποχῆς ὑπάρχουνε καὶ στὴν ἐποχὴ μας,
«Σκαπανεὶς Οἰκισταί». Ἡ Γέννα τοῦ Φωτός, ἂν θέλατε. Ἀλλὰ φαί-
νεται ὅτι δὲν εὐρίσκονται «ἐν ἰσχύϊ».

Εἶναι σκορπισμένοι. Ὁ ρόλος τοὺς ὥστόσο φαίνεται πως εἶναι σπου-
δαῖος. Νὰ μὴ ἀφήσουνε νὰ σβήσουν τὸ ΦΩΓΑ τῆς Σοφίας, τῆς
Ἰσχύος καὶ τοῦ Καλλοῦς. Ὡς τὴ στιγμή ποὺ θὰ ἔρθει ἡ Ὥρα τῆς
Ἀληθείας. Ἐπειδὴ ἂν σβήσουνε τὰ Φῶτα αὐτὰ ὑπάρχει ὁ φόβος οἱ
ἄνθρωποι νὰ παραμυνοῦμε εἰς τὸ σκοτός.

Ὁ Ντήναχ (Νόρθαμ) μᾶς λέει ὥστόσο στὸ «Πμερολόγιο» ὅτι εἶ-
ναι «ἀμύθητος». Στὴ σελίδα 348 στίχος 14 καὶ ἐπ. Ἐκ. τῶν ἁνθ.

Ἄς μοῦ ἐπιτραπῇ τώρα νὰ παρουσιάσω ἓνα τελευταῖο «λήμμα»
ἀπὸ τὸ βιβλίο.

Σελ. 654. Β'. ἔκδ. Στίχ. 7 καὶ κάτω: «... Ἀς καὶ τὸ ἥξιρι, ἡ φιλοσοφί-
κη σκέψη γενικότερα καὶ εἶχε χιλιάδες χρόνια πρὶν ἀπὸ τὸ Στάρλινς
(Μεγάλο Φῶς) κι' ἀπ' τὸ ΝΥΜΗΛΒΙΡΝ, χιλιάδες χρόνια πρὶν ἔρθει
ὁ Homo occidentalis novus, εἶχε κάνει ἐφικτὲς γιὰ τοὺς μυημένους,
σὲ τόσες καὶ τόσες περιστάσεις, τίς ὁρες ἐκείνης τῆς ἰσόθλης ἡρμίας
καὶ ἀταρξίας (ἐννοεῖ τὰ ἀρχαῖα καὶ νεότερα μυητικά συστήματα).
Ἀς καὶ τὸ ἥξιρι, τὸ Λιδέρσαν ὅταν στὸ ἥδη ἐνδοξο ἐκείνο πνευματι-
κὸ Κέντρο τοῦ ὀρόου καὶ τοῦ ἐννατου εἶδνα (ἐννοεῖ τῆς νέας χρο-
νολογίας) ἀκούγονταν οἱ προφητικοὶ λόγοι τοῦ Μπραμσεν καὶ ὅστε-
ρότερα τοῦ Νύτενματ πως κάθε εἶς ποὺ ὑπερέχει θὰ πραγματοποιηθῇ
ἀναγκαῖα, «νικῶντας τὸ χαμηλότερο» (ἐδῶ ἔχουμε πιθανόν τὴν «κλί-
μακί», Τὴς «βιθμίδες»). Καὶ πως «σὲ χιλιάδες καὶ χιλιάδες σφαῖρες
τοῦρανοῦ, νόμο τῆς Δημιουργίας ἀποτελοῦν τὰ μεγάλα πεπρωμένα,
ποὺ εἶναι ἐπιφυλαγμένα στὰ ἐμβία γένη μὲ νοῦ καὶ μὲ Λόγο καὶ μὲ
«καρδιά» (τὰ εἰσαγωγικά δικὰ μου), ἀλλοῦ ἔχουνε κι' ὅλας πραγματο-
ποιηθεῖ. Γ' ἀμύθητα χρονικά περιθώρια ποὺ ὑπάρχουνε καὶ τ' ἀκατα-

μέτρητα πλαίσια του κοσμικού χώρου κι' οί μυριάδες τῶν κόσμων εἶναι πράγματα ἀφάνταστα γιά τοὺς δικούς μας στοχασμούς, γιά τὴ δική μας μικρόχαρη κρίση, καί δὲν νά χωράει ὁ Λογισμὸς μας. Κι' ὅσο γιά τοῦτη δὴ τὴ δική μας μικρὴ ὑδρόγειο, φυλαχθεῖτε, λέει, ἀπὸ τίς ἀνεπαρκεῖς χρονικὲς ἀποστάσεις. Κι' ἂν θέλετε νά κάνετε τὴ συγκρίση, κάντε τὴ ἀπὸ σημεῖα καθολικότερης κατόπτευσης. Π.χ. ἀναμεταξὺ τῆς λίθινης ἐποχῆς καί τῶν δικῶν μας καιρῶν.

Λές καί τὸ ἤξεραν οἱ Μεγάλοι ἐκεῖνοι Γέροντες οἱ προκάτοχοι κίολας (ἐννοεῖ τὴν «Ὁμάδα τῶν Λιακοσίων») καί πρόδρομοι τοῦ Χίλεριν, οἱ σοφοὶ κείνοι ποὺ περίμεναν τὸ θάνατο, νά τοὺς ἀνοίξει καινούργιους ὀρίζοντες ὑπερανθρώπινης γνώσης καί ψυχοπνευματικῆς ἀνόδου καί ποὺ οὔτε στιγμή δὲν τοὺς εἶχε περάσει ἀπὸ τοῦ νοῦ, πὼς θά ἔχουνε πάψει τότε νά ὑπάρχουνε. (ἐννοεῖ ἐδῶ βεβαίως τὴν ἀθανασία τῆς ψυχῆς). Λές καί τὸ ἤξερε ἡ ἡθικότητα καί εἶχε πεῖ «Συνειδήση ὁ ἐν ὑμῖν Θεός». (Ἐδῶ θά μπορούσαμε νά ποῦμε τό: Κατερχόμενοι εἰς τὸ βάθος τῆς συνειδήσεώς μας καί ἐναρμονίζοντες τὸν ἑαυτὸν μας μὲ τὸν Παγκόσμιον Ρυθμὸν), κι' εἶχε διακηρύξει μαζί μὲ τὴν θρησκεία, εἶχανε μαζί βροντοφωνήσει, καί ἡ ἡθικότητα καί ἡ θρησκεία, στὸ πείσμα τῶν χιλιάδων «πρακτικῶν» (τὰ εἰσαγωγικὰ δικά μου, Ἐννοεῖ τὸν ἄκρατο ὕλισμό) μυαλῶν, μὲ «ὀρθή κρίση» (τὰ εἰσαγωγικὰ δικά του) ποὺ καθότανε κι ἀκούγαν χαμογελώντας καί συγκατανεύοντας ὑποκριτικὰ καί καιροφυλαχτώντας, ἔτοιμα νά ἐπωφεληθοῦνε χρησιμοθηρικὰ (ὕλιστικά) — εἶχανε ἐπίμονα διακηρύξει τὴν πάνω ἀπ' τὸν ἀνθρώπινο ὀρθὸ λόγο πραγματικότητα, πὼς στὴν Ἀρετὴ ἐπιφυλάσσεται δικαίωση τελικά. Πὼς ὁ λεγόμενος «Ἠθικός Κανόνας» (τὰ εἰσαγωγικὰ δικά του) εἶναι κάτι πολὺ ἀληθινὸ καί ὄχι μονάχα λόγια. (Τὸ σημεῖο αὐτὸ μοῦ φέρνει στὸ τὴν εἰκόνα τοῦ Λαβήτη (πάνω στὸ Γνώμονα).

Νομίζω ὅτι δὲν θά ἔπρεπε νά τελειώσω τὸ σημεῖωμα αὐτὸ πρὶν δώσω τὴν περιγραφή καί τίς ἐντυπώσεις τῆς «Κοιλιάδας τῶν Ρόδων», ἔτσι καθὼς τὴν εἶδε ὁ Ντήναχ (Νόρθαμ) καί τὴν «ἔξησε» γιά ἓνα χρόνο, τὴν μακρινὴ ἐκείνην ἐποχὴ, «μεταφερμένως» σὲνα παράξενο «ταξίδι μέσα στὸ χρόνο». Σελ. 696, Στίχ. 9 καί κάτω. Β' ἔκδοσι. Εἶναι τὸ ξάφνιασμα ἑνὸς ἀνθρώπου τῆς ἐποχῆς μας, μπροστά σέ μιὰ «Πολιτεία» τοῦ 3906 μ.Χ. (!) ποὺ ἀπὸ «Θάψμα» (ἀπίστευτο βεβαίως γιά τὴν ἐπιστήμη τῆς ἐποχῆς μας) σπύει τὸ «φράγμα τοῦ χρόνου» καί προχωρεῖ στὸ Μέλλον! Λοιπόν:

«Ἡ Rosernes dall!... Τί μπορεῖς νά προλάβεις νά δεῖς μέσα σέ τόσο λίγες μέρες; Τί μπορεῖς ν' ἀξιοθεῖς νά ἀποκτήσεις ἀπὸ τὴν ψυχὴ τοῦ μεγαλῶνιμου πνευματικοῦ κέντρου; Ἄν ἡ Ἀθήνα εἶναι ἡ Ὁμορφιά καί τὸ θαυμαστὸ σπιθοβόλημα τοῦ ἀρχαίου πνεύματος ποὺ

δέν άφησε θέμα πού νά μήν τό άγγίξει (έννοεί τόν «Χρυσόν αἰώνα» μέ τήν άνθήση στό χώρο τοῦ Λόγου καί τῆς Τέχνης, μπροστά στόν ὅποιο ἡ σημερινή άνθροπότητα κλείνει ταπεινά τό γόνυ). Ἄν ἡ Γαλιλαία εἶναι ἡ λαχτάρα καί τόναρο κι' ὁ ρεμβασμός τοῦ παρατόλμου Ὁραματιστή (έννοεί τόν Μεγάλο Διδάσκαλο τῆς Ἀγάπης, Τόν Τησοῦ. Καί τό «Θεῖον Δράμα» πού μᾶς πρόσφερε μέ τήν θυσία του, γιά νά μᾶς σώσει). Ἄν ἡ Ρώμη εἶναι ἡ ψυχολομία τοῦ παγκόσμιου πνεύματος μέ τό ἀλφάβητον μέ τοὺς θεσμούς, μέ τήν κρατική ὀργάνωση, μέ τή γλώσσα, μέ τίς Ἰδέες τῶν τοῦς (έννοεί τήν Pax romana). Ἄν ἡ Λατινογενής καί ἡ Γερμανόφωνη Εὐρώπη τῆς Ἀναγέννησης, κι' ὁ στερεο τῶν δύο Μεγάλων αἰώνων, τοῦ 18ου καί 19ου (τόν 20ο δέν τόν ἀναφέρει ἐπειδή τήν ἐποχή ἐκείνη τῆς φοβερῆς ἀνάπτυξης τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρευνας ἔχει ἴσως ἀποδειχθεῖ πὺς εἶναι... βάρβαρος αἰώνας! (εἶναι ἡ πνευματική δόξα τῶν νεωτέρων ἐποχῶν, ὁ χρονικός χώρος ὁ γεμῆτος ἀναρωτήματα κι' ἀγωνία, μέ τόν πόνο ἐκείνο τῆς ἀγνοίας πού τιμᾷ τό γένος μας, μέ τή δίψα γιά γνώση καί μέ τίς διάπλστα ἀνοιγμένες φτεροῦδες τοῦ νοῦ καί τῆς καρδιάς (έννοεί τήν ἀκμή τῆς φιλοσοφίας, τῆς Μουσικῆς, τῆς Ποίησης, τοῦ ρομαντισμοῦ καί τῆς Τέχνης ἐν γένει). Ὅμοις ἡ Rosernes dal εἶναι ἡ ἀναπάντεχη, ἡ θαμβωτική σάν φωτοβόλο ἀστροπελέκι ἀπόκριση σέ ὅλες ἐκείνες πού εἶχανε προηγηθεῖ (δέν θυμίζεαι αὐτό τό «γεννηθήτω ΦΩΣ»;) Εἶναι ἡ δικαίωση πού τήν ἀξιοθήκανε ὅλες ἐκείνες οἱ προγενέστερες, ἡ ἀνέλπιστη σέ «κύρος» καταξίωση πού ἐπιφυλασσότανε στίς ἀγωνίες τοῦς καί στίς πνευματικότερες προσδόκιες τοῦς καί στίς προσευχές τοῦς. Τ' ὁρόσημο μεταξὺ τῆς νηπιακῆς ἡλικίας τοῦ γένους μας καί μᾶς ἄλλης φάσης τῆς ζωῆς του, γεμιάτης ἀπό «φώτιση» (τά εἰσαγωγικά δικά μου) καί σιγουριά πορείας. Εἶναι ἡ ἀπάντηση σέ ὅλα τὰ παραπάνω, ἡ τόσον ἀπροσδόκητη μάλιστα, πού οὔτε νοῦς οὔτε καρδιά ἀνθρώπου θάτανε ποτέ μπορετό νά συλλάβει μιὰ τέτοια μεγάλωσύνη. Καί νά. Δέν ἦρθε πάρα πολὺ ἄργά, γιά τόν ἄνθρωπο παρ' ὅλα τὰ πολύμακτρα σκοτεινά χρόνια πού εἶχανε μεσολαβήσει. Ἡ «Κοιλιά» εἶναι ἐκείνη πού μπόρεσε κι' ἔσπασε τοὺς παλῆους τύπους, θαυπομένη πρῶτα ἀπ' ὅλα ἡ ἴδια ἀπ' τό ξαφνικό λυτρωτικό Φῶς. Καί πού δέν ἦρθε πάρα πολὺ ἄργά, γιά τόν ἄνθρωπο, ἄν καί ἑκατομμύρια κι' ἑκατομμύρια εἶχανε περᾶσει στό μεταξὺ διημώντας το μάταια. (Αἰδερσεν). Ἐδῶ, νομίζω, βρίσκουμε μιάν Ἐλπίδα πὺς... «ὑπάρχει» ἀκόμη ὁ «ἄνθρωπος» τό3905 μ.Χ., καί εἶναι πολὺτιμη ἐλπίδα γιά τοὺς «ἀπελπισμένους» τῆς σκοτεινῆς καί ταραγμένης ἐποχῆς μας. Τῆς γεμιάτης φόβο καί ταραχή καί «αἷμα καί ὕδωρ».

Καί στή σελ. 575 στίχ. 19 ἐκ τῶν ἄνω Β, ἐκδόση:

«... Καί ἡ γαλήνη ἔχει πλημμυρίσει τώρα τῇ ζωῇ. Οἱ εἰρηνεμένες μέ-

ρες έγιναν χρόνια. Έγιναν γενεές ολόκερες. Καί ύστερότερα άπλώθηκαν άκόμη περισσότερο κι' έγιναν αιώνες, αιώνες πολλοί. Τό γένος λυτρώθηκε σιγά σιγά από τή βία, από τό φόβο γιά τό αύριο, από τήν ένδεια, από τή φοβέρα του κόκκινου καί του λευκού θανάτου (έννοεί τούς πολέμους καί τήν πείνα), από τήν τρομάρα των κυνηγημένων ανθρώπων κοπαδιών (έννοεί τά «στρατόπεδα συγκεντρώσεως») από τίς αυτοκαταστροφές (έννοεί τήν τρομοκρατία), από τήν πληγή τής προσφυγιάς καί τό άλληλοφάγωμα (έννοεί τό ξερίζωμα των λαών καί τούς έμφύλιους). Χάρις στήν «Αϊδερσιανή παράδοση τρόπου ζωής» (τά εισαγωγικά δικά του) ή ανθρώπινη άξία καί άξιοπρέπεια βρήκε τήν δικαίωσή της (έννοεί τά ανθρώπινα δικαιώματα). Εύλογημένα ειρηνοφόρα χρόνια ξημερώνουνε γιά καιρούς καί καιρούς, πάνω σέ τούτη τή σφαίρα, (έννοεί τόν πλανήτη Γή), γιά καιρούς άμέτρητους, πού θαρρείς πώς δε θά τελειώσουνε πιά ποτέ... «Στό σημείο αυτό έχει κανείς τήν έντύπωση πώς άκούει τή φράση: «... Ή στιγμή καθ' ήν άνευρέθη ό Λόγος, καθ' ήν ό κυβικός λίθος μετετράπει εις μυστικόν ρόδον, ό φωτοβόλος άστήρ άνεφάνει έν όλη αύτου τή λαμπρότητι, τά έργαλεία ήμων έλαβον τό πρότερον αύτων σχήμα, τό Φώς άνέλαβε τήν προτέραν αύτου λάμψην (Γκρέτλνς = τό μεγάλο Φώς τής Κοιλιάς: (τά σκότη διελύθησαν καί νέος Νόμος όίπει τάς έργασίας ήμων). Ή αν θελετε άκόμη θά μπορούσε κανείς ν' άκούσαι έδώ τό «... επί γής ειρήνη καί έν ανθρώποις ευδοκία... » του Εύαγγελίου.

Έδώ λοιπόν, σεβόμενος τήν Κλεψύδρα του Χρόνου καί του... Χώρου του ΙΑΙΖΟΥ, διακόπτω τό «λήμματα Τεκτονικού χρυσού» από τό παράξενο αυτό Βιβλίο. Θά πρόσθετα μόνο, πώς νομίζω ότι ή ΚΟΙΛΑΛΙΑ ΤΩΝ ΡΟΛΩΝ μ'ς φέρνει τό μήνυμα πώς θά «υπάρχουμε» στό μακρινό εκείνο μέλλον. Καί πώς θάρθουνε «... εύλογημένα ειρηνοφόρα χρόνια...» Κ' είναι αυτό μιάν έλπίδα καλή γιά τούς χαλεπούς τούτους καιρούς τής... «άπελπισίας» πού περνούμε, νομίζω. Άρκει νά κατορθώσουμε νά αγαπήσωμεν άλλήλους». Νά είμαστε αυτό πού πρέπει νά είμαστε. Νά είμαστε δηλαδή έννομένοι πάντες δι' ενός καί έκαστος διά πάντων. Γιά νά μπορέσουμε νά κρατήσωμε αναμμένα τά Φώτα τής Σοφίας, τής Τάξεως καί τής Όμορφιάς, στήν ιερόσυλη σκοτεινήν εποχή μας. Μόνον τότε θά πετύχουμε, νομίζω, νά βασιλέψει, κάποτε, ή Ειρήνη επί τής Γής, ή Άγάπη μεταξύ των ανθρώπων καί ή Χαρά εις τάς Οίκογενείας ήμων.

ΕΛ. ΜΠΑΡΜΠΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

‘Η μεγάλη πληγή πού λέγεται «Κάπνισμα»

‘Η μεγαλύτερη πληγή στον κόσμο σήμερα είναι ή «περίεργη καί αὐτοκαταστροφική λειτουργία», στην οποία συμμετέχουν εκατομμύρια ἄλλοι ἄνθρωποι σ’ ὅλο τόν κόσμο, στους χώρους τῆς δουλειᾶς, στό τρένο, στό λεωφορεῖο καί ἄλλοι, πού λέγεται «ΚΑΠΝΙΣΜΑ». Αὐτό τό κάπνισμα οἱ πολλοί τό θεωροῦν σημεῖον προόδου καί ἐξέλιξης. Τά νεαρά ἄτομα νιώθουν μ’ αὐτό πιά ἄνδρες καί οἱ νεαρές κοπέλες νομίζουν πώς ξεπερνοῦν τά ταμπού τῶν μανάδων τους καί ὅτι μ’ αὐτόν τόν τρόπο φαίνονται πιά ἀπελευθερωμένες καί πιά ὥριμες.

Τό «ΚΑΠΝΙΣΜΑ» ὅμως δέν εἶναι πρόβλημα μόνον τῶν καπνιστῶν, ἀλλά ἕνα θέμα γενικώτερο. Οἱ καπνιστές ἔχουν κάθε δικαίωμα νά πληρώνουν «τοῖς μετρητοῖς» κάθε πρῶι τό φόρο τῆς βλακειᾶς στά περίπτερα πού συναντοῦν στό δρόμο τους καί μποροῦν ἴσως νά θέλουν νά αὐτοκτονοῦν «μέ δόσεις», δέν ἔχουν ὅμως τό δικαίωμα νά δηλητηριάσουν τούς ἄλλους, εἴτε αὐτοί εἶναι συνά-

δελφοί στή δουλειά, εἴτε πελάτες, συνταξιῶτες σέ τρένα, ἀεροπλάνα, πλοῖα, πούλμαν, ἢ σύζυγοι ἢ παιδιὰ τους.

Ὁ Δρ. Ρίτσαρντ Πόλλιν, διευθυντής τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἰνστιτούτου γιά τήν καράχρηση τῶν φαρμάκων, λέγει ὅτι τό κάπνισμα εἶναι ἡ πιά σοβαρή καί πιά διαδεδομένη μορφή ἐθισμού σέ ὁλόκληρο τόν κόσμο. Εἶναι χειρότερο ἀκόμα καί ἀπό τήν ἡρωίνη.

‘Η πλέον προληπτική αἰτία θνησιμότητας στίς ΗΠΑ, τό κάπνισμα, σπάνια ἀναφέρεται στό πιστοποιητικό θανάτου τῶν θυμάτων του, πού ἀριθμοῦν πάνω ἀπό 375.000 τό χρόνο.

Ἀντί νά βελτιώνονται τά πράγματα, ἐπιδεινοῦνται πιά πολύ. Παρά τίς ὁλοένα αὐξανόμενες ἐνδείξεις ὅτι τό κάπνισμα ἀποτελεῖ τεράστια ἀπειλή γιά τήν ἀνθρώπινη υἱεία, αὐτή τή χρονιά τό 1/3 τῶν ἐνηλίκων Ἀμερικανῶν συνεχίζει νά ρουφᾷ τόν καπνό ἀπό 780 δισεκατομμύρια περίπου τσιγάρα. Τέσσερις ἀπό τούς πέντε καπνιστές λένε ὅτι θά ἐπιθυμοῦσαν νά κόψουν τό τσιγάρο, ὅτι προ-

σπάθησαν, αλλά μετά από αναρίθμητες απόπειρες ανακάλυψαν πώς δεν μπορούν. Έτσι, αντί να βελτιώνονται τα πράγματα, άρχισαν να επιδεινώνονται. Οι γυναίκες καπνίζουν όλο και περισσότερο και τα παιδιά αρχίζουν όλο και από μικρότερη ηλικία. Τό «ξεκίνημα» προσδιορίζεται τώρα στα 12 χρόνια. Ο καπνός διαποτίζει με τό δηλητήριό του όλα τα κοινωνικά στρώματα, καθώς με την εύλογια όλων των πολιτικών καθεστώτων στην Δύση, όπως και στην Ανατολή, τό έμπόριο του καπνού ευδοκιμεϊ.

Οι Μητέρες πού καπνίζουν

Οι έγκυες μητέρες πού καπνίζουν «δολοφονούν» τά μωρά τους. Έκτός από τίς 4.900 περιπτώσεις νεκρών γεννήσεων κάθε χρόνο στίς ΗΠΑ από μητέρες πού καπνίζουν, γεννιέται ακόμα ένας ανυπολόγιστος αριθμός βρεφών με μικρές ελπίδες επιβίωσης, ή με μεγάλες οργανικές βλάβες αθεράπευτες, πού θά τά καταταρναννούν σ' όλη τους τή ζωή. Η Υπηρεσία Δημόσιας Υγείας των ΗΠΑ αναφέρει πώς ή γυναίκα πού κόβει τό τσιγάρο στόν 4ον μήνα τής έγκυμοσύνης απομακρύνει τόν κίνδυνο από το αγέννητο παιδί της. Καί ή έκθεση αυτή καταλήγει πώς γιά τίς γυναίκες πού καπνίζουν οί πιθανότητες νά γεννήσουν ένα νεκρό παιδί είναι πέντε φο-

ρές μεγαλύτερες από όσες δέν καπνίζουν. Σήμερα τό 49,50% όλων των καπνιστών είναι γυναίκες. Ο καρκίνος του πνεύμονα κατατάσσονταν στην 8η θέση σαν αίτια θανάτου των γυναικών του 1961 καί σήμερα έχει φθάσει στη 2η θέση. Πρίν από 7 χρόνια μόνο μία στίς 10 έφηβες κοπέλλες κάπνιζε ένα πακέτο τσιγάρα τήν ήμέρα. Σήμερα όμως 6 στίς 10 καπνίζουν δύο πακέτα τσιγάρα τήν ήμέρα. Σύμφωνα με τίς στατιστικές τό 80% των καρκίνων των πνευμόνων οφείλεται στό κάπνισμα. Καί όμως οί έφηβες κοπέλλες δέν λιγοστεύουν τό κάπνισμα. Το ποσοστό των κοριτσιών πού κάπνιζαν από 23% πού ήταν τό 1968, ξεπέρασε τό ποσοστό των 29%. Σήμερα οί γυναίκες πού καπνίζουν έχουν ξεπεράσει τά 600.000.000. Είναι, λοιπόν, τόσες πολλές οί γυναίκες πού καπνίζουν σήμερα. Μέχρι τό 1986 υπολογίζεται ότι ο καρκίνος του πνεύμονα θά έχη ξεπεράσει στό διπλάσιο τόν καρκίνο του στήθους σαν αίτια θανάτου γιά τίς γυναίκες. Από τό 1955 μέχρι σήμερα ο καρκίνος του πνεύμονα έχει έπταπλασιασθή ανάμεσα στίς γυναίκες.

Τό κάπνισμα γενικά

Κάθε άτομο πού καπνίζει δέν θά μπορέση νά αποφύγη τόν καρκίνο. Αλλά καί οί μή καπνιστές πού ζούν στό περιβάλλον των καπνιστών δέ θά

μπορέσουν νά αποφύγουν τόν καρκίνο ή νά υποστούν άλλες ζημιές στους πνεύμονες, στήν καρδιά, στά μάτια. 'Ο γιατρός κ. 'Οχσνερ, ό όποιος διεξάγει έρευνες από τό 1943, υπολογίζει ότι παίρνει περίπου 20 μέ 25 χρόνια γιά νά αναπτυχθεϊ ό καρκίνος σ' έναν πού καπνίζει. Κι' όμως, έχω δεϊ - είπε - καρκίνο σέ άτομα πού κάπνιζαν 3 χρόνια. Βέβαια οί άνθρωποι μπορούν νά προσβληθούν από καρκίνο καί από άλλες αιτίες καί λόγους, αλλά δέν υπάρχει καμιά άμφιβολία ότι τό τσιγάρο είναι ή κυρία αιτία του καρκίνου.

Σύμφωνα μέ τόν γιατρό 'Οχσνερ, πού έλαβε τίς στατιστικές του από τόν 'Υπουργό 'Υγείας τών ΗΠΑ, εκείνος πού είναι σήμερα 50 έτών καί πού πότε του δέν κάπνισε, θά ζήση 8 μέ 9 χρόνια περισσότερο από εκείνον πού καπνίζει ένα πακέττο τσιγάρα τήν ήμέρα και θά ζήση 17,5 χρόνια περισσότερο από εκείνον πού καπνίζει 2 πακέττα τήν ήμέρα.

'Η μεγάλη συχνότητα του έμφυσήματος της καρδιάς στίς ΗΠΑ σχετίζεται άμεσα μέ τήν αύξηση του καπνίσματος καί έμφανίζεται πολύ σύντομα σέ ανθρώπους πού αρχίζουν τό «προοδευτικό αυτό 'Αθλημα». Τά καρδιακά νοσήματα, ως καί ή ύψηλή πίεση του αίματος είναι άμεσα άποτελέσματα του καπνίσματος καί όχι μόνον

στους καπνιστές, αλλά καί σέ όλους του άλλους πού ζούν στό ίδιο περιβάλλον καί δέν καπνίζουν. Τό κάπνισμα, λοιπόν, δέν είναι τίποτε άλλο, παρά σκέτη αυτόκτονία.

'Εάν, λοιπόν, φίλε μου, καπνίζεις, πάρε τήν άπόφαση, αυτή τή στιγμή, νά πετάξης τά τσιγάρα σου καί νά μήν τά ξαναπιάσης στά χέρια σου. 'Ο καρκίνος του πνεύμονα, μιά από τίς πιό θανατηφόρες μορφές καρκίνου, είναι πάρα πολύ δύσκολο νά ανακαλυφθή έγκαιρα, καί μόλις τό 10% τών θυμάτων του μπορούν νά ξεπεράσουν τά 5 χρόνια ζωής μετά τήν διάγνωση της άρρώστιας. 'Η 'Αμερικανική 'Αντικαρκινική 'Εταιρία υπολογίζει ότι θά υπάρξουν 145.000 νέες περιπτώσεις καρκίνου του πνεύμονα έφέτος καί ότι 130.000 'Αμερικανοί θά πεθάνουν από τόν καρκίνο του πνεύμονα μέσα στό πρώτο 8μηνο.

Στήν 'Αμερική στίς 32 από τίς 50 πολιτείες καί τουλάχιστον σέ 250 πόλεις σήμερα άπαγορεύεται τό κάπνισμα μέσα στους Δημόσιους χώρους, όπως Τράπεζες, Ταχυδρομεία, 'Εφορίες, τρένα, λεωφορεία, αεροπλάνα, κλπ.

Σύμφωνα μέ τό 'Υπουργείο 'Υγείνης τών ΗΠΑ τό κάπνισμα είναι ή μεγαλύτερη αιτία θανάτου. Από τους θανάτους πού όφείλονται στό κάπνισμα στίς ΗΠΑ κάθε χρόνο τά 80% όφεί-

λονται στον καρκίνο του πνεύμονα, 25.000 πεθαίνουν από άλλα είδη καρκίνου και 250.000 από νοσήματα κυκλοφοριακά και 21.000 από άλλες χρόνιες ασθένειες του πνεύμονα. Άλλα τό κάπνισμα δέν εἶναι μόνον ἡ κυριότερη αἰτία τοῦ καρκίνου τοῦ πνεύμονα, ἀλλά προκαλεῖ ἐπίσης καρκίνο τοῦ Λάρυγγα, τοῦ στόματος καί τοῦ οἰσοφάγου. Καί ἀκόμα εἶναι συντελεστικός παράγων γιά τή δημιουργία καρκίνου τῆς κύστης, τῶν Νεφρῶν καί τοῦ Παγκρέατος.

Σήμερα 97.000.000 Ἀμερικανοί καπνίζουν. Οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτούς χρησιμοποιοῦν τοῦλάχιστον ἓνα πακέττο τήν ἡμέρα.

Παρατείνετε τή ζωή σας κόβοντας τό τσιγάρο

Οἱ ἀσφαλιστικές Ἑταιρεῖς ἄρχισαν τελευταῖα νά θεωροῦν τοὺς καπνιστές σάν μιά κατηγορία ἀνθρώπων ἐπικίνδυνη γιά ἀσφάλιση. Ἐχουν ἀνακαλύψει ὅτι ἡ διαφορά θνησιμότητας μεταξύ τῶν καπνιστῶν καί τῶν μὴ καπνιστῶν εἶναι τόσο μεγάλη, ὥστε δέν μπορεῖ νά ἀγνοηθῇ καί ἀπορριφθῇ ἡ σκέψη γιά καθορισμό μιᾶς ξεχωριστῆς τιμῆς ἀσφάλισης γιά τοὺς καπνιστές. Οἱ μὴ καπνιστές μεταξύ τῶν ἐνηλίκων πλειοψηφοῦν τώρα 2 πρὸς 1. Ἔτσι 50 περίπου ἀπὸ τίς 1800 ἀσφαλιστικές ἑταιρεῖες τῶν ΗΠΑ προσφέ-

ρουν ἑκπτώση μὴ καπνιστοῦ στήν τιμὴ τῆς ἀσφάλισης ζωῆς. Μιά ἀσφαλιστική ἑταιρεία ἐξ ἄλλου ἐρεύνησε τή διαφορά θνησιμότητας μεταξύ 60.000 μὴ καπνιστῶν καί 45.000 καπνιστῶν πελατῶν τῆς, καί διαπίστωσε ὅτι ἡ θνησιμότητα τῶν μὴ καπνιστῶν εἶναι περίπου 50% χαμηλότερη ἀπὸ τόν προσδοκώμενον ὅρο γιά τόν γενικό πληθυσμό. Ἐνας καπνιστής 32 ἐτῶν ἀναμένεται νά πεθάνῃ πρὶν ἀπὸ τὰ 72 του χρόνια. Περίπου 7 χρόνια νωρίτερα ἀπὸ τόν μὴ καπνιστή. Ἡ διαφορά αὕτη εἶναι μεγαλύτερη ἀπὸ τή διαφορά τῶν 5 ἐτῶν πού ἰσχύει μεταξύ τῶν 2 φύλων, ὅπου μιά γυναῖκα 32 ἐτῶν θα ζήσει μέχρι τὰ 79 καί ἓνας ἄνδρας μέχρι τὰ 74.

Οἱ συνέπειες τοῦ καπνίσματος στοὺς μὴ καπνιστές

Στήν Ἱατρική Ἐπιθεώρηση τῆς Ν. Ἀγγλίας στίς ΗΠΑ δημοσιεύτηκαν πρόσφατες μελέτες, πού ἀπέδειξαν ὅτι οἱ μὴ καπνιστές υπάλληλοι, πού ἐργάζονται σέ χώρους ὅπου οἱ συνάδελφοί τους καπνίζουν, εἰσπνέουν τόσον καπνὸ ὅσον ἰσοδυναμεῖ μέ τό κάπνισμα μισοῦ πακέτου τσιγάρων κατὰ τή διάρκεια τῆς 8ώρου ἐργασίας.

Βήχας, Στηθάγχη, Διόγκωση ἀδένων, Πονόλαιμος

Σέ ἄλλη ἱατρική ἀνακοίνωση πού ἔγινε — ἀπὸ μιά πρόσφατη

έρευνα αποδείχθηκε πώς ο αριθμός των νεαρών καπνιστών που έχουν αναπνευστικά προβλήματα, είναι 2 φορές μεγαλύτερος από των μη καπνιστών και ότι τα προβλήματα αυτά στους καπνιστές είναι σοβαρώτερα και διαρκούν περισσότερο χρόνο. Η θεραπεία για τα αναπνευστικά προβλήματα των καπνιστών διαρκεί κατά μέσον όρο 8 ημέρες, ενώ των μη καπνιστών 4 ημέρες. Η ίδια έρευνα έδειξε πώς τα παιδιά των γονιών που καπνίζουν έχουν βρογχίτιδα, πνευμονία και προβλήματα στά πνευμόνια σε ποσοστό μεγαλύτερο από ότι τα παιδιά των μη καπνιστών. Οι καπνισταί γονείς έγκληματούν και εκθέτουν την υγεία των παιδιών τους σε σοβαρούς κινδύνους, μολύνοντας τον αέρα που εκείνα αναπνέουν.

Τό κάπνισμα και τα μάτια μας

Δέν είναι μόνον τα καρδιακά, κυκλοφοριακά και αναπνευστικά προβλήματα που προκαλεί τό κάπνισμα, αλλά και βλάβες στά μάτια, όπως αποδείχθηκε τελευταία. Τήν αποκάλυψη αυτή έκαμε ο καθηγητής Ι. Γκαϊρτνερ από τήν Όφθαλμολογική Κλινική του Μάινς στή Δυτική Γερμανία. Τό κάπνισμα, όπως αποδεικνύει ο καθηγητής, προσβάλλει όχι μόνο τίς μεγαλύτερες αρτηρίες, χάρη στήν αρτηριοσκλήρωση που προκαλεί, αλλά και στά λεπτά αρτηρί-

δια του άμφιβληστροειδούς χιτώνος, προκαλεί άνεπανόρθωτες καταστροφές.

Πετάξτε, λοιπόν, τό τσιγάρο χάριν των ματιών σας. Δέν αξίζει νά χάσετε τά μάτια σας μιά μέρα, ούτε νά πεθάνετε από τήν καρδιά σας, έπειδή συνηθίσατε απλώς νά καπνίζετε. Όπως συνηθίσατε, έτσι νά ξεσυνηθίσατε. Έτσι θά καθαρίση και ή άτμόσφαιρα στους χώρους δουλειάς.

Κάπνισμα μέ πάθος και βλαβερά άποτελέσματα

Όταν ρουφάς ένα τσιγάρο, τό μέ πάθος κάπνισμα έπίθεται έναντίον των λεπτών μυϊκών ιστών στό στόμα, τόν λάρυγγα, τους αναπνευστικούς σωλήνες και τους πνεύμονες. Μετά τό κάπνισμα στό στόμα, οι πνεύμονες κρατούν 85-99% από τά συστατικά του καπνού. Υπάρχουν εκατοντάδες χημικά συστατικά σε κάθε τσιγάρο. Τρία από τά πιο επικίνδυνα είναι: 1) Η νικοτίνη 2) Η άσφαλτος (πίσσα) 3) Τό μονοξειδίο του άνθρακα. Η νικοτίνη του καπνού είναι ένα ισχυρό δηλητήριο, που προσβάλλει τόν καρδιακό μύν και τό νευρικό σύστημα. Στενεύει τά αϊμοφόρα άγγεία. Έμποδίζει τήν άνετη κυκλοφορία του αίματος και του όξυγόνου στό σώμα και έτσι ή καρδιά άναγκάζεται νά έργάζεται σκληρότερα. Η άσφαλτος (πίσσα) καταστρέφει

τούς λεπτούς ιστούς τῶν πνευμόνων. Οἱ διάφορες λοιπόν πίσσες, πού παράγονται ἀπό τήν καύση τοῦ καπνοῦ ἢ τοῦ τσιγαρόχαρτου, θεωροῦνται ὑπεύθυνες γιά τόν καρκίνο ὄχι μόνο τοῦ πνεύμονα, ἀλλά καί τοῦ στόματος καί τοῦ λάριγγα. Πρέπει νά σημειωθῇ ὅτι ἕνας ἄνθρωπος, πού καπνίζει πολύ εἶναι σάν νά καπνίζει ἕνα ὁλόκληρο κιλό πίσσα τό χρόνο. Πῶς λοιπόν νά ἀνθέξουν οἱ βρόγχοι του σέ τέτοια κακομεταχείριση; Ὅσο γιά κείνους πού καπνίζουν τσιμπούκι καί ἐπομένως δέν κινδυνεύουν ἀπό τήν πίσσα τοῦ τσιγαρόχαρτου, μπορεῖ νά πεθάνουν ἀπό ἄλλες μορφές καρκίνου, τῶν νεφρῶν ἢ τῆς κύστεως. Ὑπάρχουν δισεκατομμύρια μόρια σέ κάθε τσιγάρο. Ὅταν αὐτά τά μικροσκοπικά μόρια εἰσέρχονται στόν πνεύμονα, μερικά σχηματίζουν μιά σκούρα ραβδωτή μάζα, πού περιέχει χημικές οὐσίες, οἱ ὁποῖες παράγουν καρκίνο, ὅπως ἀποδείχθηκε ἀπό ἔρευνες πάνω σέ ζῶα καί σέ ὄργανα ἀνθρώπων πού σκοτώθηκαν σέ δυστυχήματα. Τό μονοξείδιο τοῦ ἀνθρακα, πού παράγεται ἀπό τήν ἀτελῆ καύση τοῦ καπνοῦ, ἀφαιρεῖ τό ὀξυγόνο ἀπό τά ἐρυθρά αἱμοσφαίρια. Ὁ βαθμός τοῦ καυσαερίου στό στόμα τοῦ καπνιστοῦ εἶναι 4 φορές μεγαλύτερος (γιά τούς μέ πάθος καπνιστές φθάνει νά εἶναι ὡς 15 φορές μεγαλύτε-

ρος) ἀπό τόν μή καπνιστή. Τό μονοξίδιο τοῦ ἀνθρακα παραμένει στό αἷμα ἕξι περίπου ὥρες μετά τό τέλος τοῦ καπνίσματος κάθε τσιγάρου.

Τό Πολώνιο

Τέλος, ἀνάμεσα στά ὑπερδιακόσια συστατικά, πού ἀποτελοῦν τόν καπνό τοῦ τσιγάρου, ὑπάρχει καί ἕνα, τό «Πολώνιο», πού εἶναι ἕνα ἀπό τά πιό ἐπικίνδυνα. Πρόκειται γιά ἕνα ραδιενεργό στοιχεῖο, πού μπορεῖ νά προκαλέση πρόωρους τοκετούς στίς γυναῖκες καί τρέμουλο στούς ἄνδρες. Μιά μέλλουσα μητέρα πού καπνίζει περισσότερα ἀπό ἕξη τσιγάρα τήν ἡμέρα, διατρέχει σοβαρό κίνδυνο νά φέρη στόν κόσμο ἕνα παιδί προδιατεθημένο στόν καρκίνο.

Πῶς νά σταματήσης τό τσιγάρο

Οἱ βιομηχανίες τῶν τσιγάρων ἔχουν ξοδέψῃ δισεκατομμύρια δολλάρια τόν τελευταῖο μισόν αἰῶνα, διαφημίζοντας τό τσιγάρο σάν μιά ἀπόλαυση τῆς ζωῆς. Οἱ διαφημίσεις τους, καίτοι ἀπαγορεύτηκαν ἀπό τό ραδιόφωνο καί τήν τηλεόραση, ἐν τούτοις μέ διάφορους ἄλλους τρόπους προσπαθοῦν νά ἐξακολουθήσουν τήν πλύση τοῦ ἐγκεφάλου γιά τό κάπνισμα. Καί ἡ κατανάλωση... αὐξάνει ἀντί νά λιγοστεύῃ. Ἀποτέλεσμα τοῦ καπνίσματος εἶναι ἡ ἀνικανότητα καί ὁ θάνατος. Τό σταμάτη-

μα δέν είναι στέριση, αλλά πλεονέκτημα.

Μπορείς νά τό σταματήσεις όρίζοντας μιά προθεσμία, π.χ. δύο εβδομάδες. Μπορείς νά μετράς πόσα τσιγάρα καπνίζεις καί πότε. Κατόπιν προσπάθησε νά τά μειώσης στό ήμισυ. Μπορείς νά πᾶς σέ μιά ειδική Κλινική. Γενικά σύ θά βρῆς τόν τρόπο πού σοῦ ταιριάζει καλύτερα. Όμως πρίν ἀπ' όλα πρέπει σύ ὁ ἴδιος νά τό θελήσης, γιά νά τό σταματήσεις. Μιά καί τό θελήσεις, θά βρῆς ὅπωςδήποτε τόν τρόπο νά τό κάμης. Οἱ γυναῖκες δυσκολεύονται περισσότερο στό κόψιμο τοῦ τσιγάρου, παρά οἱ ἄνδρες. Ένας ἀπό τοὺς φόβους τῶν γυναικῶν γιά τό κόψιμο τοῦ τσιγάρου εἶναι ὁ κίνδυνος ὅτι θά παχύνουν. Ἀλλά τό νά κερδίση βάρος ἡ γυναῖκα δέν εἶναι ἀναπόφευκτο, εἴτε καπνίζει εἴτε δέν καπνίζει. Ἀντίθετα, κατά μιά ἐπίσημη ἔκθεση, μιά στίς 3 γυναῖκες πού ἔκοψε τό κάπνισμα ἔχασε βάρος.

Ἀπό τή στιγμή πού θά σταματήσεις τό κάπνισμα, τό σῶμα σου θά ἀρχίσῃ νά ἐργάζεται γιά νά ἐπιδιορθώσῃ μερικές ἀπό τίς ζημιές πού προκάλεσε τό κάπνισμα. Ἐκατομμύρια ἄνθρωποι στόν κόσμο σταμάτησαν τό κάπνισμα καί ξαναβρῆκαν τόν κανονικό ρυθμό στόν ὀργανισμό τους. Γιατί κι' ἐσύ, πού διαβάζεις αὐτές τίς γραμμές, ἂν εἶσαι καπνιστής νά μήν εἶσαι ἓνας ἀπ' αὐτούς;

Σύμφωνα μέ μιά στατιστική, οἱ ἄνδρες πού ἐπιθυμοῦν νά κόψουν τό τσιγάρο, εἶναι διπλάσιοι ἀπό τίς γυναῖκες. Τό 1/4 τῶν μανιωδῶν καπνιστῶν ξεπερνάει τό 1 πακέττο τήν ἡμέρα. Ἀλλ' ἓνα τέταρτο φθάνει τά 3 πακέττα τήν ἡμέρα. Τό 50% τοῦ συνόλου καταπίνουν τόν καπνό. Τό 40% παραιπονοῦνται γιά ἀναπνευστικές διαταραχές καί τά 20% γιά ἀνωμαλίες τοῦ καρδιακοῦ καί κυκλοφοριακοῦ συστήματος. Γι' αὐτό πολλοί ἐπιχειροῦν νά κόψουν τή συνήθεια τοῦ καπνίσματος. Ἀλλά μόνον ἓνας στοὺς τρεῖς καπνιστές κατορθώνει νά κόψῃ τό τσιγάρο.

Ο Δρ. Κουζίν, Γραμματεὺς τῆς Γαλλικῆς Ἑθνικῆς ἐταιρείας κατὰ τοῦ καπνίσματος, δίνει τίς ἐξῆς συμβουλές σέ κείνους πού θέλουν νά κόψουν τό κάπνισμα:

1. Ἡ θέληση. Χωρίς τή θέληση δέν γίνεται τίποτε.
2. Τό σταμάτημα πρέπει νά εἶναι ἄμεσο καί ὄχι σταδιακό. Ἀποφάσισε νά κόψῃς τό κάπνισμα, ὄχι νά λιγοστεύῃς τά τσιγάρα.
3. Νά διαλέξετε τήν κατάλληλη στιγμή. Ἡ καλύτερη ἐποχή εἶναι ἡ ἐποχή τῶν διακοπῶν. Ἐπίσης θαυμάσια ἐποχή εἶναι ἡ τῆς ἀνάρρωσης ἀπό κάποια ἀσθένεια.
4. Συντονίσατε ὁμαδικά τήν προσπάθειά σας. Εἶναι πάντα εὐκολώτερο νά νικήσετε

τό πάθος σας ἂν συνεργάζεσθε πολλοί μαζί.

5. Μένετε μακριὰ ἀπὸ τοὺς πειρασμούς. Τὸν πρῶτο καιρὸ πρέπει πάντα νὰ ἀποφεύγετε τίς συγκεντρώσεις πού καπνίζουν. Νὰ μὴν ὑπάρχουν κοντά σας οὔτε τσιγάρα, οὔτε σταχτοδοχεῖα, οὔτε ἀναπτῆρες. Ἀποφεύγετε ἐπίσης τὴν ἀργία. Φροντίζετε νὰ ἦσθε πάντα ἀπασχολημένοι μέ κάτι, κάποιο χόμπυ, γιὰ νὰ μὴ σκέπτεσθε τὸ κάπνισμα.
6. Δεσμευθῆτε ἠθικά. Ὑπο-

σχεθεῖτε στό Θεό καί τοὺς ἀγαπητοὺς σας ὅτι θὰ κόψετε τὸ τσιγάρο.

Συμπέρασμα

Εἶναι καιρὸς νὰ ἀποβάλλουμε αὐτὴ τὴν κακὴ συνήθεια. Δέν ἀγαπᾶμε, λοιπόν, τὴ ζωὴ μας καί τὴν οἰκογένειά μας περισσότερο ἀπὸ τὸ τσιγάρο; Ἄν ναί, τότε πρέπει νὰ τὸ ἀποδείξουμε, πετώντας τὸ τσιγάρο καί ζητώντας ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μας νὰ μᾶς δώση τὴ δύναμη γιὰ νὰ νικήσουμε.

Βιβλιοπωλεῖον ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ

Βιβλία Ἑσωτερισμοῦ

**ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 41
ΑΘΗΝΑ - 106-80
ΤΗΛ. 3613.302**

Ἀποστέλλονται βιβλία καί στὴν ἐπαρχία μαζί μέ τιμοκατάλογο.

ΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

ΤΟΜΟΣ Β!

Από την Αναγέννηση ως τούς σημερινούς

ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ

Πλήθων <Γ. Γεμιστός>	1360 - 1452	Plethon
Βησσαρίων Ίωάννης	1402 - 1472	Bessario
Φικίνος Μαρσίλιος	1433 - 1499	Ficinus
Πίκο ντέλλα Μιράντολα	1463 - 1494	Mirandolla
Έρασμος Ντεζιντέριους	1467 - 1536	Erasmus
Μελάγχθων Φίλιππος	1497 - 1560	Melanchthon
Καστελλιόν Σεβαστιανός	1515 - 1563	Castellion
Μονταίνι Μιχαήλ	1533 - 1592	Montaigne
Μπρούνο Ίορδάνης	1548 - 1600	Bruno
Θερβάντες Μιχαήλ	1547 - 1616	Cervantes
Σαίξπηρ Ούιλιαμ	1564 - 1616	Shakespeare
Καμπανέλλα Θωμάς	1568 - 1639	Campanella
Μπαϊμε Ίάκωβος	1575 - 1624	Baeme

ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Κουζᾶνος Νικόλαος	1401 - 1464	Cusanus
Κοπέρνικος Νικόλαος	1473 - 1543	Copernicus
Παράκελσος Θεόφραστος	1493 - 1541	Paracelsus
Βάκων <Μπέικον> Φραγκίσκος	1561 - 1626	Bacon
Κέπλερ Ίωάννης	1571 - 1630	Kepler

Γαλιλαῖος Γαλιλαίη
Νεύτων <Νιοῦτον> Ἴσαάκ

1564 - 1642 Galileo
1643 - 1727 Newton

ΚΑΡΤΕΣΙΟΣ - ΜΕΤΑΚΑΡΤΕΣΙΑΝΟΙ

Καρτέσιος <Ντεκάρτ> Ρενᾶτος ἢ Ρενέ	1596 - 1650	Descartes
Ἑρμπερτ Ἐδουάρδος <ἀπὸ Cherbury>	1581 - 1648	Herbert
Γκασσαντὶ Πέτρος	1592 - 1655	Gassendi
Χόμπς <Χόββες> Θωμᾶς	1588 - 1679	Hobbes
Πασκάλ Βλάσιος	1623 - 1662	Pascal
Χέλινγκξ Ἄρνολδ	1624 - 1669	Geulincx

ΠΑΝΘΕΙΣΜΟΣ

Σπινόζα Βαρούχ	1632 - 1677	Spinoza
----------------	-------------	---------

ΙΔΕΟΚΡΑΤΙΑ

Μαλμπράνς <Μαλεμβράγχιος> Νικόλαος	1638 - 1715	Malebranchi
Λάϊμπνιτς <Λεϊβνίτιος> Γοδεφρεϊδός	1646 - 1716	Leibnitz
Μπέρκλεϋ Γεώργιος	1685 - 1753	Berkeley
Σβέντεμποργκ Ἑμμανουήλ	1688 - 1772	Swedenborg

ΣΚΕΠΤΙΚΙΣΜΟΣ

Μπαϋλ Πέτρος	1647 - 1706	Bayle
Χιούμ Δαυίδ	1711 - 1776	Hume

ΔΙΑΦΩΤΙΣΗ ΑΓΓΛΙΚΗ

Λοκ Ίωάννης	1632 - 1704	Locke
Τίνταλ Ματθαῖος	1656 - 1733	Tindal
Τόλαντ Ίωάννης	1670 - 1722	Toland
Σάφτσμπωρυ Άντώνιος	1671 - 1713	Shaftesbury

ΔΙΑΦΩΤΙΣΗ ΓΑΛΛΙΚΗ

Μοντεσκιέ Κάρολος	1689 - 1755	Montesquieu
Βολταῖρος Φραγκίσκος	1694 - 1778	Voltaire
Ρουσσώ Ίωάννης-Ίάκωβος	1712 - 1778	Rousseau
Κοντιγιάκ Στέφανος	1715 - 1780	Condillac
Ντιντερό Διονύσιος	1713 - 1784	Diderot
Ντ' Άλαμπέρ Ίωάννης	1717 - 1783	D' Alembert

ΔΙΑΦΩΤΙΣΗ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ

Βόλφ Χριστιανός	1679 - 1754	Wolff
Ραϊμάρους Έρμαν	1694 - 1768	Reimarus
Λέσσιγκ Γκόττχολντ	1729 - 1781	Lessing
Μέντελσον Μωϋσής	1729 - 1786	Mendelssohn
Νικολάι Φρειδερίκος	1733 - 1811	Nicolai
Χέρντερ Ίωάννης	1724 - 1803	Herder

KANT-KANTIANOΙ-ΝΕΟΚΑΝΤΙΑΝΟΙ

Κάντ Έρμανουήλ	1724 - 1804	Kant
----------------	-------------	------

Φρίς Ίακωβος	1773 - 1843	Fries
Έρμπαρτ Ίωάννης	1776 - 1841	Herbart
Λάνγκε Φρειδερίκος	1828 - 1875	Lange
Κόεν Έρμαν	1842 - 1918	Cohen
Βίντελμπαντ Γουλιέλμος	1848 - 1915	Windelbant

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΙΔΕΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΡΩΜΑΝΤΙΣΜΟΣ

Γιάκομπι Φρειδερίκος	1743 - 1819	Jacobi
Φίχτε Ίωάννης	1762 - 1814	Fichte
Έγκελος <Χέγκελ> Γεώργιος	1770 - 1831	Hegel
Σλέγκελ Φρειδερίκος	1772 - 1829	Schlegel
Σλάιερμάχερ Φρειδερίκος	1768 - 1834	Schleiermacher
Σέλλινγκ Φρειδερίκος	1775 - 1854	Schelling

ΥΛΙΣΜΟΣ

Λαμάρκ Ίωάννης	1744 - 1829	Lamark
Δαρβίνος <Ντάργουϊν> Κάρολος	1809 - 1882	Darwin
Μόλεσχοτ Ίακωβος	1822 - 1893	Moleschott
Μπύχνερ Λουδοβίκος	1824 - 1899	Büchner
Χαϊκελ Έρνέστος	1834 - 1919	Haeckel

ΑΝΑΡΧΙΚΟΙ - ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΑΙ

Μπακούνιν Μιχαήλ	1814 - 1876	Bakunin
Μάρξ Κάρολος	1818 - 1883	Marx
Ένγκελς Φρειδερίκος	1820 - 1895	Engels
Κροπότκιν Πέτρος	1842 - 1921	Kropotkin
Πλεχάνωφ Γεώργιος	1857 - 1918	Plechanow
Λένιν Βλαδίμηρος-Ίλιτς	1870 - 1924	Lenin

ΘΕΤΙΚΙΣΜΟΣ

Κόντ Αϋγουστος	1798 - 1857	Comte
Μίλλ Ιωάννης	1806 - 1873	Mill
Σπένσερ Έρβετ	1820 - 1903	Spencer
Άβενάριους Ριχάρδος	1843 - 1896	Avenarius
Μάχ Έρνέστος	1838 - 1916	Mach

ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΣΤΟΝ ΥΛΙΣΜΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΘΕΤΙΚΙΣΜΟ

Κουζέν Βίκτωρ	1792 - 1867	Cousin
Φέχνερ Γουσταῦς	1801 - 1887	Fechner
Λότσε Έρμαν	1817 - 1881	Lotze
Ντυμποά-Ραιμόν Αίμίλιος	1818 - 1895	Dubois-Reymond
Χάρτμαν Έδουάρδος	1842 - 1906	Hartmann
Όυκεν Ροδόλφος	1846 - 1926	Eucken
Όστβαλντ Γουλιέλμος	1853 - 1932	Ostwald

ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΣΤΗΝ ΙΔΕΟΚΡΑΤΙΑ

Φόϋερπαχ Λουδοβίκος	1804 - 1872	Feuerbach
Στίρνερ Μάξ	1806 - 1856	Stirner

ΔΙΑΦΟΡΟΙ

Μπένθαμ Ίερεμίας	1748 - 1832	Bentham
Σοπενχάουερ Άρθουρος	1788 - 1860	Schopenhauer
Νίτσε Φρειδερίκος	1844 - 1900	Nietzsche
Γκιγιώ Ιωάννης	1854 - 1888	Guyau

<i>Ντιλτάϋ Γουλιέλμος</i>	<i>1833 - 1911</i>	<i>Dilthey</i>
<i>Φουϊγέ Άλφρέδος</i>	<i>1838 - 1912</i>	<i>Fouillée</i>
<i>Τζαίημς Ούϊλιαμ</i>	<i>1842 - 1910</i>	<i>James</i>
<i>Βούντ Γουλιέλμος</i>	<i>1832 - 1920</i>	<i>Wundt</i>

ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ

<i>Γκαϊτε Ίωάννης</i>	<i>1749 - 1832</i>	<i>Goethe</i>
<i>Ούγκω Βίκτωρ</i>	<i>1802 - 1885</i>	<i>Hugo</i>
<i>Έμερσον Ράλφ</i>	<i>1803 - 1882</i>	<i>Emerson</i>
<i>Στράους Δαυίδ</i>	<i>1808 - 1874</i>	<i>Strauss</i>
<i>Ρενάν Έρνέστος</i>	<i>1823 - 1892</i>	<i>Renan</i>
<i>Τολστόϊ Λέων</i>	<i>1828 - 1910</i>	<i>Tolstoi</i>
<i>Μπλαβάτσκι Έλενα</i>	<i>1831 - 1891</i>	<i>Blavatsky</i>
<i>Ραμακρίσνα</i>	<i>1836 - 1886</i>	<i>Ramakrishna</i>
<i>Συρέ Έδουάρδος</i>	<i>1841 - 1929</i>	<i>Schuré</i>
<i>Φλαμμαριών Κάμμιλος</i>	<i>1845 - 1925</i>	<i>Flammarion</i>
<i>Μπέζαντ Άννι</i>	<i>1847 - 1933</i>	<i>Besant</i>
<i>Βιβεκανάντα</i>	<i>1862 - 1902</i>	<i>Vivekananda</i>

ΥΠΑΡΞΙΣΤΑΙ

<i>Κίρκεγκαρντ Σαϊρεν</i>	<i>1813 - 1855</i>	<i>Kierkegaard</i>
<i>Μπερτιάγεφ Νικόλαος</i>	<i>1877 - 1948</i>	<i>Berdiajew</i>
<i>Όρτέγκα ύ Γκασσέ</i>	<i>1883 - 1955</i>	<i>Ortega y Cassa</i>
<i>Γιάσπερς Κάρολος</i>	<i>1883 - 1969</i>	<i>Jaspers</i>
<i>Χάιντεγκερ Μαρτίνος</i>	<i>1889 - 1976</i>	<i>Heidegger</i>
<i>Μουνιέ Έρμανουήλ</i>	<i>1905 - 1950</i>	<i>Mounié</i>
<i>Σάρτρ Ίωάννης-Παῦλος</i>	<i>1905 - 1980</i>	<i>Sartre</i>

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΝΕΩΤΕΡΟΙ

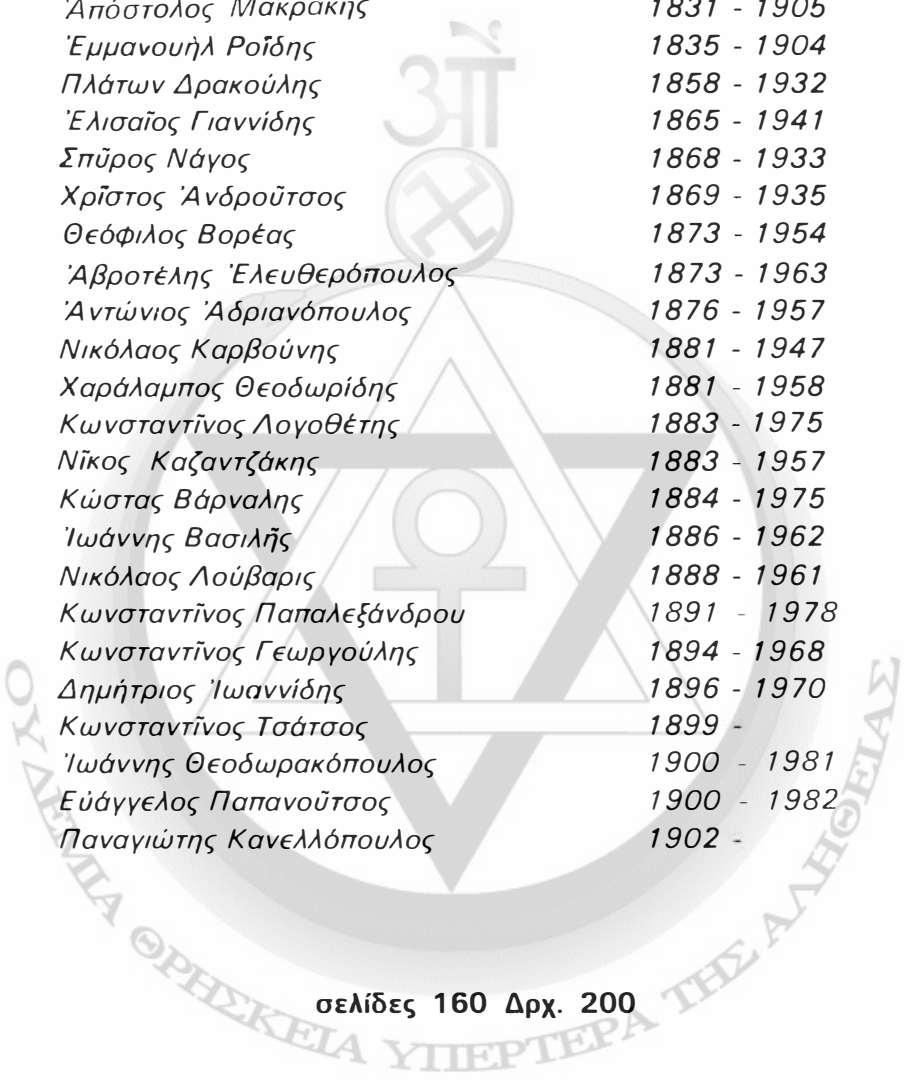
Χουΰσσερλ Έδμόνδος	1859 - 1938	Husserl
Μπερξόν Έρρικος	1859 - 1941	Bergson
Ντρίς Χάνς	1867 - 1941	Driesch
Ράσσελ Μπερτράν	1872 - 1970	Russel
Σπένγκλερ Όσβαλντ	1880 - 1936	Spengler
Κάυζερλινγκ Έρμαν	1880 - 1948	Keyserling
Σπράνγκερ Έδουάρδος	1882 - 1962	Spranger

ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ

Ταγκόρ Ραμπιντρανάθ	1861 - 1941	Tagore
Μαίτερλινκ Μαυρίκιος	1862 - 1949	Maeterlinck
Σβάϊτσερ Άλβέρτος	1875 - 1965	Schweitzer
Άϊνστάϊν Άλβέρτος	1879 - 1955	Einstein
Σρί Ράμ Νιλακάντα	1889 - 1973	Sri Ram
Κρισναμούρτι	1896 -	Krishnamurti

ΝΕΟΕΛΛΗΝΕΣ

Νικόλαος Μαυροκορδάτος	1670 - 1730
Βικέντιος Δαρμωδός	1679 - 1752
Ευγένιος Βούλγαρις	1716 - 1806
Ίωσηπος ό Μοισιόδαξ	1730 - 1800
Άδαμάντιος Κοραΐς	1748 - 1833
Δημήτριος Γαλανός	1760 - 1833
Νεόφυτος Δούκας	1760 - 1845
Βενιαμίν ό Λέσβιος	1762 - 1824
Άνθιμος Γαζής	1764 - 1828
Νεόφυτος Βάμβας	1770 - 1855

Κωνσταντῖνος Κούμας	1777 - 1836
Θεόφιλος Καΐρης	1784 - 1853
Πέτρος Βράϊλας Ἀρμένης	1812 - 1884
Ἀπόστολος Μακράκης	1831 - 1905
Ἐμμανουὴλ Ροΐδης	1835 - 1904
Πλάτων Δρακούλης	1858 - 1932
Ἐλισαῖος Γιαννίδης	1865 - 1941
Σπύρος Νάγος	1868 - 1933
Χρῖστος Ἀνδρουτσος	1869 - 1935
Θεόφιλος Βορέας	1873 - 1954
Ἀβροτέλης Ἐλευθερόπουλος	1873 - 1963
Ἀντώνιος Ἀδριανόπουλος	1876 - 1957
Νικόλαος Καρβούνης	1881 - 1947
Χαράλαμπος Θεοδορίδης	1881 - 1958
Κωνσταντῖνος Λογοθέτης	1883 - 1975
Νῖκος Καζαντζάκης	1883 - 1957
Κώστας Βάρναλης	1884 - 1975
Ἰωάννης Βασιλῆς	1886 - 1962
Νικόλαος Λούβαρις	1888 - 1961
Κωνσταντῖνος Παπαλεξανδρόπου	1891 - 1978
Κωνσταντῖνος Γεωργούλης	1894 - 1968
Δημήτριος Ἰωαννίδης	1896 - 1970
Κωνσταντῖνος Τσάτσος	1899 -
Ἰωάννης Θεοδωρακόπουλος	1900 - 1981
Εὐάγγελος Παπανοῦτσος	1900 - 1982
Παναγιώτης Κανελλόπουλος	1902 -

TA NEA BIBLIA

Για άναγγελία τής έκδόσεως να στέλνετε ένα αντίτυπο. Για βιβλιοκρισία, χωρίς να δεσμευεται το περιοδικό, να στέλνετε δύο αντίτυπα

Παρουσίαση Νίκου Α. Τέντα

I. Βασιλείου: «Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΑΘΗΝΑ»

«Το πλησίον στη φιλοσοφία, στην πνευματικότητα και στην τέχνη της αρχαίας Ελλάδας, μιλάει στην ψυχή μας. Παρακινεί σε φυγή και λύτρωση, σε ξεκουραστικό μυστικισμό». Όπως το πλησίον της Αθήνας με τον ώριμο λόγο του I. Βασιλείου.

Μικρό το πόνημα. Ένα καλίσθητο ανάτοπο απ' το περιοδικό «ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ», όπου είχε πρωτοδημοσιευθεί το αξιολογο κείμενο. Κατορθώνει αξιοθαύμαστα να αιτιολογήσει την πνευματική έξαρση του Γάλλου ακαδημαϊκού Ζακ Λακρετέλ: «Ποτέ δεν είχα, όπως μπροστά στα μάρμαρα των Προπυλαίων και τις κολώνες του Παρθενώνα, το φυσικό συναίσθημα της ομορφιάς του κόσμου. Ποτέ δεν παρακινήθηκα τόσο, δεν ένιωσα τόσο σαν ανάγκη, να δώσω στη ζωή μου την καλύτερη θέση σε ό,τι είναι ωραίο».

Φέτος η Αθήνα είναι η «πολιτιστική» πρωτεύουσα της Ευρώπης. Μεταφρασμένο το κείμενο του κ. I. Βασιλείου στις χώρες της ΕΟΚ, από ειδική υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού, πολλά θα πρόσφε-
ρε στον ξένο επισκέπτη και τον τουρισμό μας.

Αίσιος I. Χατζηφώτης: ΤΟ ΡΩΜΑΪΚΟ ΩΔΕΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

Ο επισκέπτης της Πάτρας, φρενώνοντας έχει κλείσει βαθειά στην καρδιά του το Ωδείο της. Γιατί δεν πρόκειται για ένα αρχαίο κτίριο με σωστές αναλογίες και επιβλητικό όγκο μόνον. Αποτελεί πιο πολύ τη συνισταμένη της πνευματικής της άνθησης τόσο στην αρχαιότητα όσο και στις μέρες μας».

Με γλυφορότητα η αρχαιολόγος Α. Χατζηφώτη ανασυνθέτει την

ιστορία του Ρωμαϊκού Ωδείου της Πάτρας, στηριγμένη σε αρχαίες πηγές. Περιγράφει λεπτομερειακά την οριστική αναστήλωση που έγινε και με τη θετική συμβολή του κ. Γ. Βασιλείου, αρχαιολόγου και βραβευμένου λογοτέχνη, καθώς και την τωρινή του χρήση ως πολιτιστική μονάδα των Πατρών.

Σιμόν Βέιλ: «Η ΙΛΙΑΔΑ ΤΟ ΠΟΙΗΜΑ ΤΗΣ ΔΥΝΑΜΗΣ»

Η Μελισσάνθη με σπινθηροβόλο πνεύμα προσεγγίζει την ουσία των εννοιών όριο — μέτρο — ισορροπία, οι οποίες καθορίζουν την ελληνική αγωγή του βίου, σύμφωνα με τον αφορισμό της Βέιλ: «οι Έλληνες ήταν κατά πρώτο γεωμέτρες στη μαθητεία της αρετής», για να συνοψίσει, σ' ένα σύντομο προλογικό σημείωμα, τη μοναδική αξία του δοκιμίου: «Το πρόβλημα ιδιαίτερα της βίας και η συσχέτισή της με τη δύναμη που συνθλίβει τον άνθρωπο ως πνεύμα και ύλη, παρουσιάζονται με τρόπο μοναδικό και ανεπανάληπτο στο δοκίμιο αυτό, που έχει αποκληθεί «το ωραιότερο του αιώνα».

Φυσικά, για την ελληνική έκδοση, η απεγάδιστη, σχεδόν, ποιητική απόδοση της Μαρίας Φέλιερ-Καμαρινέα και η φωτισμένη εισαγωγή της: «Η Βέιλ δέχεται πως μόνο με ανιλογικές επεξεργασίες μπορούμε να εννοήσουμε τις πνευματικές αλήθειες» συμβάλλουν θετικά στην άμεση κατανόηση ενός γόνιμου λόγου.

Είναι μια σπάνια έκδοση τόσο για την πολλή φροντίδα ολόπλευρου φωτισμού του κειμένου, όσο και για τη «σπανιότητά» της: κυκλοφόρησε σε ελάχιστα εκτός εμπορίου, αντίτυπα. Κάτι που μειώνει την επιβέλεια του σκοπού. Αυτό μας επιτρέπει να μεταφέρουμε άλλη μια κρίση για την πρωτότυπη ερμηνεία της Ιλιάδας, στηριγμένη στην ανάλυση, του ιστορικού γεγονότος με μυστική όραση: «Η ανταπόδοση, που με γεωμετρική αυστηρότητα τιμωράει αυτόματα της δύναμης την κατάχρηση, υπήρξε το κύριο θέμα της ελληνικής διάνοησης. Αυτή είναι η ψυχή της Ιλιάδας. Κάτω από το όνομα της Νέμεσης, είναι το κίνητρο στις τραγωδίες του Αισχύλου. Με το όνομα «κάρμα» ζει ακόμη στις χώρες της Ανατολής που τράφηκαν από το Βουδισμό».

Προσθέτουμε πληροφοριακά ότι το λαμπρό αυτό κείμενο πρωτοπαρουσιάσε στο ελληνικό κοινό, το 1956, η ποιήτρια Ζωή Καρέλλη.

Νικολάου Χαριστού: «ΑΝΤΑΓΓΙΕΣ»— «ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ»

Σκέφθηκες τώρα
ποιά θάναι τάχα
η ύστατη ώρα
για σένα μονάχα;

33 ποιήματα περιλαμβάνει η ποιητική συλλογή «Ανταγγίες». Ποιήματα πόνου και ουράνιας προσταγής. Γραμμένα με δεξιότεχνο παραδοσιακό λόγο. Ευκολοκατανόητο στίχο. Στο ρυθμό της ανθρώπινης ελπίδας:

Θέλω στη σύντομη ζωή
πριν ο χαμός με πάρει
στον Κόσμου την Οικοδόμη
να βάνω ένα λιθάρι.

Και βάνει. Η ερτάφοτη πνευματική του λυχνία στραφταλίζει στο πέλαος της ζωής ολόχρυση σαν ερτάστερη πουλία...

Τι επιδίδει ο άνθρωπος με τη λογοτεχνία: «Να ωριοποιήσει το αίσθημα και να εξευγενίσει τη καθημερινή ζωή». Γιατί η «λογοτεχνία αποτελεί αυτή καθ' εαυτή μια ευγενική προσπάθεια, την πιο χαρούμενη και μεγαλόπρεπη που κατόρθωσε ο άνθρωπος να στυλώσει κατ' το πρόσωπο του Θεού...». Η μελέτη του Νικολάου Χαριστού «Λογοτεχνία και Ζωή» προσδιορίζει με κριτικό λόγο τον δημιουργικό παλμό ως κίνητρο ανώτερης ζωής. Επιπρόσθετα παραθέτει πίνακα με τα μερόσυνυμα των νεοελλήνων Λογοτεχνών. Έργο επίμοχθο για την επαινετή ακρίβειά του.

Βασίλη Κραψίτη: «Ο ΟΡΦΕΑΣ ΔΕ ΓΥΡΙΣΕ ΠΙΣΩ» ΠΟΙΗΜΑΤΑ

... Τι μεγαλειώδης

η ώρα που ξαναγεννέσαι Άνθρωπος
στην τελείωση με τη δόξαση! Με θεϊκή
εμπνοή και φωτεινή πράξη το αμόνιο
κι απρόσιτο διαβαίνεις, μόνο για τους άλλους,
σκορπίζοντας και σπέρνοντας αστέρια!...

Και μουσική. Ο λόγος του Βασίλη Κραψίτη εκπορεύεται από την πολυφωνητική μελωδία του Σύμπαντος. Με ιδέες πυρσούς στα σκοτάδια των αιώνων. Για να δώσει ο μύθος φως αφυπνιστικό στο θνητό πνεύμα, ώστε η επιστροφή του Ορφέα, στον κόσμο της θείας, να μεταμορφώνει τη γήινη μορφή σε ελπίδα του ουρανού.

Είναι φιλετική κλήρα να γεμίζει ο ελληνισμός τον χρόνο Πνεύμα και πνεύματα. Στο μαγικό κύκλο του βίου λυτρωτικός ο ελληνικός φθόγγος. Ιεροφάντης ο ποιητής της παγκόσμιας αρμονίας. Και μύστης πυρσοφόρος στη μαθητεία της ψυχής για να σπουδάσει, μαζί της απ' τα πουλιά το τραγούδι. Είναι η ποιητική επιφοίτηση της ανθρώπινης μεγαλωσύνης. Όπου η έκταση «θεριεύει όταν η Αγάπη το δάκρυ σπέρνει».

Ποίηση = σπίθα της αιωνιότητας της ψυχής. Μεγαλοδύναμη. Ηρωική. Πανανθρώπινη. Ποίηση μυσταγωγική. Ελληνική. Αληθινή ποίηση. Γέρας και τρόπαιο του σύγχρονου ελληνικού πνεύματος.

Αρσένη Γεροντικού: «ΥΨΗΛΗ ΠΟΙΗΣΗ»

Στην απλωσιά του πόντου επάνω την μεγάλη
πλαγιάζει η νύχτα, κι από την αγκάλη
του σύμφεου ποτάμι τρέχει το νερό.
Στου αιθέρα η αστραπή τα πλάτη σπαρταράει,
και μέσα από τα πέτρινα θαλάμια ορμάει
των ανέμων το σμάρι, δίχως χαλινό.
Πρωτοφάνερωτα χάη μέσ' στα σκοτάδια
ανακατεύει ο αφνός οκεανός.
Χάσκοντας όπως κάποιο στόμα του Άδη
ανοίγει ξάφνου της θαλάσσης ο βυθός.

Ανθολόγιο κλασσικών ποιημάτων των Λάντη, Γκαίτε, Σίλλερ, Μπέργκερ, Μπερνς, Πόε και Ρεμπώ είναι η «Υψηλή Ποίηση» του κ. Αρσένη Γεροντικού.

Είναι γνωστή η Ευρωπαϊκή πνευματική θωράκιση του μεταφραστή: βαθιά γνώση της γλώσσας και του ύφους των ξένων λογοτεχνών αλλά και της νεοελληνικής και των μυστικών της. Έτσι μεγαλόπρεπα συλλαμβάνει και ευσυγκίνητα αποδίδει την ποιητική μαγεία που κρύβει το όραμα και η λέξη του δημιουργού.

Ιδιαίτερα εξαίρουμε τα εισαγωγικά του σημειώματα, γιατί εφοδιάζουν τον αναγνώστη με ψυχική αλκή, ικανή να δεχτεί το μεγαλοδύναμο μήνυμα με λόγο οδηγητικό: «... υφαίνει συνεχώς τα πένθη, αυτός ο μάγος, ο μυθομνήης, ο αλκοολικός εραστής του μυστηρίου και της ψυχικής μοναξιάς».

Μεταξύ μας

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τά Γραφεία του «Ίλιου», Χαρ. Τρι-
κούπη 26, α' όροφος Κωδ. 106 79, εĩ-
ναι άνοικτά καθημερινώς πλὴν Σαββά-
του 10 1

Τηλ. Γραφείων 3620.702

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

Παρακαλοῦμεν, ἀποστέλλετε μὲ τα-
χυδρομικὴν ἢ γραπτικὴν ἐπιταγὴν εἰς
τὴν διεύθυνσιν: «Κωστὴν Μελισσαρό-
πουλον, Χαρ. Τρικούπη 26, α' όροφος
Κωδ. 106 79 Ἀθῆνας». Ἀποστολαί
μὲ γραπτικὰς ἐντολὰς μᾶς δυσκο-
λεῖουν πολὺ.

ΑΛΛΑΓΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ

Τεύχη ἀποσταλέντα στοὺς κατωτέ-
ρω συνδρομηταίς μας, ἐπεστράφησαν
ἀπὸ τὸ Ταχυδρομεῖον μὲ τὴν σημείω-
σιν: «μετώκησε» ἢ «ἀγνώστος». Παρα-
καλοῦνται ὅσοι τοὺς γνωρίζουν νά
τοὺς εἰδοποιήσουν ἢ νά μᾶς δώσουν
τὰς διευθύνσεις των:

ΑΘΗΝΩΝ

Γιάννης Λιάκουρας, Πειραιεύς
Δημ. Νεστορίδης, Ἀθῆναι

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Μιχ. Δηλαβαράκης, Ἡράκλειο
Χρυσ. Καζακίδης, Δράμα
Ίω. Παπαδόπουλος, Δράμα
Δημ. Σιώτης, Βόλος
Σωτ. Τόλιας, Ἀργοστόλι
Ἀντ. Τραμβαλίδης, Θεσ. νίκη

ΕΓΚΑΤΕΛΕΙΨΑΝ ΤΟΝ ΓΗΙΝΟΝ ΒΙΟΝ

Ἀναστ. Ζαχαρόπουλος, Θεσ. κη
Ἑλσα. Παρακάκη, Ρέθυμνο

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

(Μὲ τὴ σειρά λήψεως)

Κατερίνα Μιχαλοπούλου: Λευκὴ Ὁδός
(Ποιήματα). Ἀθῆνα 1985.

Ζωὴ Κυροπούλου: Ὀνειροπολήματα
(Ποιήματα).

Μαρί Μανούσου: Λεπτομέρειες (Μή-
νυμα). Ἀθῆνα 1985.

Χριστίνα Καρυδογιάννη: Στοὺς δρό-
μους τοῦ πνεύματος. Ἀθῆνα.

Παναγ. Τσουτάκος: Ἀνὶς Ἀμορίς (Ποιή-
ματα). Ἀθῆνα 1985.

Ανδρέας Γ.Τ. Λασκαράτος: Ποιήματα
(Στίξη καὶ ἀντίστιξη). Ἀθῆνα 1985.

Ροίτ. Παπαγγέλου: Ἑλιστ. Λάρκιν. Λή-
βι «Ἀντίποδες». Ἀθῆνα 1986.

Σαράντος Παυλέας: Ἀναφορὰ στὸν
Ἡρακλῆ γιὰ τὸν καθαρμὸ τῆς οἰ-
κουμένης Θεσ. κη 1986.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Τριφυλικὴ Ἑστία. Δ. τῆς Διον. Κακί-
σης (Γεν. Μάρτ. '85, Ἀπρ. Ἰούν.).

Ροταριανὸς Ὀμιλος Ἡρακλείου (Ἰούλ.
Αὐγ.).

Ροταριανὸς Παλμὸς (Χανίων) (Ἰούλ.-
Ὀκτ.).

Ἡπειρωτικὴ Ἑστία. Διευθ. Δ. Κόκκινος
(Αὐγ.-Ὀκτ.).

Ισραηλινὰ Νέα. Ἐκδ. Δ. Νικολαΐδης
(Ὀκτ. Νοέμ.).

Προβλήματα. Ἐκδ. π. Γ. Πυρουνάκης
(Ὀκτ. Δεκ.).

Δαυλός. Διευθ. Δημ. Λάμπρου (Νοέμ.,
Δεκ., Ἰαν.).

Τὸ κομψὸ τῆς Πανδώρας. Διευθ. Κατε-
ρίνα Τσαλίκη-Κοτσιώρη (Νοέμ.,
Δεκ., Ἰαν.).

Λογοτεχνικὴ Ἐπιθεώρηση. Ἐκδ. Ν.
Νικολαΐδης (Νοέμ., Δεκ.).

Σύγχρονη Σκέψη. Ἀρχισ. Γ. Χαλατσᾶς
(Νοέμ., Δεκ.).

Εὐφορίων. Ἐκδ. Τασία Παπαϊωάννου-
Μπενοπούλου (Νοέμ., Δεκ.).

«ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΛΙΣΟΣ»

τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας
ἐν Ἑλλάδι

Χαρ. Τρικούπη 26- Ἀθῆναι 106 79

Ἐκδότης Διευθυντής:

Κωστής Ν. Μελισσαρόπουλος

Πλατ. Ἑθνικῆς Τραπεζίης 3. Φιλο-
θήη 152 37

Τιμὴ τεύχους Δρχ. 100

Ἰανουάριος-Φεβρουάριος 1986

Χρονικά: Ὑπεύθ. Ἰωσ. Λόβιγγερ (Δεκ.)

Νέα Σύνορα, Διευθ. Δ. Βαλασκαντζῆς
(Γεν.-Φλεβ.)

Σκέψη καὶ Τέχνη (Γεν.-Φλεβ.)

Ὁ Φυσιολάτρης (Ἰαν.-Φεβρ.)

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ
ΤΟΥ «ΙΛΙΣΟΥ»

Βόλος: Γ. Κουκουβίνος

Δράμα: Φιλ. Τζάλλας

Ζάκυνθος: Ἀλέξ. Κολπονδίνος

Ἡράκλειον: Βασ. Βασιλείου

Ἰωάννινα: Μιχ. Πραπίδης

Καβάλα: Πέτρος Φραγκίδης

Κέρκυρα: Ἀλέξ. Λοῦβρος

Κομοτίνη: Ἰω. Σαμουρκασιδης

Λαμία: Ἀντ. Τριανταφύλλου

Λάρισα: Ἰσ. Φελλοῦς

Μυτιλήνη: Δ. Ροδάκης

Ξάνθη: Μάριος Κουτσουρίδης

Πάτρα: Ἀθ. Κοντοσάκης

Ρέθυμνο: Ἀντ. Βιστάκης

Ρόδος: Σταῦρος Βαφεΐδης

Σέρραι: Ἀνέστης Σάββας

Σῦρος: Π. Ζαραφωνίτης

Χαλκίδα: Γ. Τσαγκαρούλης

Χανιά: Ἐμμ. Νοδaráκης

Ἀμμόχωστος: Ἀνδρ. Τσόκκος

Λεμεσός: Ἀνδρος Σωτηρίου

Λευκωσία: Θεοφ. Παναγιώτου, 2

Ὁθωνος, Τ.Τ. 102, τηλ. 474815

Πάφος: Κ. Καθηζιώτης

Τουρκία: Γ. Βακαλόπουλος

**ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ
ΕΤΗΣΙΩΣ ΔΡΧ. 600-1.000**

Ὁ ΙΛΙΣΟΣ εὐχεται
εὐτυχισμένο τὸ 1986

Βιβλία Κρισμαοῦρτι

Στά πόδια τοῦ Διδισκάλου (ἔκδ. 1966)	150
Ἐκλογαὶ ἀπὸ τὸν Κρισμαοῦρτι (Κ. Μελισσαροπούλου)	300
Ὁ Κρισμαοῦρτι γιὰ τὸν Διαλογισμό (Κ. Μελισσαροπούλου)	150
Ἐκπαίδευσι καὶ σημασία ζωῆς	1953 300
Ἐλευθερία, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος	1954 650
Στοχασμοὶ πάνω στὴ ζωὴ (Α' σειρά)	1956 600
Στοχασμοὶ πάνω στὴ ζωὴ (Β' σειρά)	1958 600
Στοχασμοὶ πάνω στὴ ζωὴ (Γ' σειρά)	1960 800
Ὁμιλίαι στὴν Εὐρώπη	1967 500
Στὴ σιγὴ τοῦ Νοῦ	1970 400
Ἡ ἀναγκαιότητα τῆς ἀλλαγῆς	1970 400
Τὸ πέταγμα τοῦ ἀέτοῦ	1971 350
Τὰ πρῶτα βήματα τῆς μάθησης	1975 600

Ἐγγράψετε νέους συνδρομητὰς

Συνδρομὴ 1986 δρχ. 600

Φιλικὴ προαιρετικὴ δρχ. 1.000

Ἐξωτερικοῦ \$ 10, ἀεροπορικῶς \$ 15

«Ἐπιλογαὶ» ΙΛΙΣΟΥ

Α' Τριετίας 1956–1957–1958

Β' Τριετίας 1959–1960–1961

Γ' Τετραετίας 1962–1965

ἐκάστη δεμένῃ πρὸς δρχ. 400

Δ' Πενταετίας 1966–1970

Χαρτόδετη δρχ. 400, δεμένῃ δρχ. 500

Αἱ συνδρομαὶ ἢ ἀντίτιμον βιβλίων νὰ ἀποστέλλωνται μὲ ταχυδρομικὴν ἢ τραπεζικὴν ἐπιταγὴν - ὅχι μὲ ἐντολὴν - ἐπ' ὀνόματι Κωστῆ Μελισσαροπούλου
Χαρ. Τρικοῦπη 26, α' ὄροφος Κωδ. 106 79. Τηλ. 3620-702

ΧΡΙΣΤΟΥ Α. ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΥ

Βασικὲς πληροφορίες περὶ Τεκτονισμοῦ
καὶ τὸ «περιβόλι» τοῦ Ἀνιτεκτονισμοῦ στὸ βιβλίον
ΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΣΤΟΩΝ Δρχ. 200

Ἡ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ ΓΙΝΕΤΑΙ

ΣΤΙΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ «ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ» Α.Β.Ε.Ε.

Τηλ. 9217513 - 9214820

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ

	σελ.
Σαράντος Παυλέας: 'Ο Νόμος τῶν ἀναλογιῶν	3
Λούλα Δ. Κωνσταντινίδου: 'Οδοιπορικὸ στὸ νέο χρόνο	4
Α. Μπέζαντ - ἀπόδοση Π. Παπασλιώτη: 'Ο Νόμος τῆς Θυσίας	5
Κωστῆς Μελισσαρόπουλος: Πληροφοριακὸ Σημεῖωμα γιὰ τὸν Κρισμαμοῦρτι	15
'Ο Κρισμαμοῦρτι στὸ Καστρί (Ἰούνιος 1933)	18
Θ. Κιουστελίδης: Τὰ πρῶτα βήματα τοῦ ἀμύητου	25
'Η ἴδρυσις τῆς Θεοσοφικῆς Στοᾶς 'Απόλλων	29
Μαρί Δ. Μανούσου: Πρελούδιο	32
Πετρούλα 'Αλ. Παναγιωτίδου: 'Ονειρευόμαστε	32
Σουρ. Ναραγιάν: Γιὰ τὴ Σοφία	33
'Αντα Μπρούμη: 'Η Παναγιά τοῦ 'Ηλιου	37
Παν. Βλαχόπουλος: 'Η Δοκιμασία	40
Σταῦρος Βασαρδάνης: Λήμματα Τεκτονικοῦ χρυσοῦ	42
'Ελ. Μπαρμπαγιαννίδης: Τὸ Κάπνισμα	51
Κ. Μελισσαρόπουλος: Τὰ Βήματα τῆς Φιλοσοφίας, τόμ. Β'	59
Νίκος Τέντας: Τὰ Νέα Βιβλία	67
Μεταξὺ μας	71

Στά προσεχῇ τεύχη

Σπύρου Νάγου: Περί 'Ελευσινίων Μυστηρίων
Π. Δ. 'Αναγνώστου: 'Η 25η Μαρτίου καὶ οἱ Τέκτονες
Καθ. Βασ. Π. Ρόζου: Καθῆκον καὶ ἠθικὸς Νόμος
'Αντα Μπρούμη: Τὸ πνεῦμα τῆς ἀρχαίας 'Ελληνικῆς ἱατρικῆς
'Απ' ὅσα λέγει ὁ Κρισμαμοῦρτι
Θ. Κιουστελίδης: Γιὰ τὴν ἀναζήτηση τοῦ Διδασκάλου
Ν. Sri Ram: Διαφημιζόμενοι Γκουρού καὶ ἀληθινοὶ Διδάσκαλοι